

מזכירות הממשלה

מעודכן ליום 22.07.2015

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה

יום שני, י"א באב התשע"ה - 27 ביולי 2015

(בשעה 10:30 - במזכירות הממשלה)

<u>נושא</u>	<u>מספר נספח</u>	<u>השר המגיש</u>
א. טיוטת חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015	97חק	השרה לאזרחים ותיקים שר החקלאות ופיתוח הכפר
ב. החלת דין רציפות על הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014 (ה"ח הממשלה מס' 894 מיום 27.10.2014)	95חק	השר להגנת הסביבה
ג. טיוטת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2015 - אישור מחדש	94חק	שר הרווחה והשירותים החברתיים
ד. טיוטת חוק הביטוח הלאומי (תיקון סעיף 2א'), התשע"ה-2015	96חק	שר הרווחה והשירותים החברתיים

בישיבה יורשו להשתתף מוזמנים שנוכחותם חיונית והשתתפותם אושרה על-ידי מזכירות הממשלה

- ה. החלת דין רציפות על הצעת חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי (תיקון מס' 6) (סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ה-2014 (ה"ח הכנסת מס' 595 מיום 9.12.2014)
- המשך הדיון
- ח. טיוטת חוק העונשין (תיקון מס') (ריצוי עונשי מאסר במצטבר), התשע"ה-2015
78חק שרת המשפטים
נוסח מתוקן
- ז. טיוטת חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה) (תיקון - דחיית תחילה), התשע"ה-2015
99חק שרת המשפטים
- ח. טיוטת חוק שחרור על תנאי ממאסר (תיקונים שונים), התשע"ה-2015
100חק שרת המשפטים
- ט. החלת דין רציפות על הצעת חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014 (ה"ח הממשלה מס' 839 מיום 3.2.2014)
98חק שרת המשפטים

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

1. החוק המוצע מבקש להסדיר את המנגנונים והכללים להפעלת מתנדבים בשירות הלאומי ובשירות הלאומי-אזרחי.

2. נושא חובת השירות הצבאי ואפשרות ההתנדבות בשירות האזרחי או הלאומי כחלופות, מלווים את מדינת ישראל מיום היווסדה. כיום קיימים שני מסלולי שירות התנדבותי במקביל לשירות הצבאי:

2.1. **השירות הלאומי** - מסלול המבוצע מזה שנים ארוכות, ומיועד למי שקיבל פטור משירות צבאי או שלא נקרא לשירות זה.

2.2. **השירות הלאומי-אזרחי** - מסלול הפועל מזה כתשע שנים ומיועד לתלמידי ישיבות ש"תורתם אומנותם". מסלול זה הוקם מכוחו של חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם התשס"ב-2002 (חוק טל). לאחר פקיעתו של חוק זה הוקם מסלול חדש מכוחו של חוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014 שעבר בכנסת בצמוד לתיקון לחוק שירות ביטחון.

3. כיום קיימים מספר דברי חקיקה העוסקים בנושא שירות לאומי או לאומי-אזרחי וכן מאזכרים אותם בהקשרים שונים.

להלן יפורטו עיקר דברי החקיקה הקיימים בנושא השירות לאומי והאזרחי:

3.1. **סעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה - 1995** (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"), מגדיר שירות לאומי מהו. ההגדרה מצויה במסגרת הגדרת "ילד" בפרק שעניינו ביטוח זקנה ושארים. חוקים שונים המאזכרים את המושג "שירות לאומי" מפנים להגדרה הקיימת בסעיף הנ"ל.

3.2. **תקנות הביטוח הלאומי (בנות בשירות לאומי בהתנדבות) התשס"ב - 2002** - תקנות אלו מפרטות את התנאים הניתנים למתנדב בשירות הלאומי והוראות נוספות ביחס לאופן ביצוע השירות.

3.3. **חוק שירות לאומי, התשי"ג - 1953**, קובע כי נשים ששוחררו מחובת שירות הביטחון ישרתו שירות חלופי לשירות הצבאי במשך שנתיים. חוק זה קובע כי יש צורך בקבלת החלטת ממשלה מפורשת לשם הפעלתו. החלטה מעין זו לא התקבלה מעולם.

3.4. **חוק שירות לאומי (תנאי שירות למתנדב בשירות לאומי) התשנ"ח-1998**. חוק זה עוסק בתשלומים להם זכאים מתנדבי שירות לאומי.

3.5. **חוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014** (להלן: "חוק שירות לאומי-אזרחי") - חוק זה חוקק בצמוד לחקיקת התיקון לחוק שירות ביטחון במסגרת מתווה "השוויון בנטל" שעבר בכנסת ה-20. חוק זה הקים את המסלול החדש לשירות לאומי-אזרחי לבחורי ישיבות וקובע את כל הכללים והתנאים לביצועו של שירות זה.

4. הממשלה נדרשה לנושא השירות הלאומי והלאומי-אזרחי במספר החלטות ממשלה, שהמרכזיות שבהן: החלטה מס' 1215 מיום 18.2.2007, החלטה מס' 2295 מיום 19.8.2007, החלטה מס' 2981 מיום 20.1.2008, החלטה מס' 2698 מיום 9.1.2011, החלטה מס' 3564 מיום 31.7.2011, החלטה מס' 638 מיום 28.7.2013, החלטה מס' 2010 מיום 7.10.2014 והחלטה מס' 222 מיום 12.7.2015. בהחלטות אלו קבעה הממשלה, בין היתר:
- 4.1. להקים מנהלה לשירות האזרחי-לאומי, אשר תפעיל את המנגנון הארגוני של השירות.
  - 4.2. להקים בצד המנהלת מועצה ציבורית מייעצת, אשר תמליץ לראש הממשלה, שהיה בזמנו השר הממונה, ולראש המנהלת על התוויית המדיניות הכוללת, קביעת יעדי השירות האזרחי-לאומי, ועוד.
  - 4.3. לפעול לחקיקת חוק שירות אזרחי-לאומי.
  - 4.4. לקדם את השירות האזרחי במגזר החרדי.
  - 4.5. להרחיב את מערך השירות הלאומי של מתנדבים חרדים ובני מיעוטים.
  - 4.6. לשלב חרדים ובני מיעוטים בשירות צבאי ואזרחי לצורך שילובם בשוק העבודה ויצירת שוויון בנטל.
  - 4.7. לתעדף שירות לאומי של אנשים עם מוגבלות.
  - 4.8. להעביר את הטיפול בנושא השירות הלאומי והלאומי-אזרחי למשרד ולשר לחקלאות ופיתוח הכפר.
5. כפי שצויין לעיל, הכנסת חוקקה חוק ראשי – חוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014, אשר מסדיר את הכללים והתנאים להפעלתו של המסלול החרדי. יחד עם זאת ליבת ההוראות המתייחסות לתנאי השירות ולאופן התפעול של המתנדבים בשירות לאומי עדיין מצויה כיום בחקיקת משנה בלבד, ולא בחוק ראשי, כפי שהיה ראוי להסדיר.
6. לאור זאת, מוצע לחוקק חוק ראשי, סדור ומובנה, שיעסוק הן בשירות הלאומי והן בשירות הלאומי-אזרחי, יאגם את דברי החקיקה העיקריים הקיימים בנושא ויקבע הגדרה כוללת לסוגי השירות השונים. הגדרה זו תהווה מענה לכלל האזכורים של השירות האזרחי או הלאומי המצויים בחוקים אחרים. ברי, כי יצירת ההגדרה החדשה למושג שירות לאומי, מחייבת תיקוני חקיקה עקיפים בכל החוקים המאזכרים כיום את המושגים "שירות לאומי" או "שירות לאומי-אזרחי". יובהר כי בכל הנוגע לשירות הלאומי-אזרחי הוחלט שלמעט שינויים טכניים מעטים, לא יוכנסו שינויים מהותיים בחוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014.
7. בהתאם להחלטות הממשלה, כאמור לעיל, מוצע להקים בחוק את הקמת המועצה הציבורית המייעצת לשירות לאומי ולקבוע את כללי פעולתה ותפקידיה השונים. כמו כן מוצע כי הרשות שהוקמה בחוק שירות לאומי-אזרחי תהיה גם הרשות שמוקמת מכוח זה כך שיהיה ברור כי הרשות אחראית הן על מסלול השירות הלאומי או הקהילתי והן על מסלול השירות הלאומי-אזרחי.
8. בחודש נובמבר 2008 הופץ, על-ידי היועצת המשפטית של משרד ראש-הממשלה (שם היתה מינהלת השירות האזרחי-לאומי בזמנו), תזכיר חוק שירות אזרחי-לאומי. לתזכיר זה נתקבלו הערות רבות. בעקבות ההערות ובעקבות תאום שנערך מול משרד המשפטים הוכנסו שינויים רבים ומשמעותיים לנוסח התזכיר. לאור זאת הוחלט, בטרם יגובש התזכיר לכדי טיוטת חוק, להפיץ תזכיר מתוקן להערות נוספות ואחרונות, וזה הופץ ביום 31.8.2010.
- ביום 19.3.2012 עברה הצעת החוק בקריאה ראשונה במהלך כהונת הכנסת ה-18.

ביום 19.5.2014 אישרה הכנסת ה-19 החלת דין רציפות על הצעת החוק. הצעת החוק הועברה לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת להכנה לקריאה שניה ושלישית. נערכו דיונים רבים עם היועצת המשפטית של הוועדה במטרה להגיע לנוסח לקראת הדיונים שנקבעו בוועדה. בשלב זה פוזרה הכנסת ה-19 והוועדה לא יכלה לסיים את העבודה על הצעת החוק.

עם העברת תחום הפעולה לאחריות שר החקלאות מבקש השר להביא את הצעת החוק לאישור ועדת השרים לחקיקה ולהמשיך הליך החקיקה בכנסת.

9. הגדרת סוגי השירותים השונים :

מוצע לקבוע בחוק את השמות של סוגי השירותים השונים שמוסדרים בו ומטופלים על-ידי הרשות לשירות לאומי-אזרחי :

א. **שירות לאומי - אזרחי לפי חוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014** : שירות שמיועד לתלמידי ישיבות שהיו במעמד "תורתם אומנותם". עיגונו החוקי של שירות זה הוא בחוק שירות לאומי-אזרחי שחוקק בצמוד לתיקון לחוק ביטחון במסגרת מתווה השוויון בנטל. חוק זה נשאר בתוקפו ולכן הסוגיות המוסדרות בו לגבי השירות הלאומי-אזרחי אינן מטופלות על-ידי הצעת חוק זו. במסגרת התיקונים העקיפים להצעת החוק מוצע לתקן גם חוק זה במספר קטן של נושאים. בנוסף, האורגנים שיוקמו מכוחה של הצעת החוק קרי, הרשות והמועצה, ימלאו את תפקידם גם לגבי השירות הלאומי-אזרחי, כך שכל הסעיפים שעוסקים באורגנים אלו יוחלו על כל מסלולי השירות.

ב. **שירות לאומי או קהילתי** : למסלול שירות זה יוכלו להצטרף כל מי שקיבלו פטור משירות ביטחון לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב] תשמ"ז-1986, או שלא נקראו לשירות לפי אותו החוק. על-פי המוצע בהצעת החוק כל מי שיצטרף לשירות זה יוכל לבחור את שם השירות שאליו הצטרף, על-פי רצונו ונטיות לבו, שירות לאומי או שירות קהילתי. הצורך בשני שמות אפשריים לאותו השירות נובע מכך שישנן קבוצות אוכלוסייה מרכזיות הזכאיות לשרת במסלול השירות הרלוונטי ואשר אינן מזדהות עם השם "שירות לאומי". אשר על כן מוצע לאפשר למתנדב לבחור את שם השירות בו הוא משתתף באופן שיעודדו להצטרף לשירות איתו הוא מסוגל להזדהות.

ג. **שירות אזרחי** : שם כולל לשני סוגי השירותים, שכולל בתוכו את השירות הלאומי-אזרחי לפי חוק שירות לאומי-אזרחי ואת השירות הלאומי או הקהילתי.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים :

על-פי הצעת החוק יבוטלו :

(1) חוק שירות לאומי, התשי"ג-1953 ;

(2) חוק שירות לאומי (תנאי שירות למתנדב בשירות לאומי), התשנ"ח-1998.

עוד נכללו במסגרת הצעת החוק תיקונים עקיפים למספר דברי חקיקה, כפי שמפורט בפרק ט' להצעת החוק.

ד. השפעת החוק המוצע על התקציב וההיבט המנהלי :

הממשלה קבעה בהחלטה מס' 2295 מיום 19.8.2007 שיש להקים את מנהלת השירות האזרחי-לאומי במשרד ראש-הממשלה.

בתחילת שנת 2008 הועברו כל הסמכויות לגבי תחום השירות האזרחי-לאומי ממשד הרווחה והשירותים החברתיים למשרד ראש הממשלה ובעקבות כך החלה לפעול מנהלת השירות האזרחי-לאומי. לאחר מספר מעברים, ביום 12.7.2015 קיבלה הממשלה החלטה להעביר את המינהלת, שבינתיים הפכה לרשות, לאחריות משרד ושר החקלאות ופיתוח הכפר. בחוק זה מוצע להקים רשות אשר אמורה להיות אחראית על מסלולי השירות השונים.

ה. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) סמכה ידיח על טיטת החוק.

ו. הממונה על התקציבים במשרד האוצר סמך ידיו על טיטת החוק.

ז. עמדת משרדי הממשלה הרלוונטיים :

טיטת החוק עובדה על-ידי הרשות לשירות לאומי-אזרחי ומשרד המשפטים. נערכו ישיבות רבות עם נציגי משרד האוצר.

התקבלו הערות משרדים שונים לתזכיר החוק שהופץ בזמנו, אשר חלקן שולבו בנוסח הצעת החוק.

ח. להלן נוסח הצעת החוק :

הצעת חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015

פרק א': מטרה

מטרה 1. חוק זה נועד להסדיר את המסגרת והתנאים לביצוע שירות התנדבותי מטעם המדינה, בידי מי שלפי דין אינו משרת בשירות סדיר, שתהיה בו תועלת ציבורית לקהילה, לחברה ולמדינה.

פרק ב': פרשנות

הגדרות 2. בחוק זה –
 "אזור" – כהגדרתו בתוספת לחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967;¹
 "גוף מוכר" – גוף שהשר הכיר בו לעניין איתור, הפניה וליווי של משרתים בשירות לאומי או קהילתי, מטעם המדינה לפי הוראות סעיף 46;
 "גוף מפעיל" – גוף שהמנהל אישר לעניין הפעלת משרתים בשירות לאומי או קהילתי, לפי הוראות סעיף 58, לרבות כפי שהוחלו בסעיף 18(ב)(1);
 "דירת שירות" – דירה המוחזקת כדין בידי גוף מוכר או גוף מפעיל, והמשמשת למגוריהם של משרתי השירות הלאומי או הקהילתי;
 "הוועדה" – ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;

"חוק שירות לאומי-אזרחי" – חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד–2014² ;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995³ ;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985⁴ ;

"חוק התקציב השנתי" – כמשמעותו בחוק יסודות התקציב ;

"המועצה" – המועצה הציבורית המייעצת שמונתה לפי סעיף 31 ;

"המנהל" – המנהל הכללי של הרשות שמונה לפי סעיף 20 ;

"מפקח" – עובד הרשות שהוסמך לפי סעיף 26 ;

"המשרד" – המשרד הממשלתי שהרשות נמצאת בתחום אחריותו ;

"משרת בשירות לאומי או קהילתי" – מי שמשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי חוק זה ;

"קרוב משפחה של אדם" – בן או בת זוג, לרבות ידוע בציבור, הורה, הורה הורה, בן, בת אח, אחות, גיס, גיסה, דוד, דודה, אחיין, אחיינית, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, לרבות קרבה משפחתית חורגת או הנוצרת עקב אימוץ, וכן כל אדם אחר הסמוך על שולחנו ;

"הרשות" – הרשות לשירות אזרחי שהוקמה לפי סעיף 20 ;

"רשות ציבורית" –

- (1) הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם ;
- (2) לשכת נשיא המדינה ;
- (3) הכנסת ;
- (4) בתי המשפט, בתי דין, לשכות ההוצאה לפועל וגופים אחרים בעלי סמכות שפיטה על פי דין ;
- (5) רשות מקומית ;
- (6) המוסד לביטוח לאומי ;
- (7) גוף אחר שקבע השר, ובלבד שמתקיימים בו כל אלה :
  - (א) הוא ממלא תפקיד ציבורי ;

² ס"ח התשע"ד, עמ' 380.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(ב) הוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיפים 19(1) עד (7) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]⁵;

(ג) עיקר פעילותו בתחום מתחומי השירות הלאומי או הקהילתי המנויים בסעיף 5.

"שירות לאומי", "שירות קהילתי" - שירות בהתנדבות מטעם המדינה לפי הוראות חוק זה;

"שירות לאומי-אזרחי" - שירות לאומי-אזרחי לפי חוק שירות לאומי-אזרחי;

"שירות אזרחי" - כל אחד מאלה :

(1) שירות לאומי

(2) שירות קהילתי

(3) שירות לאומי-אזרחי

"שירות סדיר" - כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986⁶;

"התעריף" - תעריף הפעלת מתנדב בשירות לאומי או קהילתי, שנקבע לפי סעיף 12;

"השר" - חבר הממשלה שהממשלה הסמיכה אותו לבצע חוק זה.

פרק ג': עקרונות השירות הלאומי או הקהילתי

(א) אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל הפטור מחובת שירות סדיר או שלא נקרא לשירות סדיר, רשאי לבקש לשרת בשירות לאומי או קהילתי, ובלבד שהוא בגילאים האמורים בסעיף 4.

3. אוכלוסיית היעד

(ב) השר, בהסכמת שר הביטחון ובאישור הוועדה, רשאי לקבוע כי מי שלא מתקיימים לגביו התנאים האמורים בסעיף קטן (א), יוכל לבקש לשרת בשירות לאומי או קהילתי, אם מתקיימים לגביו תנאים ונסיבות שיקבע.

(ג) בקשה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), תיבחן לפי הוראות חוק זה ובהתאם להוראות כל דין, בכפוף לאפשרויות השירות הקיימות, בהתחשב, בין השאר, במקומות השירות הפנויים ובהתאמה לתפקידי השירות ובמסגרת התקציב שיועד לכך בחוק התקציב השנתי.

(ד) צבא הגנה לישראל יעביר לרשות, לפי בקשתה, אישור כי מועמד לשירות בשירות לאומי או קהילתי לא נקרא לשירות סדיר.

(א) לא ישרת בשירות לאומי או קהילתי, אלא מי שמלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 24 שנים.

4. גילאי השירות

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.
⁶ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי לשרת בשירות לאומי או קהילתי מי שמלאו לו 17 שנים וטרם מלאו לו 18 שנים, אם ביקש זאת בכתב, ואם הוריו או אפוטרופסו נתנו את הסכמתם לכך בכתב; ואולם די בהסכמת הורה אחד אם יש קושי של ממש לקיים קשר עם ההורה השני כדי לברר את עמדתו.

(2) השר, בהסכמת שר החינוך יקבע הוראות לגבי שירות לאומי או קהילתי למי שטרם מלאו לו 18 שנים, ובכלל זה לגבי קבלה לשירות כאמור, בשים לב, בין השאר, להוראות חוק לימוד חובה, התשי"ט-1949.⁷

(3) לא יראו בשירות לאומי או קהילתי לפי סעיף קטן זה, העסקה לפי חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953.⁸

5 תחומי השירות (א) שירות לאומי או קהילתי יהיה בתחומים המפורטים להלן והכול בכפוף להוראות לפי חוק זה: ביטחון הפנים, הגנת העורף, בריאות, רווחה, חינוך, תרבות, הגנת הסביבה, קליטת ועידוד עלייה, סיוע לאזרחים ותיקים, בטיחות בדרכים, בטיחות הציבור, קידום התעסוקה, הסברה ממשלתית בעניין זכויות חשיפת חומר ארכיוני מגנזך המדינה, שירותי הצלה וביטחון, למעט שירות בצבא הגנה לישראל.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הכלכלה ושר המשפטים, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הוועדה, רשאי, בצו, להוסיף תחומים נוספים לתחומים המנויים בסעיף קטן (א).

6 מסגרת השירות ואופיו שירות לאומי או קהילתי יתבצע בהתנדבות, במסגרת גוף מפעיל ועל פי הפניה של גוף מוכר.

7 מקום השירות שירות לאומי או קהילתי יהיה בישראל או באזור.

8 (א) הוראות לעניין ביצוע השירות

(1) גוף מפעיל לא יציב משרת בשירות לאומי או קהילתי בתפקיד של עובד או כממלא מקום של עובדיו.

(2) משרת בשירות לאומי או קהילתי לא ימלא את מקומם או את תפקידם של עובדי הגוף המפעיל.

(3) משרת בשירות לאומי או קהילתי יסייע לעובדי הגוף המפעיל במילוי תפקידם.

(4) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מגוף מפעיל להטיל על משרת בשירות לאומי או קהילתי מטלות הנתונות דרך כלל לעובדיו, לשם סיוע לעובדים במילוי תפקידם.

⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 287.
⁸ ס"ח התשי"ג, עמ' 115.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי, בהסכמת עובד משרד הכלכלה ששר הכלכלה הסמיך לכך, להתיר לגוף מפעיל להציב משרת בשירות לאומי או קהילתי כממלא מקום או תפקיד של עובד בגוף המפעיל, במקרים מיוחדים ולתקופות קצובות, ובהתאם לתנאים וסייגים שייכללו בהיתר.

(2) על אף האמור בפסקה (1), לא יינתן היתר כאמור באותה פסקה לשם הפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי במקום עבודה שיש בו שביתה או השבתה, כל עוד השביתה או ההשבתה מתקיימות.

(3) היתר כאמור בפסקה (1), לגבי שירות לאומי או קהילתי במשרדי ממשלה, יינתן בהסכמתו של נציב שירות המדינה או מי שהוא הסמיך לכך.

(ג) בשירות לאומי או קהילתי לא ייכללו מטלות ניקיון, למעט עבודות ברשות הרבים לשם שמירה על איכות הסביבה; אין בהוראה זו כדי למנוע שילוב משרתים בשירות לאומי או קהילתי בתורנות שגם עובדי הגוף המפעיל נוטלים בה חלק.

(ד) משרת בשירות לאומי-קהילתי ימלא אחר הוראות הגוף המפעיל והוראות הגוף המוכר והרשות בכל תקופת שירותו, בכל הקשור לביצוע שירותו.

(ה) משרתי שירות לאומי או קהילתי לא ישתתפו במסגרת השירות בתעמולת בחירות או בפעילות בעלת אופי פוליטי-מפלגתי.

(ו) (1) השר רשאי לקבוע תנאים ומגבלות נוספים לגבי התפקידים שיבצע המשרתים בשירות לאומי או קהילתי.

(2) השר, באישור הוועדה, רשאי לקבוע תפקידים נוספים שבהם לא יבוצע השירות הלאומי או הקהילתי.

(א) תקופת השירות של משרת בשירות לאומי או קהילתי לא תפחת מ-12 חודשים ולא תעלה על 24 חודשים.

(ב) המבקש לשרת בשירות לאומי או קהילתי יתחייב לשרת תקופה רצופה שלא תפחת מ-12 חודשים.

(ג) משרת בשירות לאומי או קהילתי ישרת 40 שעות שבועיות במוצא במשך תקופת השירות שלו, בכפוף להוראות התוספת, אולם השר, באישור הוועדה, רשאי לקבוע הוראות לעניין –

(1) מספר מזערי ומרבי של שעות שירות ביום ומספר מזערי ומרבי של שעות שירות בשבוע;

(2) סמכות המנהל לאשר מכסה של שעות שירות ממוצעות שבועיות או יומיות מופחתות, בהתחשב בצרכים מיוחדים של המשרת בשירות לאומי או קהילתי;

9. תקופת השירות והיקפו

(3) סמכות המנהל לאשר מכסה של שעות שירות ממוצעות שבועיות או יומיות מוגדלות, בהתחשב בדרישות התפקיד בגוף המפעיל ובטובת המשרת בשירות לאומי או קהילתי; תקנות לפי פסקה זו ייקבעו בהתייעצות עם שר הכלכלה;

(4) הפסקות במסגרת שעות שירות יומיות, לפי סוגי משרתים בשירות לאומי או קהילתי, גופים מפעילים או מקומות התנדבות.

10. תנאי השירות של משרתים בשירות לאומי או קהילתי

(א) בין משרת בשירות לאומי או קהילתי ובין הגוף המפעיל, הגוף המוכר, רשות ציבורית המממנת תקנים לפי סעיף 64 או הרשות, לא יחולו יחסי עובד ומעביד.

(ב) משרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי לתנאי השירות המפורטים בתוספת; תניה בהסכם הגורעת מתנאי השירות המפורטים בתוספת, אין לה תוקף.

(ג) השר, בהתייעצות עם שר הכלכלה רשאי, בצו, לשנות את התוספת.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה, המנהל רשאי להורות על נסיבות שבהן משרת בשירות לאומי או קהילתי יהיה זכאי להיעדר משירות לצרכים מיוחדים שלא על חשבון ימי חופשה, וכן רשאי המנהל להתיר, במקרה מיוחד המצדיק זאת, היעדרות משירות של משרת בשירות לאומי או קהילתי

11. זכויות משרתים בשירות לאומי או קהילתי

(א) משרת בשירות לאומי או קהילתי לא יקבל שכר בעד השירות, ואולם הוא יהיה זכאי לקבל מאת הגוף המוכר בתקופת השירות –

(1) דמי כיס לתשלום הוצאות אישיות והחזר הוצאות ביגוד ומזון, כפי שנקבע בתעריף;

(2) מימון הוצאות הנסיעה בתחבורה ציבורית ממקום מגוריו של המשרת בשירות לאומי או קהילתי למקום השירות וחזרה, כפי שנקבע בתעריף;

(3) מגורים בדירת שירות – אם מקום השירות שבו משרת המשרת בשירות לאומי או קהילתי מרוחק ממקום מגוריו, מרחק העולה על זה שקבע השר לעניין זה.

(ב) גוף מוכר ישלם בעד משרת בשירות לאומי או קהילתי, דמי ביטוח לאומי לפי פרק ט"ו לחוק הביטוח הלאומי ודמי ביטוח בריאות לפי סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.⁹

(ג) תניה הגורעת מהוראות סעיף זה, אין לה תוקף.

⁹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

קביעת תעריף 12. (א) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע את התעריף שלפניו ישלם גוף מפעיל לגוף מוכר בעד הפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי, את רכיבי התעריף ואת שיעוריהם, ורשאי הוא לקבוע כאמור תעריפים שונים בהתחשב במאפייני הגוף המפעיל או המשרת בשירות לאומי או קהילתי, במקום ביצוע השירות ובתנאי השירות.

(ב) השיעורים של התעריף ורכיבי התעריף שנקבעו לפי סעיף קטן (א), יתעדכנו בהתאם לשיעור השינוי שיחול במדדים שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר, במועדים שיקבעו, אלא אם כן קבע השר כאמור כללים אחרים לעניין העדכון; המנהל יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות הודעה בדבר הסכומים המעודכנים.

הגבלות על עבודה ולימודים בתקופת השירות 13. (א) משרת בשירות לאומי או קהילתי לא יעסק כעובד ולא יעסוק בעסק או במשלח יד, ולא ילמד לימודים סדירים במוסד חינוך או במוסד השכלה או הכשרה, אלא אם כן קבע השר הוראות המתירות למשרת בשירות לאומי או קהילתי לעשות כן, בנסיבות ובמקרים שיקבע.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), משרת בשירות לאומי או קהילתי רשאי להשתתף בתכנית להכשרה מקצועית או בתכנית לימודים, המיועדת למשרתים בשירות הלאומי או קהילתי, שאישר המנהל, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר והיועץ המשפטי לממשלה או נציגיהם. המיועדת לאוכלוסיות שהשתתפותן בכוח העבודה מועטה.

(ג) בסעיף זה –

"מוסד השכלה או הכשרה" – מוסד כהגדרתו בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007;¹⁰

"מוסד חינוך" – מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949¹¹ ובית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1(א) לחוק החניכות, התשי"ג-1953.¹²

הכשרה לשירות לאומי 14. (א) משרת בשירות לאומי או קהילתי יעבור הכשרה מתאימה לשירות לפי הוראות סעיף זה (להלן – הכשרה לשירות); האחריות למתן ההכשרה לשירות תהיה של הגוף המוכר.

(ב) המנהל יורה על תכניות הכשרה לשירות לאומי או קהילתי בתחומים שיקבע השר, ורשאי הוא להורות על המועדים שבהם תועבר ההכשרה לשירות לאומי או קהילתי במהלך תקופת השירות.

(ג) תקופת ההכשרה לשירות תיחשב חלק מתקופת השירות הלאומי או הקהילתי.

(ד) השר רשאי לקבוע הוראות ותנאים לעניין ההכשרה לשירות לאומי או קהילתי ובכלל זה הוראות לגבי השכלה, הכשרה מקצועית, ניסיון ועבר פלילי של העוסקים במתן ההכשרה, וכן הוראות לעניין המיתקנים, הכיתות והציוד הדרושים למתן ההכשרה.

הכשרה מיוחדת 15. (א) גוף מפעיל אשר מפעיל משרת בשירות לאומי או קהילתי בתפקידים הדורשים הכשרה מיוחדת, אחראי לכך שהמשרת בשירות לאומי או קהילתי יעבור את ההכשרה האמורה, נוסף על ההכשרה לשירות לפי סעיף 14.

¹⁰ ס"ח התשס"ז, עמ' 320.

¹¹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

¹² ס"ח התשי"ג, עמ' 108.

(ב) תקופת ההכשרה המיוחדת האמורה בסעיף קטן (א) תיחשב חלק מתקופת השירות, למעט במקרים מיוחדים שיורה עליהם המנהל.

16. אישור על השלמת השירות ומסירת מידע בדבר זכויות לאחר השלמת השירות

(א) מצא המנהל, לאחר קבלת חוות דעתו של הגוף המוכר, כי משרת בשירות לאומי או קהילתי השלים את תקופת השירות בהתאם להוראות סעיף 9 ועמד בכל תנאי השירות –

(1) ינפיק לו המנהל או מי שהוא הסמיך לכך תעודה המעידה על כך שהשלים שירותו כאמור ועל משך השירות ששירת; משרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי לבקש כי בתעודה יצוין כי שירת בשירות לאומי או בשירות קהילתי, לפי בחירתו;

(2) תודיע לו הרשות על הזכויות שיהיה זכאי להן עם השלמת שירותו.

(ב) הרשות תפרסם באתר האינטרנט שלה את הזכויות שזכאי להן מי שהשלים שירות לאומי או קהילתי.

17. ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות

(א) הרשות, הגופים המוכרים והגופים המפעילים יפעלו לייצוג הולם של אנשים עם מוגבלות בקרב משרתים בשירות הלאומי או קהילתי, לאור עקרונות היסוד של חוק השוויון.

(ב) הרשות, הגופים המוכרים והגופים המפעילים, יפעלו, ככל האפשר, לשילוב משרתים בשירות לאומי או קהילתי שהם אנשים עם מוגבלות במגוון התפקידים העומדים לבחירת המועמדים לשרת בשירות הלאומי או קהילתי, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות מחמת מוגבלותם.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לקידום שילובם של אנשים עם מוגבלות כמשרתים בשירות הלאומי או קהילתי, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע הוראות בעניינים אלה:

(1) ביצוע התאמות ונשיאה בהוצאות הביצוע;

(2) יעדים של ייצוג הולם לסוגים שונים של גופים מפעילים;

(3) יעדים של ייצוג הולם לגופים מוכרים.

(ד) בסעיף זה –

”אדם עם מוגבלות” – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק השוויון;

”התאמות” – כהגדרתן בסעיף 8(ה) לחוק השוויון, בשינויים המתחייבים מאופיו של השירות הלאומי או הקהילתי, לפי הוראות חוק זה;

”חוק השוויון” – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ”ח-1998.¹³

(א) על אף האמור בסעיף 7, רשאי המנהל או מי שהוא הסמיך לכך (בסעיף זה – המנהל), לאשר למשרת בשירות לאומי או קהילתי לבצע חלק מהשירות הלאומי או הקהילתי מחוץ לישראל ולאזור (בחוק זה – שירות בחו"ל), בתחום החינוך או בתחום עידוד העלייה; השר רשאי, בצו, לקבוע תחומי שירות נוספים שבהם ניתן לבצע שירות בחו"ל.

(ב) לא ייתן המנהל אישור לשירות בחו"ל, אלא אם כן גוף מוכר הגיש לו בקשה לכך והתקיימו כל אלה:

(1) הגוף שיפעיל את המשרת בשירות לאומי או קהילתי מחוץ לישראל ולאזור הוא גוף מפעיל, אולם לעניין מתן אישור גוף מפעיל לגוף שיפעיל את המשרת בשירות לאומי או קהילתי מחוץ לישראל ולאזור, יחולו הוראות סעיף 58 בהתאמות שיקבע השר לעניין זה;

(2) הוגשה למנהל רשימת התפקידים שיבצעו המשרתים בשירות בחו"ל והוא נוכח כי הם בתחומי השירות לפי סעיף קטן (א) ויש בהם תועלת ציבורית לקהילה, לחברה ולמדינת ישראל;

(3) הוגשה למנהל רשימה של שמות המשרתים בשירות לאומי או קהילתי שלגביהם מתבקש האישור לשירות בחו"ל, והוא אישר אותה; לא ישרת משרת בשירות בחו"ל לפי סעיף זה, אלא אם כן השלים תקופת שירות של 12 חודשים לפחות בישראל או באזור;

(4) שוכנע כי בנסיבות העניין ובתנאים שהתנה, ניתן להבטיח פיקוח נאות על ביצוע השירות הלאומי או הקהילתי ועל שמירת טובתם של המשרתים בשירות לאומי או קהילתי;

(5) הוכח להנחת דעתו של המנהל כי השירות בחו"ל אינו גורע מן הזכויות המוקנות למשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי חוק זה;

(6) אין במתן האישור משום חריגה מהמכסות שנקבעו לפי סעיף קטן (ג)(1).

(ג) השר, באישור הוועדה, יקבע הוראות לעניין שירות בחו"ל, ובכלל זה הוראות בעניינים אלה:

(1) מכסת התקנים להפעלת משרתים בשירות בחו"ל;

(2) הפיקוח על השירות בחו"ל, לרבות הוראות לעניין מנגנוני הבדיקות, הבקרה והדיווח על הגוף המפעיל והמשרתים בו;

(3) חובות גוף מוכר לבצע פעולות להבטחת שמירת זכויותיהם של משרתים בשירות לאומי או קהילתי שהפנה לשירות בחו"ל;

(4) בכפוף להוראות סעיף 11 – התשלומים, ההטבות ותנאי השירות שמשרתים בשירות בחו"ל יהיו זכאים להם, ורשאי הוא לקבוע כאמור הוראות שונות בהתחשב במקום ביצוע השירות ובתנאי השירות;

"החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה:

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951;¹⁴

(2) הכרזה על אירוע אסון המוני לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;¹⁵

(3) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008;¹⁶

"חוק ההתגוננות אזרחית" – חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951;

"חוק שירות מילואים" – חוק שירות המילואים, התשס"ח-2008;

"חוק שירות עבודה בשעת חירום" – חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967;¹⁷

"פקודת המשטרה" – פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.

(ב) (1) ניתנה החלטה על שעת חירום, רשאי השר לאשר הפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי בתנאים שעליהם יורה המנהל כאמור בסעיף קטן (ג), אם ראה כי הדבר נדרש לשם סיוע לאזרחי המדינה ותושביה; אישור השר יינתן לאחר התייעצות עם שר הביטחון, ולעניין אירוע אסון המוני – עם ראש הממשלה, השר לביטחון הפנים או שר הביטחון, לפי העניין.

(2) האישור ייכנס לתוקף עם פרסומו ברשומות, אולם בהתקיים נסיבות דחופות ומיוחדות, רשאי השר להורות כי האישור ייכנס לתוקף עם הבאתו לידיעת הציבור, ובלבד שיפורסם בכלי התקשורת או באופן אחר שיקבע, וכן בהקדם האפשרי, ברשומות.

(3) תוקפו של האישור יפקע במועד שבו יפקע תוקפה של החלטה על שעת חירום או במועד ביטולה; השר רשאי להורות על ביטול האישור במועד מוקדם יותר אם חדלו להתקיים הנסיבות שבשלהן ניתן האישור.

(ג) כל עוד עומד האישור בתוקפו, יחולו הוראות חוק זה בשינויים המפורטים להלן, כולם או חלקם, כפי שיוורה המנהל, באופן כללי או על תחום שירות, אזור שירות, גוף מפעיל מסוים או על שירותם של משרתים מסוימים בשירות לאומי או קהילתי:

¹⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.
¹⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.
¹⁷ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.

(1) המנהל יהיה רשאי להתיר הפעלת משרתים בשירות לאומי או קהילתי בתחום אחר מהתחום שבו הם משרתים, או בגוף מפעיל אחר או בגוף שאינו גוף מפעיל, וכן בתחומים נוספים שאינם מנויים בסעיף 5;

(2) על אף האמור בסעיף 8, משרתים בשירות לאומי או קהילתי יהיו רשאים למלא את מקומם או את תפקידיהם של עובדי הגוף שבו יבצעו את השירות, אף ללא היתר לפי סעיף 8(ב), ויהיו רשאים לעסוק גם בתפקידים שהפעלתם בהם אסורה לפי סעיף 8(ז);

(3) על אף האמור בסעיף 11(ב) ו- (ג), בזמן ביצוע השירות, משרת בשירות לאומי או קהילתי יהיה רשאי לוותר על תנאי השירות המפורטים בתוספת שעניינם ימי חופשה וחג, הפסקות ושעות השירות, כולם או חלקם; השר רשאי לקבוע תנאים והגבלות לעניין ויתור כאמור;

(4) לשם ביצוע השירות, רשאי משרת בשירות לאומי או קהילתי לוותר על זכאותו לדירת שירות לפי סעיף 11(א)(3).

(ד) לא יותקנו תקנות לפי סעיף זה ולא יופעלו ההסדרים והסמכויות שנקבעו מכוחו, אלא במידה שההתמודדות עם שעת החירום והסיוע לאזרחי המדינה ולתושביה מצריכים זאת, ובהתחשב בצורכי המשרתים בשירות לאומי או קהילתי, בשלומם ובטובתם.

(ה) (1) הפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי כאמור בסעיף זה תיעשה רק אם נתן את הסכמתו המפורטת בכתב לשינויים לפי סעיף זה בסמוך למועד תחילת ביצוע השירות; המשרת בשירות לאומי או קהילתי יהיה רשאי לחזור בו, בכל עת, מהסכמתו לשינויים כולם או חלקם;

(2) למשרת בשירות לאומי או קהילתי יימסר מידע בדבר הזכויות והאפשרויות הנתונות לו לפי סעיף זה, לפני שתידרש הסכמתו לביצוע השירות בשינויים לפי סעיף זה; השר רשאי לקבוע את אופן מסירת המידע למשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי פסקה זו.

(ו) שירת משרת בשירות לאומי או קהילתי למעלה משבעה ימים לפי הוראות סעיף זה בגוף שאינו הגוף המפעיל שבו הוא משרת בדרך כלל, יחדל הגוף המפעיל, בתום התקופה האמורה, לשלם לגוף המוכר בעד הפעלת המשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי סעיף 12, ואוצר המדינה ישפה את הגוף המוכר בשל התשלומים שלא שולמו לו כאמור; הוראות סעיף יחולו רק על גוף מפעיל שאינו רשות ציבורית המנויה פסקאות (1) עד (6) להגדרה "רשות ציבורית" או שרשות ציבורית כאמור לא מימנה תקן להפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי בו, לפי סעיף 64; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע הוראות לעניין אופן ביצוע ההסדרים לפי סעיף קטן זה.

(ז) הכריז שר הכלכלה על החלת הוראות פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום, כאמור באותו פרק, לא יפעיל המנהל את סמכותו לעניין סעיף קטן (ג)(1) ו-(2), אלא בתיאום עם המפקח הכללי על כוח אדם כמשמעותו בחוק האמור.

(ח) פעילותו של משרת בשירות לאומי או קהילתי בהתאם להוראות סעיף זה תיחשב חלק מתקופת השירות שלו, לכל דבר ועניין.

(ט) נתן הגורם המוסמך לכך לפי סעיף 9ד לחוק ההתגוננות האזרחית, הוראה לציבור בדבר חובת שהייה במקומות מסוימים, וסייג את הוראתו האמורה לגבי עובדים בסוגי מקומות עבודה מסוימים, יחול הסייג האמור גם על משרתים בשירות לאומי או קהילתי המשרתים באותם סוגי מקומות עבודה.

(י) הוראות סעיף זה יחולו גם על המשרתים בשירות לאומי-אזרחי בשינויים המחוייבים.

(יא) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין –

(1) דרכי האישור להפעלת משרתים בשירות לאומי או קהילתי בידי גופים שאינם גופים מפעילים או להפעלתם בידי גופים מפעילים שלא בהתאם לאישור שבידי הגוף המפעיל, וההתאמות שיחולו לעניין זה בתנאים הנדרשים לפי סעיף 58;

(2) אופן השלמת ימי שירות שבהם לא שירת משרת בשירות לאומי או קהילתי עקב החלטה על שעת חירום, ובכלל זה הוראות לעניין מקרים שבהם יינתן למשרת בשירות לאומי או קהילתי פטור מחובת השלמת ימי שירות כאמור.

פרק ד': הרשות לשירות אזרחי

סימן א': הקמת הרשות ותפקידיה

20. הרשות לשירות אזרחי (א) מוקמת בזה במשרדו של השר, הרשות לשירות אזרחי.

(ב) הרשות תפעל בהתאם להחלטות השר ולפי מדיניות הממשלה, והכול לפי הוראות חוק זה.

(ג) הממשלה תמנה, לפי הצעת השר, מנהל לרשות, שיהיה ממונה על ביצוע תפקידי הרשות; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

(ד) המנהל יהיה עובד המדינה ויהיה כפוף במישרין לשר.

(ה) עובדי הרשות יפעלו לפי הוראות המנהל ובפיקוחו.

21. תפקידי הרשות וסמכויותיה אלה תפקידי הרשות

(1) לווסת את חלוקת המשאבים, ובכלל זה להקצות את תקני השירות האזרחי, בהתאם לסדרי העדיפויות הממלכתיים שקבעה הממשלה, מזמן לזמן, לפי הוראות סעיף 22, ככל שקבעה;

(2) לגבש הצעות לתכניות פיתוח רב-שנתיות של ולתכניות פעילות שנתיות, להגיש למועצה הציבורית, ולפעול בהתאם להוראות סעיפים 23 ו-24 לפי התכניות שאושרו בהתאם להוראות חוק זה,

(3) לבצע בקרה ופיקוח על הפעילות בתחום השירות האזרחי ועל הגופים המוכרים, הגופים המפעילים והמשרתים בשירות אזרחי;

(4) לפקח על מתן תנאי השירות והזכויות למשרתים בשירות אזרחי, במהלך השירות ולסייע במימוש תנאי השירות והזכויות למשרתים בשירות כאמור לאחר השירות;

(5) ליזום פעולות הנדרשות לצורך העמקת הידע בקרב הציבור לגבי השירות האזרחי ועידוד ההצטרפות לשירות האזרחי;

(6) להגיש לשר חוות דעת לעניין הכרה בגופים מוכרים, ביטול ההכרה בהם, התליית ההכרה בהם וקביעת תנאים נוספים בהכרה בהם, בהתאם לסעיפים 46, 47 ו-49;

(7) לטפל בבקשות המוגשות בידי מי שמבקש להיות גוף מפעיל או בידי גוף מפעיל;

(8) להנחות את הגופים המוכרים והגופים המפעילים בדבר ההכשרה לשירות, ולפקח על ביצוע ההכשרה;

(9) לגבש תכניות להפעלת משרתים בשירות אזרחי במצבי חירום, בכפוף לכל דין, ולהיות אחראית לביצוען, והכל בתיאום עם הגורמים הנוגעים בדבר ובכפוף להוראות לפי סעיף 19;

(10) לגבש הצעות למבחנים ולאמות מידה להקצאה או להגבלה של תקנים להפעלת משרתים בשירות אזרחי בגופים מפעילים שאינם רשויות ציבוריות, והצעות לקביעת תעריף לפי סעיף 12, בשים לב, בין השאר, לסדרי העדיפויות הממלכתיים שקבעה הממשלה, מזמן לזמן, לפי הוראות סעיף 22, ככל שקבעה, ולהגישן למועצה הציבורית;

(11) לעשות כל פעולה אחרת לגבי השירות האזרחי, המוטלת עליה לפי כל דין או שיטילו עליה הממשלה או השר;

22. סדרי עדיפויות ממלכתיים (א) אחת לחמש שנים, לכל הפחות, תעביר הרשות למועצה הצעה לקביעת סדרי העדיפויות הממלכתיים של השירות האזרחי ולחלוקת המשאבים בהתאם לכך.

(ב) המועצה תערוך דיון בהצעה לפי סעיף קטן (א), ותעביר את המלצותיה לשר.

(ג) השר יעביר לאישור הממשלה את הצעתו לקביעת סדרי העדיפויות הממלכתיים של השירות האזרחי.

(ד) בסעיף זה, "סדרי עדיפויות ממלכתיים" – לרבות שילוב אוכלוסיות בשירות האזרחי, מכסות להקצאת תקנים להפעלת משרתים בשירות האזרחי בתחומי השירות השונים ואזורים מועדפים לשירות.

23. תכניות רב-שנתיות של הרשות (א) הרשות תגבש ותעביר למועצה הצעה לתכנית פיתוח רב-שנתית; המועצה תקיים דיון בעניין ותעביר לאישורו של השר את התכנית בצירוף המלצותיה.

(ב) השר יאשר את התכניות הרב-שנתיות והרשות תפעל להתאמת תכניות הפעילות השנתיות שלה לתכניות אלה.

24. תכנית הפעילות השנתית של הרשות (א) הרשות תגבש ותעביר למועצה, עד 1 ביולי בכל שנה, את תכנית הפעילות השנתית שלה לשנה הקרובה.

(ב) המועצה תקיים דיון בתכנית הפעילות השנתית ותעביר לשר, לאישורו, את התכנית האמורה בצירוף המלצותיה, עד 1 באוגוסט בכל שנה.

(ג) השר יאשר את תכנית הפעילות השנתית עד 1 בספטמבר בכל שנה והרשות תפעל לפיה.

25. (א) השגה בפני המנהל לעניין קבלה לשירות והפסקת שירות

משרת בשירות אזרחי או מועמד לשירות הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של גוף מוכר או גוף מפעיל בעניין קבלה לשירות, אי-קבלה לשירות או הפסקת שירות של רשאי להשיג עליה לפני המנהל; בהחלטתו בהשגה לפי סעיף זה יתחשב המנהל, בין השאר, בשיקולים הנוגעים להתאמת המשרת לשירות, ובכלל זה התנהגותו ומצבו הרפואי, ובשיקולים אחרים הנוגעים לעניין; היה הגוף המפעיל מוסמך להתחשב בעברו הפלילי של המשרת, רשאי המנהל להתחשב גם בהתאמת המשרת לשירות על רקע עברו הפלילי.

(ב) לא יקבל המנהל החלטה לפי סעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן למשרת בשירות לאומי או קהילתי, לגוף המוכר ולגוף המפעיל הנוגעים להחלטה, הזדמנות לטעון את טענותיהם.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה סייגים להפעלת סמכותו של המנהל לפי סעיף קטן (א).

סימן ב': סמכויות פיקוח

26. (א) הסמכת מפקחים

השר רשאי להסמיך, מבין עובדי הרשות, מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן, ובלבד שלא יוסמך מפקח אלא אם כן התקיימו לגביו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השר, לשמש כמפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר.

(ב) שמות המפקחים שהוסמכו לפי סעיף זה, יפורסמו ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות.

27. (א) סמכויות פיקוח

לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, לרבות לעניין אופי השירות ואיכותו, רשאי מפקח, לאחר שהזדהה –

(1) לדרוש מבעל תפקיד או עובד בגוף מוכר או בגוף מפעיל וממשרת בשירות לאומי או קהילתי, למסור לו כל ידיעה או מסמך הדרושים לו לשם מילוי תפקידו; בסעיף זה, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה–1995¹⁸;

(2) להיכנס למשרדי כל גוף מוכר או גוף מפעיל ולמקומות שבהם יש משרתים בשירות לאומי או קהילתי; ואולם אם המשרדים או המקומות האמורים משמשים למגורים, לא ייכנס אליהם המפקח אלא במועד סביר שתואם עם מנהל המקום, ובהעדר מנהל כאמור – עם כל דיירי המקום, או על פי צו של בית משפט;

(3) להיכנס לכל דירת שירות כדי לבדוק את התאמת הדירה לכללים שנקבעו לגבי מגורי משרתים בשירות לאומי או קהילתי, בכפוף לקבלת הסכמתם של כל המשרתים בשירות לאומי או קהילתי המתגוררים בדירה, במועד סביר שתואם עמם ובתיאום עם עובד הגוף המוכר או הגוף המפעיל המחזיק בדירה.

(ב) לא יימסר מידע לפי סעיף זה אם מסירתו אסורה לפי כל דין.

(ג) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שני אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי המנהל, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

(ד) מפקח רשאי להפעיל את סמכויותיו לפי חוק זה כלפי המדינה ומוסדותיה.

(ה) מפקח מוסמך להפעיל את הסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה גם באזור.

28. הפעלת סמכויות כלפי מערכת הביטחון
(א) על אף האמור בסעיף 27, מפקח יפעיל את סמכויותיו כלפי מערכת הביטחון בהתאם להוראות סעיף זה.

(ב) השר, בהסכמת השר הממונה, יורה בנוהל על תנאים לשימוש בסמכויות לפי סעיף 27 כלפי מערכת הביטחון, בשים לב לטעמים של ביטחון המדינה, שלום הציבור וביטחונו; השר, בהסכמת השר הממונה, יורה על נוהל ראשון לפי סעיף קטן זה, בתוך 180 ימים מיום תחילתו של חוק זה.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו גם על שינוי של הנוהל האמור באותו סעיף קטן.

(ד) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי סעיף 27 כלפי מערכת הביטחון, אלא לאחר שעבר התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15 לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002.¹⁹

(ה) בסעיף זה –

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך שלו;

(2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה;

(3) משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר;

(4) הרשות להגנה על עדים;

¹⁹ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

"השר הממונה" – כמפורט להלן, לפי העניין :

- (1) לעניין הגופים המנויים בפסקה (1) להגדרה "מערכת הביטחון" – שר הביטחון ;
- (2) לעניין הגופים המנויים בפסקה (2) להגדרה "מערכת הביטחון" – ראש הממשלה ;
- (3) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (3) ו-(4) להגדרה "מערכת הביטחון" – השר לביטחון הפנים.

סימן ג': תקציב הרשות ועסקאות הרשות

29.	תקציב הרשות ייקבע בתחום פעולה נפרד, בסעיף תקציב המשרד בחוק התקציב השנתי, ואולם לעניין חוק יסודות התקציב יראו את המנהל כאילו הוא הממונה על סעיף תקציב לגבי אותו תחום פעולה; לעניין זה, "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב.	תקציב הרשות
30.	לשם ביצוע תפקידי הרשות, מורשה המנהל, יחד עם חשב הרשות או חשב המשרד, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, ²⁰ למעט עסקאות במקרקעין, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.	עסקאות הרשות

פרק ה': מועצה ציבורית לשירות אזרחי

31.	(א) נשיא המדינה, בהמלצת השר, ימנה מועצה ציבורית מייעצת של 20 חברים, והם :	מועצה ציבורית מייעצת
(1)	נציג השר מקרב עובדי המדינה ;	
(2)	נציג שר האוצר מקרב עובדי משרדו ;	
(3)	נציג שר המשפטים מקרב עובדי משרדו שהם עורכי דין ;	
(4)	נציג שר הכלכלה מקרב עובדי משרדו ;	
(5)	נציג שר הביטחון מקרב עובדי משרדו ;	
(6)	נציג שר החינוך מקרב עובדי משרדו ;	
(7)	נציג שר הבריאות מקרב עובדי משרדו ;	
(8)	נציג שר הרווחה והשירותים החברתיים מקרב עובדי משרדו ;	
(9)	נציג השר לביטחון הפנים מקרב עובדי משרדו ;	
(10)	נציג נציב שירות המדינה מקרב עובדי נציבות שירות המדינה ;	

²⁰ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

(11) שני נציגי ציבור שהם אנשי הסגל האקדמי במוסדות מוכרים כמשמעותם בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958,²¹ בעלי מומחיות בתחום מתחומי השירות לפי סעיף 5, שימונו לפי המלצת המועצה להשכלה גבוהה;

(12) שני נציגי ציבור שימונו לפי המלצת הארגון שמייצג את המספר הגדול ביותר של רשויות מקומיות;

(13) נציג ציבור אחד שהוא אדם עם מוגבלות, שימונה לפי המלצת נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

(14) נציג ציבור אחד מקרב האוכלוסייה הנמנית עם הזרם החרדי

(15) נציג ציבור אחד מקרב האוכלוסייה הערבית;

(16) נציג ציבור אחד מקרב האוכלוסייה הנמנית עם הזרם הציוני-דתי;

(17) נציג ציבור אחד מקרב האוכלוסייה החילונית.

(18) נציג ציבור אחד מקרב אוכלוסיית העולים.

(ב) השר ימנה, מבין חברי המועצה שאינם עובדי המדינה, יושב ראש למועצה, ורשאי הוא למנות ממלא מקום קבוע ליושב ראש המועצה שמתקיים בו האמור.

(ג) חברי המועצה יהיו בעלי ניסיון בתחומים הקשורים למטרת החוק.

(ד) לא ימונה לחבר המועצה –

(1) חבר הכנסת או חבר בהנהלה פעילה של מפלגה;

(2) מי שהוא עובד הרשות, עובד של גוף מוכר, בעל עניין בגוף מוכר או עובד של גוף מפעיל שאינו רשות ציבורית, וכן מי שב-12 החודשים שקדמו למועד המינוי היה עובד של גוף מוכר; לעניין זה, "בעל עניין" – נושא משרה, לרבות חבר ועדת ביקורת, מי שנותן שירותים בשכר וכן בעל עניין כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999;²²

(3) מי שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(4) מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לשמש חבר המועצה.

(ה) הודעה על מינוי חברי המועצה ויושב ראש המועצה, תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות.

תקופת כהונה 32. חבר המועצה ימונה לתקופה של ארבע שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת, ואולם חבר המועצה שמונה לפי סעיף 31(א)(1) עד (10) ניתן למנותו לתקופות כהונה נוספות.

²¹ ס"יח התשי"ח, עמ' 181.
²² ס"יח התשנ"ט, עמ' 189.

- פקיעת כהונה
33. חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
  - (2) אם הוא נציג ציבור – הוא נתמנה להיות עובד המדינה;
  - (3) אם הוא מונה למועצה כעובד המדינה – הוא חדל להיות עובד המשרד הממשלתי שבו עבד בעת המינוי, ולגבי נציג השר כאמור בסעיף 31(א)(1) – הוא חדל להיות עובד המדינה;
  - (4) נתקיים בו אחד הסייגים למינוי הקבועים בסעיף 31(ד)(1) עד (4).
- העברה מכהונה והשעיה
34. (א) השר רשאי להעביר חבר מועצה מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו, בהודעה בכתב, באחת מאלה:
- (1) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;
  - (2) הוא נעדר בלא סיבה סבירה משלוש ישיבות רצופות של המועצה או מיותר ממחצית הישיבות שקיימה המועצה בשנה אחת;
  - (3) נתקיים בחבר המועצה סייג כאמור בסעיף 36(א).
- (ב) השר רשאי להשעות מכהונתו חבר המועצה שהוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור בסעיף 31(ד)(4), עד לסיום ההליך בעניינו, בהודעה בכתב, ולמנות לו ממלא מקום למשך תקופת ההשעיה, לפי הוראות סעיף 31, בשינויים המחוייבים.
- (ג) השר לא ישעה את חבר מועצה ולא יעבירו מכהונתו, אלא לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, ולאחר שנועץ ביושב ראש המועצה.
- החלפת חבר מועצה
35. פקעה כהונתו של חבר מועצה או שהועבר מכהונתו או חדל מסיבה אחרת לכהן כחבר המועצה, ימנה השר חבר מועצה אחר במקומו, לפי הוראות סעיף 31.
- ניגוד עניינים
36. (א) לא ימונה לחבר המועצה ולא יכהן בה מי שעלול להימצא באופן תדיר במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר מועצה לבין עניין אישי שלו או תפקיד אחר שלו; נתקיים בחבר המועצה או עומד להתקיים בו ניגוד עניינים כאמור, יודיע על כך חבר המועצה, בכתב, בלא דיחוי, לשר וליושב ראש המועצה.
- (ב) חבר המועצה יימנע מלטפל בנושא שעלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או תפקיד אחר שלו, ובכלל זה יימנע מלהשתתף בדיון או מלהצביע בישיבות לגבי נושא כאמור, ולא יטפל בנושא כאמור במסגרת תפקידו במועצה גם מחוץ לישיבות המועצה.
- (ג) התברר לחבר המועצה כי נושא הנדון בישיבה של המועצה או נושא שהוא הופקד על טיפולו, עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך, בכתב, בלא דיחוי, ליושב ראש המועצה ויפעל לפי הוראותיו; התברר ליושב ראש המועצה שהוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור, יודיע על כך לשר ויפעל לפי הוראותיו; קיומו של חשש לניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן זה, יירשם בפרוטוקול הישיבה שבה נדון הנושא הגורם לניגוד עניינים.

- (ד) לעניין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה.
- (ה) על אף האמור בסעיף זה, רשאי חבר המועצה להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף או האוכלוסייה שהוא נציגם, ככל שהם קשורים לחוק זה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.
- (ו) בסעיף זה –
- ”עניין אישי” – לרבות עניין אישי של קרובו או של גוף שהוא או קרובו מנהלים או עובדים אחראים בו;
- ”קרוב” – קרוב משפחה שלו או אדם אחר שהוא בעל זיקה אישית, כלכלית או פוליטית-מפלגתית אליו.

תפקידי המועצה 37. אלה תפקידי המועצה:

- (1) לדון בהצעה של הרשות לקביעת סדרי העדיפויות הממלכתיים של השירות האזרחי ולחלוקת המשאבים בהתאם לכך, ולהעביר לשר את המלצותיה בעניין, בהתאם להוראות סעיף 22;
- (2) לדון בתכניות הרב-שנתיות ובתכניות הפעילות השנתיות של הרשות, ולהעביר לשר את המלצותיה בעניין בהתאם להוראות סעיפים 23 ו-24;
- (3) לעקוב אחר יישום החלטות השר ומדיניות הממשלה ואחר ביצוע תכנית הפעילות השנתית בידי הרשות;
- (4) לייעץ לשר בעניין הוספת תחום שירות חדש בהתאם להוראות סעיף 5(ב);
- (5) לדון בהצעת הרשות לקביעת מבחנים ואמות מידה להקצאה או להגבלה של תקנים להפעלת משרתים בשירות אזרחי בגופים מפעילים שאינם רשויות ציבוריות, ולקביעת תעריף שונה לגבי גופים כאמור, בהתאם להוראות סעיף 21(10), ולהעביר לשר את המלצותיה;
- (6) לייעץ למנהל, לפי בקשתו, בעניין מתן אישור גוף מפעיל ובעניין התליה או ביטול של אישור גוף מפעיל, בהתאם להוראות סעיפים 58(ו) ו-61(א)(2);
- (7) לייעץ לשר לגבי חקיקה שהוא יוזם בתחומי השירות האזרחי;
- (8) לייעץ לשר או למנהל בכל נושא הנוגע למדיניות בתחום השירות האזרחי, ובכל עניין הנוגע לביצוע חוק זה, בין ביוזמת המועצה ובין לפי בקשת השר או המנהל.

ישיבות המועצה 38. (א) ישיבות המועצה יתקיימו אחת לשלושה חודשים לפחות.

- (ב) יושב ראש המועצה יזמן את הישיבות ויקבע את מועדיהן, מקומן וסדר יומן, בכפוף להוראות חוק זה.
- (ג) המועצה תקיים ישיבה מיוחדת על פי דרישת השר או המנהל או שליש מחברי המועצה לפחות; הישיבה תתקיים בתוך 14 ימים מיום הדרישה; בישיבה תדון המועצה בנושאים המפורטים בדרישה.

(ד) המנהל, או מי מטעמו, יוזמן לכל ישיבות המועצה.

39. סדרי עבודת המועצה (א) המניין החוקי בישיבות המועצה הוא רוב חבריה, ובהם יושב ראש המועצה או ממלא

מקומו הקבוע; משנפתחה הישיבה במניין חוקי, יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר של חברים, ובלבד שכולם זומנו ושבעת קבלת החלטות לא פחת מספר הנוכחים משליש מחבריה, ובהם היושב ראש או ממלא מקומו הקבוע, שני נציגים שהם עובדי המדינה ושני נציגי ציבור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעת קבלת החלטות לפי סעיף 22(ב), 23(א) ו-37(7) לא יפחת מספר הנוכחים מעשרה חברים, ובהם ארבעה נציגים שהם עובדי המדינה וארבעה נציגי ציבור.

(ג) לא היה מניין חוקי בעת שנפתחה ישיבת המועצה, רשאי היושב ראש לדחותה במחצית שעה; עברה מחצית השעה האמורה, תהיה הישיבה כדין בכל מספר של נוכחים, אולם על קבלת החלטות יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות של המשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות – יכריע יושב ראש המועצה, ובהיעדרו – ממלא מקומו הקבוע.

(ה) השר רשאי לקבוע את סדרי עבודתה ונוהלי דיוניה של המועצה, ככל שלא נקבעו בחוק זה; כל עוד לא קבע השר כאמור, תפעל המועצה בדרך הנראית לה צודקת ומועילה ביותר בנסיבות העניין.

40. הגשת דוחות וסקירות למועצה (א) לשם ביצוע תפקידיה רשאים המועצה או יושב הראש לבקש מהרשות דוחות, לרבות דוחות תקציביים, וסקירות על הפעילות השוטפת של הרשות.

(ב) הרשות תעביר למועצה את הדוחות או הסקירות כאמור בסעיף קטן (א), בתוך 60 ימים ממועד הבקשה.

41. תוקף פעולות קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר המועצה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שרוב חברי המועצה מכהנים כדין.

42. הוצאות וגמול (א) חבר המועצה לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו.

(ב) חבר המועצה שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב או עובד של גוף שהוא מייצג במועצה, זכאי לקבל מאת הרשות גמול בעבור השתתפות בישיבת המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ד), ובלבד שאינו זכאי לקבל תמורה בעבור ההשתתפות ממקור אחר.

(ג) חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (ב), זכאי לקבל מהרשות החזר הוצאות שהוציא לשם השתתפות בישיבות המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ד), ובלבד שאינו זכאי לקבל החזר הוצאות ממקור אחר.

(ד) השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע כללים ותנאים שלפיהם תשלם הרשות גמול או החזר הוצאות לחבר המועצה בהתאם להוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), ואת שיעוריהם.

(ה) בסעיף זה "עובד המדינה" ו"עובד גוף מתוקצב" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב.

43. החלת דינים על חברי המועצה שאינם עובדי המדינה, דינם כדין עובדי המדינה לעניין חיקוקים אלה :
המועצה

(1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979²³ ;

(2) חוק העונשין, התשל"ז-1977²⁴ – ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור ;

(3) פקודת הנויקין [נוסח חדש]²⁵ ;

(4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969²⁶ .

44. (א) ראה השר כי המועצה אינה ממלאת את תפקידיה באופן נאות, יתרה במועצה, בהודעה בכתב שישלח ליושב ראש המועצה, כי אם בתוך תקופה שיקבע לא תמלא המועצה את המוטל עליה בהתאם להוראות חוק זה, כפי שפירט בדרישתו, יפזר את המועצה.

(ב) לא מילאה המועצה את שהוטל עליה כאמור בסעיף קטן (א), בתוך התקופה שקבע השר בהודעתו, רשאי השר, בהסכמת ראש הממשלה, להורות על פיזור המועצה.

45. החליט השר לפזר את המועצה כאמור בסעיף 44, תמונה מועצה חדשה, לפי הוראות סעיף 31, בתוך 60 ימים מיום הפיזור.

פרק ו' : גוף מוכר

סימן א' : הכרה בגוף מוכר

46. (א) המבקש לשמש גוף מוכר (להלן – מבקש ההכרה) יגיש לשר בקשה להכרה.

(ב) רשאית להגיש בקשה להכרה כגוף מוכר עמותה או חברה לתועלת הציבור, של שבעה חברים או בעלי מניות לפחות, שרובם אינם קרובי משפחה, [שהתאגדה בישראל] ומקיימת את הוראות הדין התאגידי החל עליה והקיימת ופועלת למטרה ציבורית, ונכסיה והכנסותיה משמשים להשגת אותה מטרה בלבד ; לעניין זה יראו מי שהגיש אישור כי הוא מוסד ציבורי לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה²⁷, כאילו עמד בתנאי סעיף קטן זה ; בסעיף זה –

"חברה לתועלת הציבור" – כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999, ובלבד שנרשמה אצל רשם ההקדשות ;

"עמותה" – עמותה הרשומה אצל רשם העמותות, כמשמעותה בחוק העמותות, התש"ס-1980²⁸.

(ג) השר רשאי, לאחר קבלת חוות דעתה של הרשות, להכיר במבקש ההכרה כגוף מוכר, אם מצא כי מתקיימים בו כל אלה :

²³ ס"ח התש"ס, עמ' 2.

²⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

²⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

²⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

²⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

²⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 210.

(1) עיקר עיסוקו של מבקש ההכרה יהיה בהפניית משרתים בשירות לאומי או קהילתי לשירות הלאומי או קהילתי ;

(2) מבקש ההכרה הוא בעל יכולת כלכלית שתאפשר לו למלא את תפקידיו לפי חוק זה לאורך זמן וברמה מקצועית נאותה, על פי אמות מידה שקבע השר ;

(3) מבקש ההכרה ונושאי המשרה בו לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הם ראויים לשמש גוף מוכר או נושאי משרה בגוף מוכר, לפי העניין. ולא תלוי ועומד נגדם כתב אישום בעבירה כאמור ; לעניין זה, "נושא משרה" - כל אחד מאלה: מנהל כללי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, כל מי שממלא תפקיד מהתפקידים האמורים בתאגיד אף אם תוארו שונה, חבר בוועד עמותה ודירקטור בחברה לתועלת הציבור ;

(4) אין במטרותיו או במעשיו של מבקש ההכרה משום שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, תמיכה במאבק מזוין או במעשה טרור, של אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל, או הסתה לגזענות, לאלימות או לטרור ;

(5) מבקש ההכרה הצהיר כי אינו עוסק ולא יעסוק בפעילות שיש בה משום תעמולת בחירות או פעילות בעלת אופי פוליטי-מפלגתי ;

(6) התקיימו במבקש ההכרה התנאים הנוספים להכרה שנקבעו לפי סעיף קטן (ה), ככל שנקבעו.

(ד) השר יקבע מספר משרתים בשירות לאומי או קהילתי מזערי שעל הגוף המוכר להפנות לגופים מפעילים, בתוך תקופות שיקבע ; לא הפנה גוף מוכר את מספר המשרתים בשירות לאומי או קהילתי המזערי בתוך אותן תקופות כאמור, רשאי השר לבטל את ההכרה בגוף המוכר.

(ה) השר רשאי לקבוע כללים ותנאים נוספים להכרה בגוף מוכר וכן אמות מידה למילוי תפקידיו, ובכלל זה בעניינים אלה :

(1) דרכי הגשת בקשה להכרה ;

(2) משך ההכרה וכללים בדבר הגשת בקשה להארכת תוקף ההכרה ;

(3) ערבויות שעל מבקש ההכרה להמציא לשם הבטחת מילוי תנאי ההכרה ושמירת זכויות משרתים בשירות לאומי או קהילתי, והדרכים והתנאים למימושן ;

(4) תנאים והוראות לעניין מסירת מידע לרשות ולעניין אבטחת המידע שבידי הגוף המוכר ושמירה על סודיותו.

תנאים נוספים לפעילות 47. מצא השר, בכל עת, לאחר קבלת חוות דעתה של הרשות, כי יש צורך להורות על תנאים נוספים לפעילותו של גוף מוכר, רשאי הוא להתנות תנאים כאמור, ולהורות על קיומם בתקופת תוקפה של ההכרה, כולה או חלקה, וכן רשאי הוא, אם מצא כי הדבר דרוש בשל שינוי נסיבות, לגרוע מאותם תנאים או לשנותם.

הודעה על שינוי פרטים 48 גוף מוכר יודיע לשר. בכתב, על כל שינוי שחל בפרט מהפרטים שמסר לו לפי סעיף 46, בתוך 30 ימים מיום שנודע לו על השינוי, ויצרף את המסמכים הנוגעים לעניין.

ביטול הכרה בגוף מוכר 49. (א) השר רשאי לבטל הכרה בגוף מוכר או להתלותה, לאחר קבלת חוות דעתה של הרשות או התלייתה ולאחר שנתן לגוף המוכר הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מצא שהתקיים אחד מאלה:

(1) הגוף המוכר הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה;

(2) חדל להתקיים בגוף המוכר תנאי מן התנאים למתן ההכרה לפי סעיף 46;

(3) הגוף המוכר הפר תנאי מהתנאים הנוספים שהשר הורה עליהם לפי סעיף 47;

(4) ההכרה ניתנה על בסיס מידע כוזב או שגוי.

(ב) השר לא יבטל הכרה ולא יתלה אותה לפי הוראות סעיף קטן (א)(1) עד (3), אלא לאחר שדרש מהגוף המוכר לקיים את התנאי או ההוראה שהופרו או שחדלו להתקיים כאמור באותו סעיף קטן, באופן ובתוך התקופה שהורה עליהם, והגוף המוכר לא עשה כן; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו במקרה שבו לא ניתן לקיים את התנאי או ההוראה שהופרו או שחדלו להתקיים.

הפסקת פעילות גוף מוכר 50. החליט גוף מוכר להפסיק את פעילותו כגוף מוכר –

(1) ימסור על כך הודעה בכתב לרשות, שישה חודשים לפחות לפני המועד המתוכנן לסיום פעילותו;

(2) יודיע לרשות על ההסדרים שגובשו לביצוע חובותיו לפי חוק זה לאחר סיום פעילותו, שלושה חודשים לפחות לפני המועד המתוכנן לסיום פעילותו.

פרסום הודעות 51. (א) השר יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות, הודעה על הכרה בגוף מוכר ועל ביטול הכרה כאמור.

(ב) הרשות תפרסם באתר האינטרנט שלה הודעה על הפסקת פעילותו של גוף מוכר כאמור בסעיף 50.

סימן ב': גוף מוכר – תפקידים, סמכויות וחובות

תפקידי גוף מוכר 52. גוף מוכר יבצע את התפקידים המוטלים עליו לפי חוק זה, כמפורט להלן, כדי לאפשר למי שמתקיים בו האמור בסעיף 3(א), לשרת בשירות לאומי או קהילתי:

(1) לאתר מועמדים לשירות בשירות לאומי או קהילתי;

(2) לוודא כי מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 3(א) לגבי משרתים בשירות לאומי או קהילתי המתקבלים לשירות לאומי או קהילתי;

(3) למיין את בקשות המועמדים לשרת בשירות לאומי או קהילתי, ולהפנותם לשירות בגופים מפעילים מתאימים;

- (4) לאתר גופים מפעילים, לוודא שברשותם אישור גוף מפעיל לפי סעיף 58 או לפי סעיף 18(ב)(1), לפי העניין, ולהתקשר עמם בהסכם להפעלת משרתים בשירות לאומי או קהילתי כאמור בסעיף 53(א);
- (5) להתקשר בהסכם עם משרתים בשירות לאומי או קהילתי שהפנה לגופים מפעילים, כאמור בסעיף 53(ב);
- (6) להכשיר משרתים בשירות לאומי או קהילתי לשירות, בהתאם להוראות סעיף 14;
- (7) לספק ליווי מקצועי למשרתים בשירות לאומי או קהילתי בתקופת השירות;
- (8) לשלם למשרתים בשירות לאומי או קהילתי דמי כיס והוצאות נסיעה בהתאם להוראות סעיף 11(א);
- (9) לשלם בעד המשרתים בשירות לאומי או קהילתי דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות בהתאם להוראות סעיף 11(ב);
- (10) לערוך בדיקות שוטפות כדי להבטיח שלמשרתים בשירות לאומי או קהילתי ניתנים כל הזכויות ותנאי השירות שהם זכאים להם, וכדי לבחון את תפקודם של הגופים המפעילים בכל הנוגע להפעלה תקינה של השירות הלאומי והשירות החברתי, ובכלל זה לערוך בדיקות כדי לוודא את קיומן של הוראות סעיפים 8(א)(1), 9, 10, 15, 17(ב) ו-65(ב);
- (11) לערוך בדיקות שוטפות כדי להבטיח שלמשרתים בשירות בחו"ל לפי סעיף 18 ניתנים כל הזכויות ותנאי השירות שהם זכאים להם;
- (12) לערוך רישומים על ביצוע השירות הלאומי או הקהילתי ועל ניצול הזכויות לימי היעדרות בתקופת השירות, ולמסור את הרישומים לרשות במקרה של סיום השירות או מעבר בין גופים מוכרים;
- (13) לוודא קבלת הצהרה מכל גוף מפעיל ומכל משרת בשירות לאומי או קהילתי שהוא מפנה לגוף מפעיל, בעניין קרבה משפחתית לעובד מעובדי הגוף המפעיל, כאמור בסעיף 53(א)(7) ו-8(ב);
- (14) לדווח לרשות על כל קרבה משפחתית כאמור בסעיף 65(א), בתוך שבועיים מיום שנודע לו דבר קיומה;
- (15) לדווח לרשות לפי הוראות סעיף 57;
- (16) לבצע כל פעולה אחרת שהטיל עליו המנהל בקשר למילוי תפקידיו לפי חוק זה, לרבות לעניין בדיקת מתן זכויות למשרתים בשירות לאומי או קהילתי ובדיקת מילוי הוראה מהוראות חוק זה על ידי גופים מפעילים.
- (א) גוף מוכר יערוך הסכם התקשרות בכתב עם כל גוף מפעיל שאליו הוא מפנה משרתים בשירות לאומי או קהילתי, אשר יסדיר את היחסים ביניהם, לאחר שווידא שיש ברשות הגוף אישור גוף מפעיל לפי סעיף 58 או לפי סעיף 18(ב)(1), לפי העניין; בהסכם כאמור ייכללו, בין השאר, כל אלה:

- (1) הכתובת ומספר הטלפון של הגוף המפעיל ושל המקומות שבהם ישרתו המשרתים בשירות לאומי או קהילתי בפועל;
  - (2) תיאור התפקידים שבהם ישרתו המשרתים בשירות לאומי או קהילתי;
  - (3) תחום השירות שבו יבוצע השירות הלאומי או השירות הקהילתי, כמשמעותו בסעיף 5;
  - (4) התחייבות של הגוף המפעיל לשלם לגוף המוכר בעד הפעלת המשרתים בשירות לאומי או קהילתי, לפי התעריף;
  - (5) התחייבות של הגוף המפעיל למילוי חובותיו כלפי המשרתים בשירות לאומי או קהילתי, לפי כל דין;
  - (6) התחייבות של הגוף המפעיל כי המשרתים בשירות לאומי או קהילתי יופעלו על ידו, ולא יופעלו אצל אחר; לעניין זה הפעלה בקרב מקבלי שירות מהגוף המפעיל תיחשב כהפעלה אצלו.
  - (7) התחייבות של הגוף המפעיל למסור לגוף המוכר ולרשות הצהרה בדבר קיומה או היעדרה של קרבה משפחתית בין עובד הגוף המפעיל ובין משרת בשירות לאומי או קהילתי או מועמד לשירות בגוף המפעיל, לפי העניין;
  - (8) התחייבות של הגוף המפעיל כלפי הגוף המוכר, לאפשר לגוף המוכר לבקר ולבדוק שהגוף המפעיל מקיים את ההוראות לפי חוק זה;
  - (9) התחייבות של הגוף המפעיל לנהל רישום התייצבות יומי של המשרתים בשירות לאומי או קהילתי.
  - (10) הוראות לעניין הפסקת ההתקשרות אם הגוף המפעיל יחדל לעמוד בתנאי האישור או שהאישור שניתן לו יפקע מכל סיבה אחרת;
- (ב) גוף מוכר יערוך הסכם התקשרות בכתב עם כל משרת בשירות לאומי או קהילתי שהוא מפנה לשירות, אשר יסדיר את היחסים ביניהם; בהסכם זה ייכללו, בין השאר, כל אלה:
- (1) הכתובת ומספר הטלפון של הגוף המפעיל ושל המקום שבו ישרת המשרת בשירות לאומי או קהילתי בפועל;
  - (2) תיאור התפקיד שבו ישרת המשרת בשירות לאומי או קהילתי;
  - (3) מועד תחילת השירות של המשרת בשירות לאומי או קהילתי ומשך השירות;
  - (4) זכויות המשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי סעיף 11;
  - (5) תנאי השירות של המשרת בשירות לאומי או קהילתי לפי הוראות סעיפים 9 ו-10;
  - (6) פרטי חשבון הבנק של המשרת בשירות לאומי או קהילתי שאליו יועברו התשלומים שהמשרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי להם;

(7) שמו של עובד הגוף המוכר האחראי על ליווי המשרת בשירות לאומי או קהילתי, ודרכי ההתקשרות עמו;

(8) הצהרה של המשרת בשירות לאומי או קהילתי בדבר קיומה או היעדרה של קרבה משפחתית שלו לעובד מעובדי הגוף המפעיל.

(ג) גוף מוכר ימסור עותק מהסכם שנחתם לפי סעיף קטן (א) או (ב), בתכוף לאחר חתימתו, לגוף המפעיל או למשרת בשירות לאומי או קהילתי, לפי העניין.

(א) 54. סמכות גוף מוכר לעניין משרתים בשירות לאומי או קהילתי
גוף מוכר רשאי לסרב לקבל מועמד לשירות או להפסיק את שירותו של משרת בשירות לאומי או קהילתי. לאחר ששקל, בין השאר, את האפשרויות הקיימות להפעלת המשרת בשירות לאומי או קהילתי, את התנהגות המשרת בשירות לאומי או קהילתי, את מצבו הרפואי, ואת התאמתו לשירות; ואולם לא יפסיק גוף מוכר את שירותו של משרת בשירות לאומי או קהילתי אלא לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, ושקל את האפשרות להעבירו לשירות בגוף מפעיל או במקום אחר.

(ב) משרת בשירות לאומי או קהילתי או מועמד לשירות הרואה את עצמו נפגע מהחלטתו של גוף מוכר כאמור בסעיף קטן (א), רשאי להשיג בפני המנהל לפי סעיף 25.

(ג) גוף מוכר לא יפנה משרת בשירות לאומי או קהילתי לשירות במסגרת גוף שלא אושר כגוף מפעיל לפי סעיף 58 או לפי סעיף 18(ב)1, לפי העניין.

55. אמות מידה לפעולת גוף מוכר
גוף מוכר יפעל כלפי משרתים בשירות לאומי או קהילתי ומועמדים לשירות לפי חוק זה, בתום לב, בהגינות, בלא משוא פנים ובלא הפליה.

56. גוף מוכר – גוף מבוקר
גוף מוכר יהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח–1958 [נוסח משולב]²⁹.

57. דיווח לרשות
(א) גוף מוכר ידווח לרשות, במועד ובאופן שיקבע השר, על כל אלה:

(1) לגבי כל משרת בשירות לאומי או קהילתי שהוא הפנה לגוף מפעיל –

(א) פרטיו האישיים של המשרת בשירות לאומי או קהילתי, ואם המשרת בשירות לאומי או קהילתי קיבל פטור משירות ביטחון – מועד הפטור;

(ב) שם הגוף המפעיל שמפעיל את המשרת בשירות לאומי או קהילתי, והמקום שבו המשרת מבצע את השירות בפועל;

(ג) הפעילות שמבצע המשרת בשירות לאומי או קהילתי במסגרת שירותו;

(ד) מועד תחילת השירות ומועד סיום השירות או הפסקת השירות של המשרת בשירות לאומי או קהילתי;

(ה) אם המשרת בשירות לאומי או קהילתי הפסיק את השירות לפני תום תקופת השירות – מספר ימי החופשה ומספר ימי המחלה שהוא ניצל בתקופת השירות;

(2) רשימת הגופים המפעילים שאליהם הפנה משרתים בשירות לאומי או קהילתי ומספר המשרתים בשירות לאומי או קהילתי שהפנה אל כל גוף מפעיל;

(3) שמות העובדים בגוף המוכר האחראים על ליווי משרתים בשירות לאומי או קהילתי, דרכי ההתקשרות עמם ורשימת המשרתים בשירות לאומי או קהילתי שאותם מלווה כל עובד.

(ב) נודע לגוף מוכר שחדל להתקיים בגוף מפעיל תנאי מהתנאים למתן אישור גוף מפעיל לפי פרק ז', או כי גוף מפעיל או משרת בשירות לאומי או קהילתי אינם מקיימים הוראה מהוראות חוק זה, יודיע על כך לרשות, בתוך זמן סביר בהתחשב בנסיבות העניין.

(ג) גוף מוכר ימסור לרשות כל מידע שהגיע לידיו הקשור למשרת בשירות לאומי או קהילתי או לפעילותו של גוף מפעיל, שהוא בגדר מידע חריג ובעל חשיבות שיש לו יסוד סביר להניח כי הוא דרוש לרשות לשם מילוי תפקידה.

(ד) גוף מוכר ידווח לרשות, לפי דרישתה, על כל עניין הקשור לפעילותו, הנוגע להוראות חוק זה.

פרק ז': גוף מפעיל

58. (א) המבקש לשמש גוף מפעיל יגיש לרשות בקשה לאישור לפי הוראות שיקבע השר.

(ב) רשאים לשמש גוף מפעיל –

(1) רשות ציבורית;

(2) תאגיד שחברים בו שבעה חברים לפחות שרובם אינם קרובי משפחה או הקדש שמרבית נאמניו אינם קרובי משפחה, שהתאגד בישראל ומקיים את הוראות הדין התאגידי החל עליו, והקיים ופועל למטרה ציבורית, ונכסיו והכנסותיו משמשים להשגת אותה מטרה בלבד; לעניין זה יראו מי שהגיש אישור כי הוא מוסד ציבורי לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, כאילו עמד בתנאי פסקה זו;

(ג) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לתת אישור גוף מפעיל לרשות ציבורית המנויה בפסקאות (1) עד (6) להגדרה "רשות ציבורית", אם הפעילות שיבצעו אצלה המשרתים בשירות לאומי או קהילתי תהיה בתחומים המפורטים בסעיף 5; אישור גוף מפעיל לרשות ציבורית המנויה בפסקה (1) להגדרה "רשות ציבורית", יינתן לפי כללים שיוורה המנהל בהסכמת נציב שירות המדינה.

(ד) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לתת אישור גוף מפעיל לתאגיד כאמור בסעיף קטן (ב)(2) ולרשות ציבורית המנויה בפסקה (7) להגדרה "רשות ציבורית", אם מצא כי מתקיימים בו כל אלה:

(1) עיקר פעילותו היא באחד או יותר מהתחומים המפורטים בסעיף 5, והפעילות שיבצעו אצלו המשרתים בשירות לאומי או קהילתי תהיה בתחומים כאמור;

(2) הוא היה פעיל בתחום שלגביו ביקש את האישור לפחות שנתיים לפני הגשת הבקשה;

(3) הוא התחייב כי הוא מקיים את הוראות הדין התאגידי החל עליו, ואת הוראות הדין החל עליו לפי תחום השירות שבו הוא פועל;

(4) אין במטרותיו או במעשיו של מבקש האישור משום שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, תמיכה במאבק מזוין או במעשה טרור של אויב או של ארגון טרור נגד מדינת ישראל, או הסתה לגזענות, לאלימות או לטרור;

(5) הוא אינו מפלגה, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק המפלגות. התשנ"ב-1992³⁰;

(6) הוא הצהיר כי אינו עוסק ולא יעסוק בפעילות שיש בה משום תעמולת בחירות או פעילות בעלת אופי פוליטי-מפלגתי;

(7) הוא אינו גוף מוכר.

(ח) השר רשאי לקבוע תנאים נוספים לאישור גוף מפעיל, לשם הבטחת ביצוע השירות באופן מיטבי ושמירת טובת המשרתים בשירות הלאומי או הקהילתי, בהתחשב, בין השאר, בסוגו, בתחום שירותו ובהוראות הדין החלות על גוף מפעיל לפי תחומי השירות שבהם הוא פועל, ובכלל זה בעניינים אלה:

(1) היחס בין היקף הפעילות בתחומי השירות כאמור בסעיף קטן (ב)(1), לבין כלל הפעילות של הגוף המפעיל;

(2) מספר המועסקים בגוף המפעיל, מספר הפעילים בו, ומספר מקבלי השירות ממנו;

(3) שכרם של נושאי משרה בגוף המפעיל, בהתחשב במאפייניו, לרבות המחזור הכספי שלו והיקף מקבלי השירות ממנו;

(4) תקופת תוקפו של אישור גוף מפעיל;

(5) מספר המשרתים בשירות לאומי או קהילתי שגוף מפעיל רשאי להפעיל, לרבות בהתחשב בחיקף פעילותו ובפריסתה, באוכלוסייה המטופלת על ידו.

(ו) היה למנהל ספק אם מבקש אישור עומד בתנאים שנקבעו לאישור גוף מפעיל לפי סעיף זה, רשאי הוא להתייעץ בעניין זה עם המועצה.

³⁰ ס"ח התשנ"ב, עמ' 190.

59. תנאים נוספים לפעילות גוף מפעיל
מצא המנהל, בכל עת, כי יש צורך להורות על תנאים נוספים לפעילותו של גוף מפעיל לשם הבטחת ביצוע השירות באופן מיטבי ולשם הבטחת טובת המשרתים בשירות לאומי או קהילתי, רשאי הוא להתנות תנאים כאמור ולהורות על קיומם בתקופת תוקפו של האישור, כולה או חלקה, וכן רשאי הוא, אם מצא כי הדבר דרוש בשל שינוי נסיבות, לגרוע מאותם תנאים או לשנותם.

60. גוף מפעיל יודיע למנהל, בכתב, על כל שינוי שחל בפרט מהפרטים שמסר לו לפי פרק זה, בתוך 30 ימים מהיום שנודע לו על השינוי, ויצרף את המסמכים הנוגעים לעניין.

61. ביטול או התליה של אישור גוף מפעיל (א) המנהל רשאי לבטל אישור גוף מפעיל או להתלותו, לאחר שנתן לגוף המפעיל הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מצא שהתקיים אחד מאלה:

(1) הגוף המפעיל הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה;

(2) חדל להתקיים תנאי מן התנאים למתן האישור לפי סעיף 58 או 18(ב)(1), לפי העניין; המנהל רשאי להתייעץ בעניין זה עם המועצה.

(3) הופר תנאי מהתנאים הנוספים שהמנהל הורה עליהם לפי סעיף 59;

(4) האישור ניתן על בסיס מידע כוזב או שגוי.

(ב) המנהל לא יבטל אישור ולא יתלה אותו לפי הוראות סעיף קטן (א)(1) עד (3), אלא לאחר שדרש מהגוף המפעיל לקיים את התנאי או ההוראה שהופרו או שחדלו להתקיים, כאמור באותו סעיף קטן, באופן ובתוך התקופה שהורה עליהם, והגוף המפעיל לא עשה כן; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו במקרה שבו לא ניתן לקיים את התנאי או ההוראה שהופרו או שחדלו להתקיים, או במקרה שבו עלול להיגרם נזק למשרתים בשירות לאומי או קהילתי מאי ביטול האישור או התליתו באופן מדי.

(ג) גוף מפעיל שבכוונתו להפסיק את פעילותו יודיע על כך למנהל חודש מראש.

62. פרסום רשימת הגופים המפעילים
המנהל יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות, אחת לשנה במהלך חודש דצמבר, את רשימת הגופים המפעילים, את תחום השירות של כל גוף מפעיל ואת מספר המשרתים בשירות לאומי או קהילתי שהפעיל בשנה שקדמה למועד הדיווח.

63. תפקידי גוף מפעיל וחובותיו (א) אלה תפקידי גוף מפעיל וחובותיו:

(1) להפעיל אצלו משרתים בשירות לאומי או קהילתי ולמלא את חובותיו כלפיהם לפי הוראות חוק זה, ובהתאם להסכם שנחתם עם גוף מוכר לפי סעיף 53;

(2) לתת הכשרה מקצועית מיוחדת למשרתים בשירות לאומי או קהילתי כאמור בסעיף 15, ככל שהכשרה כאמור דרושה להם לשם מילוי תפקידם;

(3) לדווח, מזמן לזמן, לגוף מוכר שהפנה אליו משרתים על כל עניין הקשור לתפקודם ולרווחתם;

(4) למסור לרשות כל מידע שהגיע לידי הקשור למשרת בשירות לאומי או קהילתי או לפעילותו של גוף מוכר, שהוא בגדר מידע חריג ובעל חשיבות שיש לו יסוד סביר להניח כי הוא דרוש לרשות לשם מילוי תפקידיה;

(5) לדווח לרשות, לפי דרישתה, על כל עניין הקשור לפעילותו, הנוגע להוראות חוק זה.

64. מימון תקני משרתים בשירות לאומי או קהילתי בידי רשות ציבורית

(א) רשות ציבורית המנויה בפסקאות (1) עד (6) להגדרה "רשות ציבורית", רשאית לממן בעבור גוף מפעיל, לפי בקשתו, באופן מלא או חלקי, תקן להפעלת משרת בשירות לאומי או קהילתי.

(ב) ראש רשות ציבורית יקבע מבחנים שוויוניים למימון תקנים להפעלת משרתים בשירות לאומי או קהילתי כאמור בסעיף קטן (א); מבחנים כאמור ברשות ציבורית המנויה בפסקה (1) להגדרה "רשות ציבורית", ייקבעו בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו לעניין תקנים שמשרד ממשלתי רשאי להקצות ליחידות באותו משרד, לרבות יחידות סמך, ולגופים אחרים הפועלים בתחומי פעילות אותו משרד ומתקצבים או נתמכים על ידו שלא לפי סעיף 3 לחוק יסודות התקציב; השר האחראי על המשרד הממשלתי המקצה, יורה על אמות מידה וכללים להקצאת תקנים ליחידות ולגופים כאמור בסעיף קטן זה.

(ד) מבחנים, אמות מידה וכללים כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות הציבורית הנוגעת בדבר.

(ה) השר, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, רשאי לקבוע כללים שלפיהם יוגשו ויידונו בקשות של גופים מפעילים לקבלת מימון לתקן לפי סעיף זה.

(ו) לא יקבל גוף מפעיל מימון לתקן להפעלת אותו משרת בשירות לאומי או קהילתי, מיותר מרשות ציבורית אחת.

65. ניגוד עניינים

(א) גוף מוכר לא יפנה משרת בשירות לאומי או קהילתי לשירות בגוף מפעיל, אם קרוב משפחה של המשרת בשירות לאומי או קהילתי עובד באותו גוף מפעיל; ואולם, המנהל רשאי לתת היתר להפעלת משרת כאמור, אם שוכנע כי ניתן למנוע את ניגוד העניינים העלול להיווצר בנסיבות העניין וכי הפעלת המשרת בשירות לאומי או קהילתי כאמור לא תפגע בטוהר המידות, ורשאי הוא להתנות היתר כאמור בתנאים שיראה לנכון.

(ב) נודע לגוף מפעיל על קיומה של קרבה משפחתית בין משרת בשירות לאומי או קהילתי שמשרת אצלו ובין עובד הגוף המפעיל, ידווח על כך לגוף המוכר שהפנה את המשרת בשירות לאומי או קהילתי אליו בתוך שבועיים לכל המאוחר.

66. דין המדינה לעניין חוק זה דין המדינה כדין כל גוף מפעיל אחר.

פרק ח': עיצום כספי

עיצום כספי

67. (א) הפר גוף מוכר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 5,000 שקלים חדשים:

(1) הפנה משרת בשירות לאומי או קהילתי לבצע שירות לאומי או קהילתי בעבודה או בתפקיד שאין להפעיל בהם משרת בשירות לאומי או קהילתי בהתאם להוראות לפי סעיף 8(ו);

(2) לא ביצע את הפעולות הדרושות להבטחת זכויותיו של משרת בשירות לאומי או קהילתי שהפנה לשירות בחו"ל, בניגוד להוראות לפי סעיף 18(ג)3;

(3) לא הבטיח את מתן התשלומים, ההטבות ותנאי השירות למשרתים בשירות בחו"ל, בניגוד להוראות לפי סעיף 18(ג)4;

(4) לא הודיע לשר על שינוי שחל בפרט מהפרטים שמסר לפי סעיף 46, בהתאם להוראות לפי סעיף 48;

(5) לא שילם למשרת בשירות לאומי או קהילתי דמי כיס או הוצאות נסיעה, בניגוד להוראות לפי סעיף 52(8);

(6) לא שילם דמי ביטוח לאומי או דמי ביטוח בריאות בעד משרת בשירות לאומי או קהילתי, בניגוד להוראות לפי סעיף 52(9);

(7) הפנה משרת בשירות לאומי או קהילתי לשירות בגוף מפעיל בלי לקבל מהמשרת בשירות לאומי או קהילתי או מהגוף המפעיל הצהרה בעניין קרבה משפחתית לעובד מעובדי הגוף המפעיל בהתאם להוראות לפי סעיף 52(13);

(8) לא ביצע פעולה שהטיל עליו המנהל, לרבות לעניין בדיקת מתן זכויות למשרתים בשירות לאומי או קהילתי ובדיקת מילוי הוראות חוק זה על ידי גופים מפעילים, בניגוד להוראות לפי סעיף 52(16);

(9) לא ערך הסכם התקשרות בכתב עם משרת בשירות לאומי או קהילתי שהפנה לשירות או עם גוף מפעיל שאליו הוא מפנה משרתים בשירות לאומי או קהילתי, בניגוד להוראות לפי סעיף 53;

(10) לא מסר עותק מהסכם התקשרות לגוף מפעיל או למשרת בשירות לאומי או קהילתי, בניגוד להוראות לפי סעיף 53(ג);

(11) לא הגיש דיווח לרשות, בניגוד להוראות לפי סעיפים 57(א) ו-57(ב);

(12) קיבל הצהרת משרת בשירות לאומי או קהילתי או דיווח מאת הגוף המפעיל בדבר קיומה של קרבה משפחתית לעובד הגוף המפעיל, והפנה את המשרת בשירות לאומי או קהילתי לשירות באותו גוף מפעיל, בניגוד להוראות לפי סעיף 65(א).

(ב) הפר גוף מוכר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי בסכום של 10,000 שקלים חדשים:

(1) הפנה משרת בשירות לאומי או קהילתי לגוף שלא אושר כגוף מפעיל, בניגוד להוראות סעיף 54(ג).

(2) קיבל משרת בשירות לאומי או קהילתי לשירות לאומי או לשירות חברתי, בלי שווידא כי מתקיימים לגביו התנאים הקבועים בסעיף 3(א), בניגוד להוראות סעיף 52(2);

(ג) לא כלל גוף מוכר בהסכם ההתקשרות לפי סעיף 53, פרט מהפרטים שחובה עליו לכלול בו בהתאם להוראות הסעיף האמור, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי בסכום של 2,500 שקלים חדשים.

68. הודעה על כוונת חיוב (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי גוף מוכר הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, המפורטות בסעיף 67 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור לו הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחל (בפרק זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 71;

(4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 71.

69. זכות טיעון מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 68, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

70. החלטת המנהל ודרישת תשלום (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 69, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 72.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 69, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

71. הפרה נמשכת והפרה חוזרת (א) בהפרה נמשכת ייוספ על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה; לעניין זה, "הפרה נמשכת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 67, לאחר שנמסרה למפר דרישת תשלום בשל הפרת אותה הוראה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייוספ על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בסעיף 67, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.
72. סכומים מופחתים (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, ובשיעורים שיקבע.
73. סכום מעודכן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 70(ג) – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור על דרישת תשלום לפי סעיף 77, ועוכב תשלומו של העיצום הכספי לפי סעיף 77(ב) בידי המנהל או בית המשפט – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) סכום העיצום הכספי כאמור בסעיף 67 יתעדכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) המנהל יפרסם הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב), ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות.
74. המועד לתשלום העיצום הכספי (א) העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 70.
75. הפרשי הצמדה וריבית לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961,³¹ עד לתשלומו.
76. גבייה עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה)³².
77. ערעור (א) על דרישת תשלום ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה דרישת התשלום
- (ב) אין בהגשת ערעור כאמור בסעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.

³¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

³² חוקי אי"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

(ג) החליט בית המשפט, לאחר ששולם העיצום הכספי לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א) והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרסום 78. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של הרשות את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעור ההפחתה;
- (5) פרטים אודות המפר;
- (6) שמו של המפר.

(ב) הוגש ערעור על דרישת תשלום לפי סעיף 77, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998,³³ וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

פרק ט': תיקונים עקיפים

79. תיקון חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951,³⁴ בסעיף 1, בהגדרה "מתנדב בארגון עזר", במקום המילים "בשירות לאומי או שירות אזרחי" יבוא "בשירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015";

80. תיקון חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963,³⁵ בסעיף 11(ג) –

(1) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) הוא החל לשרת בשירות לאומי או קהילתי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015, ובלבד ששירת בשירות כאמור שישה חודשים לפחות";

³³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

³⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

³⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

(2) פסקה (3) בטלה.

81. תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים
בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994³⁶ –

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "שירות לאומי" יבוא:

"שירות לאומי" – שירות לאומי או קהילתי, כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015;";

(2) בסעיף 4(א)6, במקום "משרד העבודה והרווחה" יבוא "הרשות לשירות אזרחי";

(3) בסעיף 7(א), בהגדרה "השר הממונה על ענייני שירות אזרחי לאומי" במקום הסיפה החל במילים "לפי חוק" יבוא "לפי חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015";

82. תיקון חוק הביטוח הלאומי
בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 –

(1) בסעיף 1 –

(א) במקום ההגדרה "מתנדב בשירות לאומי" יבוא:

"משרת בשירות לאומי או קהילתי" – כהגדרתו בחוק שירות אזרחי התשע"ה-2015;";

1א אחרי ההגדרה "חוק שירות בתי הסוהר" יבוא:

"חוק שירות אזרחי" – חוק שירות אזרחי התשע"ה - 2015;";

(ב) אחרי ההגדרה "שיעור הפיצוי" יבוא:

"שירות לאומי או קהילתי" ו- "שירות אזרחי" – כהגדרתם בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015;";

(2) בסעיף 158, בהגדרה "מבוטח", בפסקה (3), במקום "כמתנדב בשירות לאומי" יבוא "כמשרת בשירות לאומי או קהילתי", בכל מקום, במקום "כמתנדבת בשירות לאומי" יבוא "כמשרתת בשירות לאומי או קהילתי" ובמקום "השירות הלאומי" יבוא "השירות הלאומי או הקהילתי";

(3) בסעיף 160(ה), במקום "מתנדבת בשירות לאומי" יבוא "משרתת בשירות לאומי או קהילתי";

(4) בסעיף 238, בהגדרה "ילד", בפסקה (3)(ב), במקום פסקאות משנה (1) ו-(2), יבוא:

"(1) משרת בשירות לאומי או קהילתי;";

(5) בסעיף 287, בסופו יבוא:

³⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 132.

"(12) משרת בשירות לאומי או קהילתי".

(6) בסעיף 348(ה), במקום "מתנדב בשירות לאומי" יבוא "משרת בשירות לאומי או קהילתי";

(7) בסעיף 351(יא) –

(א) בפסקה (א2), במקום "בשירות לאומי בהתנדבות" יבוא "בשירות לאומי או קהילתי", וההגדרה "שירות לאומי בהתנדבות" – תימחק;

(ב) בפסקה (ב2), במקום "בשירות לאומי בהתנדבות כמשמעותו לפי פסקה 3(ב) להגדרה "ילד" שבסעיף 238 יבוא "בשירות לאומי או קהילתי".

83. תיקון חוק למניעת הטרדה מינית
בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998,³⁷ בסעיף 2 –

(1) בהגדרה "בשירות", במקום "בשירות לאומי" יבוא "בשירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015";

(2) ההגדרה "שירות לאומי" – תימחק.

84. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000,³⁸ בתוספת הראשונה, במקום פרט 49 יבוא:

"49. שירות אזרחי – החלטה של הרשות, או המנהל לפי חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015 או לפי חוק שירות לאומי-אזרחי התשע"ד-2014".

85. תיקון חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין
בחוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת העבודה, התשס"ה-2004,³⁹ בסעיף 2, בהגדרה "עבודה", במקום "שירות לאומי" יבוא "שירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015";

86. תיקון חוק שירות עבודה בשעת חירום
בחוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967⁴⁰ –

(1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) בקריאה לשירות עבודה של משרת בשירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015 (להלן – חוק שירות אזרחי), תובא בחשבון הפעלת המשרת בשירות אזרחי בתנאי מצב מיוחד בהתאם לסעיף 21 לחוק האמור";

(2) בסעיף 25, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

³⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 166.
³⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 190.
³⁹ ס"ח התשס"ה, עמ' 6.
⁴⁰ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86; .....

"(ג) היה המגויס משרת בשירות אזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, במועד קריאתו לשירות עבודה לפי פרק זה, יופסק השירות האזרחי במהלך שירות העבודה, ואולם תקופת שירות העבודה כאמור תובא במניין תקופת השירות של המשרת בשירות אזרחי כמשמעותה בסעיף 9 לחוק שירות אזרחי."

87. ביטול חוק שירות לאומי
 חוק שירות לאומי, התשי"ג-1953⁴¹ – בטל.
88. ביטול חוק שירות לאומי (תנאי שירות למתנדב בשירות לאומי), התשנ"ח-1998⁴² – בטל.
 ביטול חוק שירות לאומי (תנאי שירות למתנדב בשירות לאומי)
89. תיקון חוק שירות לאומי-אזרחי
 בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014⁴³ -

(1) בסעיף 1 -

(א) במקום ההגדרה "אזור יבוא :

"אזור" – כהגדרתו בתוספת לחוק להארכת תקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית) התשכ"ז-1967⁴⁴ .

(ב) אחרי ההגדרה "חוק הגנת הסביבה" יבוא :

"חוק שירות אזרחי" – חוק שירות אזרחי, התשע"ה-2015 ;

(ג) במקום ההגדרה "רשות ציבורית" יבוא :

"רשות ציבורית" – כהגדרתה בחוק שירות אזרחי ;

(2) בסעיף 3(ג), אחרי "רשות ציבורית" יבוא "שבתוק שירות אזרחי" ;

(3) בסעיף 6 -

(א) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (4) יבוא :

⁴¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 163 ; התשלי"ט, עמ' 125.
⁴² ס"ח התשנ"ח, עמ' 300 ; התשנ"ט, עמ' 44.
⁴³ ס"ח התשע"ד, עמ' 380.
⁴⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 20.

"(5) על אף האמור בפסקה (1), רשאי המנהל או מי שהוא הסמיך לכך, בהסכמת מי ששר הכלכלה הסמיך לכך מבין עובדי משרדו, להתיר לגוף מפעיל להפעיל משרת בשירות לאומי-אזרחי כממלא מקום או תפקיד של עובד בגוף המפעיל, במקרים מיוחדים ולתקופות קצובות ובהתאם לתנאים וסייגים שייכללו בהיתר; ואולם לא יינתן היתר כאמור לשם הפעלת משרת בשירות לאומי-אזרחי במקום עבודה שיש בו שביתה או השבתה, כל עוד השביתה או ההשבתה מתקיימות; היתר כאמור בסעיף קטן זה, לגבי משרתים בשירות לאומי-אזרחי המשרתים במשרדי ממשלה, יינתן רק לאחר קבלת הסכמת נציב שירות המדינה או מי שהוא הסמיך לכך".

(4) בסעיף 8 -

אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) הרשות תשלם בעד משרת בשירות לאומי-אזרחי דמי ביטוח לאומי לפי פרק ט"ו לחוק הביטוח הלאומי ודמי ביטוח בריאות לפי סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

(5) בסעיף 16, בכל מקום, אחרי "להגדרה "רשות ציבורית"" יבוא "שבחוק שירות אזרחי";

(6) במקום סעיף 20 יבוא:

"מפקחים 20. מפקח שהוסמך לפי חוק שירות אזרחי מוסמך לפקח על קיום הוראות חוק זה ויהיו נתונות לו הסמכויות לפי חוק זה כולן או חלקן."

(7) סעיפים 21 עד 22 יימחקו.

פרק י': שונות

ביצוע ותקנות 90. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובכלל זה בעניינים אלה:

(1) תנאי שירות של המשרתים בשירות לאומי או קהילתי, ככל שלא נקבעו בתוספת;

(2) זכויותיהם של משרתים בשירות לאומי או קהילתי, בכפוף להוראות סעיף 11;

(3) אמות מידה מחייבות לדירות שירות, להבטחת מגורים הולמים, ובכלל זה תנאי בטיחות ותברואה;

(4) מניעת ניגוד עניינים בגוף מוכר;

(5) אגרות שעל גופים מוכרים וגופים מפעילים לשלם בעד הגשת בקשות לפי חוק זה, ובכלל זה בקשות להכרה, לאישור או לעיון מחדש ;

(6) תנאים לעניין השכלה, ניסיון מקצועי והכשרה, הנדרשים מעובדי גוף מוכר המשמשים בתפקידי ניהול או בתפקידי ליווי של משרתים בשירות לאומי או קהילתי.

(ב) תקנות לפי חוק זה יותקנו בהתייעצות עם המועצה, ולאחר שניתנה למנהל האפשרות להגיש לשר ולמועצה את חוות דעתו בעניין, ואולם אם לא הסתיים הליך ההתייעצות עם המועצה בתוך 100 ימים מיום שפנה אליה השר בעניין, יראו כאילו קוימה חובת ההתייעצות עם המועצה.

תחילה ותחולה 91. (א) תחילתו של חוק זה, למעט הסעיפים המפורטים בסעיף קטן (ב), 180 ימים מיום פרסומו (בחוק זה - יום התחילה).

(ב) תחילתם של הסעיפים המפורטים להלן, במועד הנקוב לצדם :

(1) סעיפים 8(ב) ו-11 - שנה מיום פרסומו של חוק זה ;

(2) סעיפים 64 ו-14 - שנתיים מיום פרסומו של חוק זה ;

(3) סעיף 25 - במועד כניסתן לתוקף של תקנות לפי סעיף 25(ג) -

(4) סעיף 9(ג) - במועד כניסתן לתוקף של תקנות לפי אותו סעיף

(5) סעיף 18 - במועד כניסתן לתוקף של תקנות לפי סעיף 18(ג)

(6) סעיף 65 - ב-1 בספטמבר שלאחר פרסומו של חוק זה.

(ג) השר רשאי, בצו, באישור הוועדה, לדחות את מועדי התחילה הנקובים בסעיף זה.

(ד) הוראות סעיף 53 יחולו לגבי הסכמים של גוף מוכר עם גוף מפעיל או עם משרת בשירות לאומי או קהילתי, שיהיו בתוקף ב-1 בספטמבר שלאחר יום התחילה, ולאחריו.

הוראות סותרות 92. מקום שבו קיימת הוראה לפי חוק שירות לאומי-אזרחי הסותרת הוראה באותו עניין לפי חוק זה, תגבר ההוראה לפי חוק שירות לאומי-אזרחי.

תקנות ראשונות 93. (א) תקנות ראשונות לפי סעיפים 9(ג) ו-18(ג) יובאו לאישור הוועדה בתוך 18 חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף 90(א)(2) יותקנו בתוך 12 חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ג) תקנות ראשונות לפי סעיף 8(ג)(2) יובאו לאישור הוועדה בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ד) תקנות ראשונות לפי סעיפים 25(ג) ו-46(ה)(1) ו-2(2) יותקנו בתוך 18 חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

מינוי מועצה ראשונה 94. המועצה הראשונה לפי סעיף 31 תמונה עד יום התחילה, והיא תהיה רשאית להתכנס מהמועד האמור ואילך ובלבד שהתמנו שני שלישים מחבריה.

הוראות מעבר 95. (א) מי ששירת לפני יום התחילה בשירות לאומי בהתנדבות כמשמעותו לפי פסקה (3)(ב) להגדרת "ילד" שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחה ערב יום התחילה, יראו את התקופה שבה שירת כאמור כתקופה שבה שירת בשירות לאומי או קהילתי לפי הוראות חוק זה.

(ב) הרשות לשירות לאומי-אזרחי שהוקמה לפי חוק שירות לאומי-אזרחי, יראו אותה כרשות שהוקמה לפי סעיף 20 לחוק זה.

(ג) מנהל הרשות לשירות לאומי אזרחי שמונה לפי חוק שירות לאומי אזרחי יראו אותו כמי שמונה למנהל לפי סעיף 20(ג) לחוק זה.

(ד) על אף האמור בסעיף 46, גוף שקיבל הכרה כגוף מוכר ערב יום התחילה לפי תקנות הביטוח הלאומי (בנות בשירות לאומי בהתנדבות), התשס"ב-2002,⁴⁵ יראו אותו כגוף שהוכר לפי סעיף 46 לחוק זה, בתקופה שמיום התחילה עד תום שנה מיום פרסום התקנות לפי אותו סעיף.

(ו) על אף האמור בסעיף 58, גוף מפעיל שהפעיל משרתים בשירות לאומי או קהילתי ערב יום התחילה, בהתאם להוראות לפי פסקה (3)(ב) להגדרת "ילד" שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי, יראו אותו כגוף שאושר לפי סעיף 58, מיום התחילה עד תום שנתיים מיום פרסום התקנות לפי אותו סעיף.

תוספת

(סעיף 10(ב) ו-10(ג))

תנאי השירות של משרת בשירות לאומי או קהילתי

1. (א) (1) משרת בשירות לאומי או קהילתי המשרת חמישה ימים בשבוע, זכאי ל-22 ימי חופשה לכל שנת שירות, שייחשבו חלק מהשירות, ואם הוא משרת שישה ימים בשבוע, זכאי ל-26 ימי חופשה לכל שנת שירות, שייחשבו חלק מהשירות;

(2) מועדי החופשה ייקבעו בידי הגוף המפעיל; בקביעתו כאמור יתחשב הגוף המפעיל, ככל האפשר, ברצון המשרת בשירות לאומי או קהילתי.

(ב) בלי לגרוע מן האמור בפרט משנה (א), משרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי לתשעה ימי חופשה בחגים, שיכללו –

(1) לגבי משרת בשירות לאומי או קהילתי שהוא יהודי – את מועדי ישראל כמשמעותם בסעיף 18א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948,⁴⁶ ואת יום העצמאות;

⁴⁵ ק"ית התשס"ב, עמ' 853.
⁴⁶ ע"ר התש"ח, תוס' א', עמ' 1.

(2) לגבי משרת בשירות לאומי או קהילתי שאינו יהודי – את מועדי ישראל או את חגי עדתו כמשמעותם בסעיף האמור בפסקה (1), לפי בחירתו, ואת יום העצמאות.

(ג) משרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי לזכויות ככל שהיו ניתנות לו אילו היה עובד, לעניין היעדרות בתשלום מתעסוקה ביום בחירות לפי סעיף 10 לחוק-יסוד: הכנסת,⁴⁷ וביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל לפי סעיף 4 לחוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.⁴⁸

2. משרת בשירות לאומי או קהילתי זכאי להיעדר מהשירות עקב מחלה, על פי אישור רפואי, עד 20 ימים בשנת שירות שייחשבו חלק מהשירות;

ואולם, המנהל או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לאשר למשרת בשירות לאומי או קהילתי להיעדר מהשירות עקב מחלה, מעבר ל-20 הימים האמורים אם מצא כי יש הצדקה מיוחדת לכך, ובלבד שתקופת היעדרות הכוללת לא תעלה על 90 ימים, והוא רשאי לדרוש מהמשרת חוות דעת רפואית נוספת או להיוועץ ברופא מטעמו ולהתחשב במשך היעדרות ביחס למשך השירות בפועל.

3. (א) משרת בשירות לאומי או קהילתי יהיה זכאי להפסקה בת חצי שעה במהלך יום שירות בהתאם למקובל אצל עובדים בגוף המפעיל, וכן להפסקה לשם תפילה במהלך היום בהתאם לדרישות דתו.

(ב) משרת בשירות לאומי או קהילתי יהיה זכאי להפסקה של 12 שעות לפחות בין יום שירות אחד למשנהו.

(ג) בגוף מפעיל שחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 חל עליו, והפועל במשמרות, משרת בשירות לאומי או קהילתי, לא ישרת בלילה יותר משבוע אחד בתקופה של שלושה שבועות; לעניין זה, "שירות בלילה" – שירות ששתי שעות ממנו, לפחות, הן בין השעות 22:00 ל-06:00.

4. משרת בשירות לאומי או קהילתי לא יופעל במנוחה השבועית כמשמעותה בסעיף 7 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951,⁴⁹ אלא אם כן הגוף המפעיל מחזיק בהיתר כללי להעסקת עובדים במנוחה השבועית, או שהשירות הוא בפעילות של תנועת נוער; לעניין זה "תנועת נוער" – מי שבשנה שקדמה לאותה שנה קיבלה ממשד החינוך תמיכה לפי מבחנים לצורך תמיכה של משרד החינוך התרבות והספורט במוסדות ציבור לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לתמיכה בתנועות נוער.

5. ההוראות לפי פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970,⁵⁰ יחולו, בשינויים המחויבים, על כל הגופים המפעילים שהפקודה חלה עליהם, בנוגע למשרתים בשירות הלאומי או הקהילתי, כאילו היו עובדים.

⁴⁷ ס"ח תשי"ח, עמ' 69.

⁴⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 72.

⁴⁹ ס"ח התשי"א, עמ' 204.

⁵⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

6. משרת בשירות לאומי או קהילתי יקבל מידע והכשרה למניעת תאונות עבודה ומחלות מקצוע, בהתאם להוראות לפי סעיף 8 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.⁵¹

דברי הסבר

כללי מטרת החוק הינה להסדיר בחוק ראשי את סוגיית השירות האזרחי. החוק כולל הן פרקים שכוללים את חוראות המהותיות לגבי הפעלת השירותים השונים, והן הקמת האורגנים השונים שאמורים לקבל תפקידים במערכת הכוללת: הרשות לשירות אזרחי, המועצה הציבורית, הגופים המוכרים והגופים המפעילים.

סעיף 1 מוצע לקבוע סעיף מטרה לחוק להסדיר ביצוע שירות התנדבותי מטעם המדינה למי שאינו משרת בשירות ביטחון שתהיה בו תועלת ציבורית לקהילה, לחברה ולמדינה.

סעיף 2 סעיף ההגדרות – שבו מבוארים ומוגדרים המונחים המרכזיים המופיעים לאורך החוק.

סעיף 3 מוצע לקבוע את אוכלוסיות היעד הזכאיות להתנדב בשירות האזרחי:

(1) בשירות לאומי או קהילתי יוכלו לשרת כל מי שפטור מחובת שירות סדיר בצה"ל או כל מי שלא נקרא לשירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון, ובלבד שהוא בגילאים האמורים בסעיף 4 להצעת החוק. הנסיבות שבהן פוטר שר הביטחון משירות ביטחון מנויות בפרק ה' לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב] תשמ"ו-1986, והן כוללות, בין היתר פטור מסיבות רפואיות, פטור מטעמי הכרה דתית ועוד. כמו כן, קיימות אוכלוסיות מסוימות, שמכוח מדיניות רשויות הצבא, אינן נקראות לשירות ביטחון. מדובר בעיקר בבני המגזר הערבי, בעולים חדשים בגילאים מבוגרים ובסטאטוס משפחתי מסוים ובקבוצות נוספות.

כיום כל אוכלוסיית היעד הזו משרתת בשירות הלאומי. מוצע לאפשר לכל משרת לבחור את שם השירות שבו הוא משרת, לאומי או קהילתי, לאור זאת שישנן אוכלוסיות שהשם הנוכחי מרתיע אותן מלהצטרף לשירות.

יצויין כי הדינים לגבי שני סוגי שירות אלו זהים לחלוטין, וכל משרת יוכל להחליט מה שמו של השירות שהוא עושה.

(3) מוצע לאפשר לשר, בהסכמת שר הביטחון ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע סוגי אוכלוסיות נוספות שיוכלו להתנדב לשירות הלאומי או הקהילתי. אפשרות זו נועדה בכדי לאפשר התמודדות עתידית עם סיטואציות שבהן יהיה נכון לאפשר לאוכלוסיות נוספות להיכנס למעגל המשרתים בשירות הלאומי או הקהילתי.

בנוסף מוצע לקבוע הוראות בדבר העברת מידע מהצבא לרשות לשירות אזרחי. הצבא יעביר לרשות אישור כי מועמד לשירות לאומי או קהילתי לא נקרא לשירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון.

סעיף 4 מוצע לקבוע את טווח הגילאים לשירות בשירות הלאומי או קהילתי. מוצע כי גיל המינימום יהיה גיל 18 שבו קטין הופך לבגיר. גיל המקסימום נקבע לגיל 24 כמו החוק הנוהג כיום.

בנוסף, נקבע המנגנון לקבלה להתנדבות של מי שמלאו לו 17 שנים, בכפוף להסכמת הוריו או אפוטרופסו.

סעיף 5 מוצע לקבוע את התחומים שבהם ניתן לבצע שירות לאומי או קהילתי. הוספו תחומים כך שרשימת התחומים תהיה זהה לזו המפורטת בחוק שירות לאומי-אזרחי. התחומים שהוספו מעבר לתחומים המנויים כיום בתקנות הוספו תחומים נוספים: הגנת העורף, סיוע לאזרחים ותיקים, בטיחות בדרכים (שהוסף כבר בעבר על-ידי השר, מכוח סמכותו). בטיחות הציבור, קידום התעסוקה, הסברה הממשלתית בעניין זכויות, וחשיפת חומר ארכיוני מגנז' המדינה.

מכיוון שייכתן ויעלה צורך בעתיד להוסיף תחומים שלא פורטו מראש בחוק, מוצע לאפשר לשר, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הכלכלה ושר המשפטים, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הועדה

⁵¹ ס"יח התשי"ד, עמ' 202; התשס"ה, עמ' 693.

בכנסת להוסיף תחומים נוספים שבהם ניתן יהיה לשרת בשירות הלאומי או הקהילתי.

סעיף 6 מוצע לקבוע כי שירות לאומי או קהילתי יתבצעו אצל גוף מפעיל על-פי הפנייה של גוף מוכר, על-פי מתכונת השירות הקיימת כבר היום. הוראות לגבי ההכרה בגוף מוכר, אישור גוף מפעיל והתפקידים של גופים אלו נקבעו בפרק ו' להצעת החוק. לגבי השירות הלאומי-אזרחי. לפי חוק שירות לאומי-אזרחי לא יהיו גופים מוכרים, וההפנייה לשירות בגופים המפעילים נעשית במישרין על-ידי הרשות.

סעיף 7 מוצע לקבוע את המקום הגיאוגרפי בו יכול להתבצע שירות לאומי או קהילתי. שירות זה יוכל להתבצע בישראל או באזור.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי מתנדבי השירות הלאומי או קהילתי יסייעו לעובדי הגוף המפעיל או למקבלי השירותים של אותו גוף מפעיל, אך לא ימלאו את מקומם, וכן חריג לפיו המנהל, בהסכמת גורם מוסמך ממשרד הכלכלה רשאי לאשר זאת במקרים מיוחדים.

הוראה זו, הקיימת בנוסח דומה גם בחוק שירות לאומי-אזרחי, נועדה להגן על שוק התעסוקה הכללי מפני פגיעה אפשרית על-ידי החלפת עובדים במתנדבי השירות הלאומי או הקהילתי.

מוצע לאסור על המשרתים בשירות לאומי או קהילתי להשתתף במסגרת שירותם בתעמולת בחירות או בפעילות בעלת אופי פוליטי-מפלגתי. הוראה זו באה בכדי לשמור על השירות כשירות ממלכתי למען המדינה ולהרחיקו מכל אפשרות של מחלוקת פוליטית.

סעיף 9 מוצע לקבוע את מסגרת הזמן לביצוע שירות לאומי או קהילתי כך שמי שמבקש לשרת יתחייב לשרת למשך תקופה רצופה שאינה פחותה משנים עשר חודשים, וכי תקופת השירות המרבית תהיה של 24 חודשים

מדובר בשימור המצב הקיים היום בשירות הלאומי ללא שינוי. כמו כן מוצע לקבוע כי מכסת השעות השבועיות של מתנדב בשירות הלאומי או הקהילתי תהיה 40 שעות שבועיות, למעט במקרים מיוחדים על-פי הוראות שייקבעו בתוספת לחוק או בתקנות על-פיו. ההוראות הנ"ל יכולות לקבוע הן מקרים בהם יהיה אפשרי לשרת פחות מ- 40 שעות שבועיות, והן מקרים בהם יהיה אפשר לשרת מעל ל- 40 שעות שבועיות.

סעיף 10 מוצע להבהיר כי לא יחולו על המשרתים יחסי עובד-מעביד בכדי להסיר כל ספק בעניין. בנוסף, מוצע לקבוע תוספת לחוק שבה יפורטו זכויות מעולם העבודה שיחול על המתנדבים למרות שאינם נחשבים עובדים.

הזכויות המפורטות בתוספת הינן זכותם של המשרתים לימי חופשה, לימי מחלה ולמסגרת שעות התנדבות עם הפסקה. בנוסף נקבעו שם הוראות בעניין בטיחות בעבודה שיחולו אף הן על המשרתים. כמו כן מוצע להסמיך את המנהל להורות על נסיבות מיוחדות שבהן משרת יהיה רשאי להיעדר מהשירות לצרכים מיוחדים שלא על חשבון ימי חופשה.

סעיף 11 מוצע לקבוע את תנאי השירות העיקריים למשרתי שירות לאומי או קהילתי : דמי כיס, הוצאות נסיעה, תשלום דמי ביטוח לאומי ודירת שירות.

תנאי השירות של משרת השירות הלאומי-אזרחי קבועים בחוק שירות לאומי-אזרחי.

סעיף 12 מוצע לקבוע הוראה בעניין התעריף שישולם לגוף מוכר בגין כל משרת בשירות הלאומי או הקהילתי. כיום קיים תעריף אך רוב הרכיבים שלו אינם מעוגנים בחקיקה כלשהי. אמנם בפועל רוב הגופים משלמים לפי תעריף זה אך מן הראוי להסדיר סוגיה זו בחקיקה ובתקנות.

מוצע לקבוע את הרכיבים מהם יהיה מורכב התעריף וכן לקבוע הוראות לגבי דרך ההצמדה והפרסום של תעריף זה.

מכיוון שבשירות הלאומי-אזרחי לא קיימים גופים מוכרים סעיף זה אינו רלוונטי בעניינו.

סעיף 13 מוצע לקבוע איסור על משרתים לעבוד או ללמוד בתקופת השירות. הוראה זו מסוייגת הן בסייג כללי לפיו השר רשאי לקבוע מקרים שבהם יהי מותר לעבוד או ללמוד, והן בסייג ספציפי לפיו משרת רשאי

להשתתף בתכניות להעשרה מקצועית או בלימודים לפי תכנית ממשלתית שתגובש בידי הרשות בהסכמת נציגי משרדי האוצר והמשפטים.

לפי הוראות חוק שירות לאומי-אזרחי משרתי השירות הלאומי-אזרחי רשאים לעבוד או ללמוד בתקופת השירות. היתר זה נובע מגילם המבוגר יחסית של משרתים אלו וממצבם המשפחתי בדרך-כלל.

סעיף 14 מוצע לקבוע חובה כי המשרתים בשירות לאומי או קהילתי יעברו הכשרה כללית מתאימה לצורך התנדבותם בשירות. האחריות להעברת הכשרה זו הינה על הגופים המוכרים. חובה מקבילה הוטלה על הרשות בחוק שירות לאומי-אזרחי לגבי משרתי השירות הלאומי-אזרחי. תקופת הכשרה זו תיחשב למשרתים כחלק מתקופת השירות לכל דבר ועניין.

מוצע להסמיך את השר לקבוע את התחומים בהם תינתן ההכשרה וכן הוראות נוספות הנוגעות להכשרה. סוגיית ההכשרה אינה מוסדרת בתקנות הקיימות ומוצע להוסיף אותה כחובה בסיסית על כל המתנדבים בכדי להביא לשיפור השירות ולקידום של המשרתים.

סעיף 15 מוצע לקבוע כי בתפקידים בהם נדרשת הכשרה מקצועית מיוחדת, אחראי הגוף המפעיל לכך שהמשרת יעבור את ההכשרה הנדרשת. גם תקופה זו תיחשב למשרתים כחלק מתקופת השירות למעט במקרים מיוחדים לפי קביעת מנהל הרשות. סמכות זו תאפשר קיומן של הכשרות ארוכות ומקצועיות על שלא על חשבון תקופת השירות.

סעיף 16 מוצע לקבוע כי בתום השירות יקבלו משרתי השירות הלאומי או קהילתי אישור על תקופת השירות והודעה על זכויותיהם. עם תום השירות יוכל כל משרת לקבוע מה שם השירות שהוא רוצה שייכתב באישור על סיום השירות – שירות לאומי או שירות קהילתי.

סעיף 17 מוצע לקבוע הוראה אשר מחייבת מתן ייצוג הולם לייצוגם של אנשים עם מוגבלות בקרב משרתי שירות לאומי או קהילתי. כמו כן מוצע ליתן לשר סמכות התקנת תקנות לגבי היעדים של הייצוג ההולם והדרכים להשגתו

סעיף 18 מוצע כי בהתקיים תנאים מסויימים ניתן יהיה לשרת גם בחוץ לארץ.

שירות בחו"ל יוכל להיות אך ורק בתחומי החינוך ועידוד העלייה ובתחומים נוספים שיקבע השר. השירות בחו"ל יהיה מוגבל אך ורק לשנת ההתנדבות השניה של המשרת והשר יקבע בתקנות מכסת מקסימום של מספר המשרתים בחו"ל.

מוצע לקבוע הגבלות ותנאים נוספים על השירות בחו"ל שבאים להבטיח שהשירות בחו"ל יגשים את מטרת השירות בארץ ויחולו עליו כל הכללים של השירות בארץ, בשינויים המחוייבים.

סעיף 19 מוצע לקבוע הסדרים להפעלת משרתים בעת החלטה על שעת חירום.

מוצע כי ככל שיוכרז במדינה, או בחלקה, על מצב מיוחד בעורף או על אירוע אסון המוני, יהיה רשאי השר להכריז על הפעלת המשרתים, אם ראה כי הסיוע לתושבי המדינה מצריך זאת.

הכרזה מעין זו תאפשר לרשות גמישות בנושא כללים מסויימים החלים על המשרתים. כך לדוגמא ניתן יהיה להפעיל משרתים בתחומים שלא אושרו לשירות, ניתן יהיה במקרים מסויימים למלא את מקומם של עובדי הגוף המפעיל, ניתן יהיה לגרוע מזכויות המשרת ועוד.

יודגש כי הפעלה של משרת בעת מצב מיוחד בעורף או בעת אסון המוני בתנאים המיוחדים של סעיף זה לא תוכל להיות בכפייה, ותדרוש קבלת הסכמה בכתב של המשרת לכך.

בנוסף, מוצע להסדיר גם את דרך תשלום התעריף בגין משרת שמועבר מגוף מפעיל בעקבות המצב המיוחד. מוצע כי הגוף המפעיל הרגיל יישא בכל התשלומים במשך שבעה הימים הראשונים. לאחר שבעה הימים הראשונים – במידה והגוף המפעיל אינו המדינה, הוא יהיה פטור מהתשלומים בגין המשרת שכבר לא מתנדב אצלו. במקרה כזה אוצר המדינה ישפה את הגוף המוכר בגין התשלומים שהפסיק הגוף המפעיל לשלם.

מוצע לקבוע הסדר מיוחד להפעלת השירות בשל החלטה על שעת חירום שלא לפי ההוראות הרגילות של חוק זה. לפי ההסדר המוצע נקבעו כללים שיאפשרו לנצל את תרומתם של אלפי המשרתים בשעת חירום

ככוח סיוע רציני ומשמעותי במצבים שבהם נדרש סיוע דחוף לאוכלוסייה האזרחית, וזאת תוך שמירה על העיקרון שלפיו השירות מבוצע בהתנדבות.

סעיף 20 מוצע להקים בחוק את הרשות לשירות אזרחי. הרשות תפעל בהתאם להוראות השר ולפי מדיניות הממשלה, והכל לפי הוראות חוק זה. מוצע לקבוע את סדרי מינויו של מנהל הרשות ואת אחריותו, כמנהל הרשות, על ביצוע של כל תפקידי הרשות.

סעיף 21 סעיף זה קובע את תפקידי הרשות לשירות אזרחי. הרשות הינה הגוף שאמור למלא את כל התפקידים הביצועיים בכל מה שקשור לרגולציה ולהסדרה של מערכת השירות האזרחי, וכן לפיקוח על כלל המערכת.

תפקידי הרשות נגזרים הן מהפעולות המוטלות עליה בחוק והן מהחלטת הממשלה שהקימה את מנהלת השירות האזרחי-לאומי (החלטה מס' 2295 מיום 19.8.2007).

בין תפקידי הרשות מנויים התפקידים הללו: ויסות חלוקת המשאבים, מעקב בקרה ופיקוח על מערכת השירות האזרחי-לאומי-חברתי, פיקוח על מתן תנאי השירות למתנדבים, אישור גופים מפעילים ומכשירים, גיבוש תוכניות הכשרה למתנדבים ותפקידים נוספים..

סעיף 22 מוצע לקבוע מנגנון לפיו אחת לחמש שנים תקבל הממשלה החלטה בעניין סדרי העדיפויות הממלכתיים של השירות האזרחי. החלטה זו תעסוק הן בתחומי השירות, הן באוכלוסיות שמשרתות והן בקביעת אזורים מועדפים לשירות.

את הצעת ההחלטה יביא לממשלה השר לאחר שקיים הליך התייעצות עם המועצה, והיא תגובש על-ידי הרשות.

סעיף 23 מוצע לקבוע מנגנונים לגיבוש תוכניות רב-שנתיות לרשות. השר יאשר את התוכניות שגובשו על-ידי הרשות, והרשות תפעל בהתאם לתוכניות אלו.

סעיף 24 מוצע לקבוע מנגנון של גיבוש תכנית פעילות שנתית לרשות לפיה ייקבעו מועדים ברורים לגיבוש התכנית ואישורה על-ידי המועצה והשר.

סעיף 25 מוצע לאפשר למשרתים או למועמדים לשירות המעוניינים בכך לפנות אל המנהל בהשגה על החלטותיהם של הגוף המוכר או הגוף המפעיל לעניין קבלה לשירות, אי קבלה לשירות או הפסקת שירות. המנהל יקבל החלטתו רק לאחר שאיפשר לגוף המוכר או המפעיל להשמיע את טענותיהם. מוצע לקבוע כי בגיבוש ההחלטה יתחשב המנהל, בין השאר, בשיקולים הנוגעים להתאמת המשרת לשירות, התנהגותו ומצבו הרפואי ובשיקולים אחרים.

סעיף 26 מוצע לקבוע הוראות בעניין הסמכת מפקחים, מבין עובדי הרשות ולהסדיר את תנאי הכשירות הנדרשים ממפקחים אלו

סעיף 27 מוצע לקבוע מה סמכויות המפקחים: דרישת מסמכים או ידיעות, כניסה למשרדי הגופים המוכרים והמפעילים וכן כניסה לדירות שירות של מתנדבים בכפוף להסכמתם ולתאום מראש. סמכויות אלו ניתנות למפקחי הרשות בכדי שאלו יוכלו לבצע את משימת הפיקוח והבקרה על כלל מערכת השירות האזרחי.

כמו כן מוצע לקבוע חובת הזדהות של המפקחים באמצעות תעודה מתאימה.

סעיף 28 מוצע לקבוע כללים מיוחדים לפיקוח של המפקחים על מספר רשויות ביטחוניות (משרד הביטחון, יחידות סמך של משרד ראש-הממשלה, משטרת ישראל ושבי"ס).

הוראות אלו נדרשות לאור הבעייתיות במתן סמכויות פיקוח רגילות למפקחים על גופים ביטחוניים וחשש לפגיעה בביטחון המדינה.

סעיף 29 מוצע לקבוע כי תקציב הרשות ייקבע בסעיף תקציבי נפרד בחוק התקציב לשם שמירת עצמאותה של הרשות. הממונה על סעיף תקציבי זה יהיה מנהל הרשות.

סעיף 30 מוצע לקבוע הרשאות חתימה למנהל הרשות לצורך חתימה בשם המדינה על עסקאות בתחום

פעולתה של הרשות.

סעיף 31 מוצע לעגן בחוק את הקמתה של המועצה הציבורית המייעצת לשירות אזרחי. המועצה תמנה 20 חברים, חציים נציגי משרדי ממשלה שונים שנוגעים לעניין, וחציים נציגי ציבור שמייצגים הן את האוכלוסיות השונות המשרתות בשירות אזרחי והן גורמים מקצועיים כמו אנשי סגל אקדמי.

מוצע לקבוע את דרך המינוי של חברי המועצה וכן את הכישורים הנדרשים מהם. בנוסף מוצע לקבוע מספר קטגוריות של אנשים שאינם יכולים להתמנות כחברי מועצה מסיבות שונות. מדובר בחברי כנסת או חברים בהנהלה פעילה של מפלגה, עובדי הרשות והגופים המוכרים או בעל עניין בגוף מוכר, מי שאינו אזרח ותושב ישראלי או מי שהורשע בעבירה שבגללה אינו ראוי לשמש חבר מועצה. **סעיף 32** מוצע לקבוע לחברי המועצה תקופת כהונה של 4 שנים, עם אפשרות למינוי של 4 שנים נוספות. חברי מועצה נציגי משרדי ממשלה יוכלו להתמנות לתקופות נוספות כל עוד הם עובדים במשרד הממשלתי אותו הם מייצגים במועצה.

סעיף 33 מוצע לקבוע את המקרים בהן תפקע כהונת חבר מועצה. מדובר בהתפטרות של חבר מועצה, שינוי במעמדו שגורם לכך שיחול עליו איסור מינוי לפי סעיף 31 ועוד.

סעיף 34 מוצע לקבוע את המקרים בהם השר רשאי להעביר חבר מועצה מכהונתו או להשעותו לפני תום תקופת הכהונה. בסעיף מפורטת רשימה של מקרים כמו: חבר מועצה שנבצר ממנו למלא את תפקידו, חבר מועצה שנעדר ממספר ישיבות ומקרים נוספים. כמו כן מוצע לקבוע את הכללים להשעיית חבר מועצה שהוגד כנגדו כתב אישום.

סעיף 35 מוצע לקבוע כי במקרה שחבר מועצה חדל לשמש בתפקידו – ימנה השר חבר מועצה במקום בדרך שבה ממנים חבר מועצה חדש בסעיף 31.

סעיף 36 מוצע לקבוע מספר הוראות בנוגע לאיסור פעילות של חברי המועצה בניגוד עניינים. הוראות אלו נועדו למנוע חשש של מצב שבו חבר מועצה ידון בעניין במועצה שלגביו הוא מצוי במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר מועצה לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו. מדובר הן בהוראות הנוגעות למקרים בהם אין למנות מראש חבר מועצה והן במקרים בהם לחבר מועצה מכהן יש ניגוד עניינים לסוגיה מסוימת הנדונה במועצה.

סעיף 37 סעיף זה קובע את תפקידי המועצה הציבורית. מדובר במועצה מייעצת שאינה בעלת סמכויות ביצוע. לאור זאת תפקידיה הם ייעוץ לשר האחראי או למנהל הרשות. הייעוץ הינו בסוגיות החשובות והמהותיות הנוגעות למערכת השירות האזרחי ולפעילותה של הרשות. המועצה צריכה לדון ולייעץ, בין היתר, בסדרי העדיפויות הממלכתיים, ביעדים של הרשות ותכניות הפעילות שלה, בהרחבת תחומי הפעילות, בחקיקה חדשה ובעוד סוגיות רבות.

סעיף 38 מוצע לקבוע כי ישיבות המועצה הציבורית יתקיימו לפחות אחת לשלושה חודשים ולתת ליו"ר המועצה הסמכות לקבוע את מקומן וסדר יומן של הישיבות. כמו כן מוצע לאפשר זימונן של ישיבות מיוחדות של המועצה במקרים מסוימים לפי דרישת השר, המנהל או שליש לפחות מחברי המועצה.

סעיף 39 מוצע לקבוע את סדרי עבודת המועצה. במסגרת זו מוצע לקבוע את הקוורום המינימאלי לכינוס המועצה וכן את הכללים בדבר ההצבעות במועצה לגבי הסוגיות שונות.

סעיף 40 מוצע לקבוע חובה של הרשות להעביר למועצה דוחות וסקירות, לפי דרישת המועצה.

סעיף 41 מוצע לקבוע כי עזיבה של חבר מועצה את המועצה לא תפגע בקיומה של המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה.

סעיף 42 מוצע לקבוע את דרך תשלום הגמול בעבור השתתפות בישיבות המועצה לחברי המועצה שאינם עובדי מדינה או גוף מתוקצב.

סעיף 43 מוצע לקבוע מספר הוראות חוקים שיחולו על חברי המועצה שאינם עובדי מדינה. חברי מועצה

אלו, על אף שאינם עובדי מדינה, ממלאים במועצה תפקיד שהוא מעין ציבורי. לאור זאת מוצע להחיל עליהם מספר הוראות הנוגעות לעובדי ציבור כמו : חוק השירות (מתנות) התשי"ס-1979, חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה) התשכ"ט-1969 ועוד.

סעיף 44 מוצע לקבוע הוראות בעניין סמכות השר לפזר את המועצה ולמנות מועצה חדשה במקרה שבו המועצה אינה ממלאת את תפקידה באופן נאות.

סעיף 45 מוצע לקבוע כי במקרה שבו השר הפעיל את סמכותו והחליט לפזר את המועצה בהתאם להוראות סעיף 44, תמונה מועצה חדשה בתוך 60 יום.

סעיף 46 מוצע לקבוע את התנאים להכרה בגופים מוכרים על-ידי השר. התנאים העיקריים המוצעים הם :
(1) אין במטרות או במעשי מבקש ההכרה בכדי לשלול את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, תמיכה במאבק מזוין נגד מדינת ישראל או הסתה לגזענות, אלימות או טרור.
(2) מבקש ההכרה הוא עמותה או חברה לתועלת הציבור ועומד בתנאי ההכרה בגוף כ"מוסד ציבורי" לצורך מס הכנסה.

(3) עיקר עיסוקו בהפניית משרתי שירות לאומי או קהילתי.

(4) למבקש ההכרה יכולת כלכלית מספקת.

(5) הוא מפנה מספר מינימאלי של משרתים שייקבע.

(6) מבקש ההכרה או נושא משרה בו לא הורשעו בעבירה, שבשלה אין זה ראוי שיהיה גוף מוכר.

(7) נתקיימו במבקש ההכרה תנאים נוספים, כפי שיקבע השר בתקנות.

כמו כן מוצע להסמיך השר לקבוע כללים ותנאים נוספים להכרה בגוף מוכר, וכן אמות מידה למילוי תפקידו, בנושאים שונים.

סעיף 47 מוצע לקבוע סמכות של השר לקבוע תנאים נוספים לפעילותו של גוף מוכר מסויים, אם ראה שהדבר דרוש. מדובר בסמכות חשובה שמאפשרת לשר להגביל הכרה של גוף מוכר באופן שייראה לו לנכון לאור פעילותו של הגוף.

סעיף 48 מוצע לקבוע חובה על גוף מוכר לדווח על שינוי בפרטים שמסר.

סעיף 49 מוצע לקבוע הוראות בדבר סמכותו של השר לבטל הכרה של גוף מוכר או להתלותה. סמכות זו של השר תופעל כאשר התברר לשר כי הגוף המוכר אינו עומד בתנאי ההכרה המפורטים בסעיף 46. סמכות זו תופעל רק לאחר מתן אפשרות נאותה לגוף המוכר לתקן את הטעון תיקון ולהביא טענותיו בפני השר.

סעיף 50 מוצע לקבוע הוראות למקרה שבו גוף מוכר מבקש להפסיק את פעילותו. גוף כזה יידרש להודיע על כוונתו זו מספיק זמן מראש בכדי לתת למערכת ולמשרתים להיערך לסגירת הגוף כראוי.

סעיף 51 מוצע לקבוע חובות פרסום ברשומות על הכרה בגוף מוכר, על ביטול הכרה ועל הפסקת פעילות של גוף מוכר.

סעיף 52 סעיף זה קובע את תפקידיו של הגוף המוכר. הגוף המוכר הינו הגוף שמפנה משרתים לשירות הלאומי או קהילתי. תפקידו של הגוף המוכר מתחיל עוד לפני שהמשרת מתחיל את השירות : באיתור מועמדים לשירות, בבדיקת זכאותם לשירות הלאומי או הקהילתי ובמיונם של המשרתים לגופים המפעילים השונים.

התפקיד ממשיך במהלך השירות בליווים של המשרתים, במתן הכשרה ובביצוע התשלומים השונים (דמי כיס, הוצאות נסיעה, ביטוח לאומי).

תפקיד הגופים המוכרים הוא גם לאתר גופים מפעילים בהם ישרתו המשרתים ולחתום איתם על הסכמים להפניית משרתים.

תפקידים נוספים המוטלים על הגופים המוכרים הם ביצוען של בדיקות שונות לבחינת ביצועו התקין של השירות וקבלת כל הזכויות על-ידי המשרתים, דיווחים שונים לרשות וכן כל תפקיד אחר שיטיל עליהם מנהל הרשות.

סעיף 53 מוצע לקבוע חובה של גוף מוכר לערוך הסכמים עם הגופים המפעילים אליו הוא מפנה משרתים ועם המשרתים אותם הוא מפנה.

הסעיף כולל רשימה של עניינים אשר חייבים להופיע בשני סוגי ההסכמים וכן חובה של מסירת העתק חתום של ההסכם לצד השני לו.

סעיף 54 מוצע לקבוע הוראות בעניין זכותו של גוף מוכר לסרב לקבל לשירות דרכו משרת לשירות הלאומי או קהילתי להפסיק שירותו של משרת. כאשר גוף מוכר מקבל החלטה כזו עליו לשקול, בין היתר, את האפשרויות הקיימות להפעלת משרת, את התנהגות המשרת, את מצבו הרפואי ואת התאמתו לשירות. מוצע לאפשר למשרת שנפגע מהחלטה כאמור של גוף מוכר לפנות למנהל הרשות ולבקש שיפעיל סמכותו לפי סעיף 25.

סעיף 55 מוצע לקבוע כי החלטות של גוף מוכר ביחס למשרתים לפי החוק יתקבלו ללא משוא פנים, בתום לב, הגינות שוויון וללא אפליה.

הגופים המוכרים מבצעים תפקיד מעין-שלטוני של הפניית משרתים לשירות הלאומי או קהילתי מטעם המדינה. הם מקבלים החלטות על קבלה של משרתים לשירות, על מיון משרתים לגופים מפעילים ועוד. לאור זאת מן הראוי להחיל עליהם חלק מנורמות ההתנהגות הבסיסיות מן המשפט הציבורי.

סעיף 56 לאור תפקידם המעין-ציבורי של הגופים המוכרים מוצע לקבוע כי כל הגופים המוכרים יהיו גופים מבוקרים על-ידי מבקר המדינה. דבר זה יאפשר ביצוע ביקורות של המבקר בכל מערכת השירות האזרחי..

סעיף 57 מוצע לקבוע חובה של הגופים המוכרים להעביר לרשות דינים וחשבונות לגבי סוגיות שונות כמו : מועדי התחלה וסיום של כל משרת, פרטים אישיים של המשרת ושל השירות שהוא מבצע, רשימת הגופים המפעילים ועוד.

בנוסף מוצע לקבוע חובה לגוף המוכר לדווח למנהל הרשות על כך שאחד התנאים המנויים בחוק חדל להתקיים בגוף מפעיל או במשרת, או כי הם אינם מקיימים הוראה מהוראות החוק.

חובה זו נדרשת בכדי לסייע לרשות במשימת הפיקוח שלה ולקבל את כל המידע הנדרש מהגופים המוכרים אשר פרושים באופן נרחב בכל הארץ ובאים במגע יומיומי עם הגופים המפעילים ועם המשרתים.

סעיף 58 (א) מוצע לקבוע את התנאים לאישור גופים מפעילים על-ידי המנהל. התנאים העיקריים המוצעים הם :

- (1) אין במטרות או במעשי מבקש האישור בכדי לשלול את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, תמיכה במאבק מזויין נגד מדינת ישראל או הסתה לגזענות, אלימות או טרור.
  - (2) הפעילות שיבצעו המשרתים בגוף המפעיל תהיה באחד מהתחומים המנויים בסעיף 5 לחוק.
  - (3) מבקש האישור הינו רשות ציבורית, או שהוא עומד בתנאי ההכרה בגוף כ"מוסד ציבורי" לצורך מס הכנסה.
  - (4) מבקש האישור אינו מפלגה והצהיר כי יעסוק בתעמולת בחירות.
- (ב) בנוסף, מוצע להסמיך את השר לקבוע תנאים נוספים לאישורו של גוף מפעיל וכן אמות מידה למילוי תפקידו בהתחשב, בין היתר, במספר עניינים המפורטים בסעיף.
- (ג) מוצע כי במידה ויש למנהל הרשות ספק האם מבקש אישור לשמש כגוף מפעיל עומד בתנאים הנדרשים, הוא רשאי להביא את שאלת אישור הגוף להתייעצות עם המועצה הציבורית.

סעיף 59 מוצע לקבוע סמכות של המנהל לקבוע תנאים נוספים לפעילותו של גוף מפעיל מסוים, אם ראה שהדבר דרוש. מדובר בסמכות חשובה שמאפשרת למנהל להגביל אישור של גוף מפעיל באופן שייראה לו לנכון לאור פעילותו של הגוף.

סעיף 60 מוצע לקבוע חובה על גוף מפעיל לדווח על שינוי בפרטים שמסר.

סעיף 61 מוצע לקבוע הוראות בדבר סמכותו של המנהל לבטל אישור של גוף מפעיל או להתלותה. סמכות זו של המנהל תופעל כאשר התברר למנהל כי הגוף המפעיל אינו עומד בתנאי האישור המפורטים בסעיף 58.

סמכות זו תופעל אך ורק לאחר מתן אפשרות נאותה לגוף המפעיל לתקן את הטעון תיקון ולהביא טענותיו בפני המנהל.

סעיף 62 מוצע להטיל חובה על המנהל לפרסם אחת לשנה את רשימת הגופים המפעילים. חובה זו נובעת מהצורך לפעול בשקיפות מלאה ולהביא לידיעת הציבור רשימה של כל הגופים שבמסגרתם משרתים משרתי השירות הלאומי או הקהילתי.

סעיף 63 בסעיף זה מפורטים התפקידים והחובות של הגופים המפעילים הכוללים: הפעלת משרתי השירות הלאומי או הקהילתי, מתן הכשרה מקצועית מיוחדת והעברת דיווחים בנושאים שונים לגופים המוכרים ולרשות.

סעיף 64 מוצע לקבוע הסדר להקצאת תקני משרתים מרשויות ציבוריות לגופים מפעילים אחרים. רשות ציבורית המעוניינת לממן ולהקצות תקני משרתים לגופים מפעילים אחרים תידרש לקבוע מבחנים שוויוניים להקצאה ולפעול לפי הנוהל המפורט בסעיף זה.

סעיף 65 מוצע לקבוע הוראות בעניין איסור של שירות של משרת בשירות לאומי או קהילתי בגוף מפעיל שבו עובד קרוב משפחתו. מדובר באיסור שאינו קיים כיום בתקנות אך קיים בחוק שירות לאומי-אזרחי לגבי המשרתים במסלול זה. מן הראוי להכניס כלל זה גם לגבי השירות הלאומי או הקהילתי בכדי למנוע ניגודי עניינים גם במסגרת מסלול זה.

סעיף 66 מוצע לקבוע כי דין המדינה לעניין החוק הוא כדין כל גוף מפעיל אחר כך שחלים עליה כל הכללים שנקבעו לגבי כלל הגופים המפעילים

סעיפים 67-78 מוצע לקבוע בחוק פרק שעניינו הטלת עיצומים כספיים על הגופים המוכרים.

כיום הסמכות היחידה של השר היא לבטל את ההכרה אם ראה שהגוף המוכר אינו פועל כראוי. אין לשר סמכויות לפעול כנגד גוף מוכר שלא פועל כראוי אלא רק באמצעות ביטול ההכרה. יש צורך בסמכויות נוספות של השר לטפל בגופים מוכרים שאינם ממלאים את תפקידיהם על-פי דין כראוי ויש צורך בכללים שיאפשרו לו לטפל במקרים שאינם כה קיצוניים ושאינם מצדיקים ביטול ההכרה.

מכיוון שחלק מתפקידיהם של הגופים המוכרים הינם תפקידים מעין ציבוריים מובהקים יש צורך גדול לוודא שפעילותם נעשית על-פי כל דין ושהם מבצעים את התפקידים שהוטלו עליהם בחוק באופן הטוב ביותר. לצורך כך יש לתת לרשות שאמורה לפקח על גופים אלו את האפשרות להטיל על הגופים המוכרים עיצומים כספיים, ובכך לשפר וליעל את יכולות הפיקוח והאכיפה של הרשות.

בסעיף 67 מנויות כל ההוראות שהפרה שלהן תאפשר לשר להטיל על הגוף המוכר המפר עיצומים כספיים. מדובר בסדרת פעולות שהגוף המוכר אמור לבצע לפי החוק כמו: אי ביצוע הפעולות הנדרשות להבטחת זכויות משרת, אי מתן הגמול וההטבות למשרת, הפניית משרת לתפקיד שאסור להפנות אליו, אי עריכת ההסכמים הנדרשים, אי דיווח כנדרש, קבלת משרת לשירות לאומי או קהילתי שלא עומד בתנאים שנקבעו בחוק ועוד.

הפרק מפרט לגבי תהליך הטלת העיצום הכספי: תחילה הודעה על כוונת חיוב ומתן זכות טיעון ורק לאחר מכן החלטה של המנהל לגבי העיצום הכספי ודרישת חיוב.

בהמשך נקבעו הוראות בדבר הטיפול בהפרה חוזרת ונמשכת, איסור לקבוע סכומי עיצום מופחתים ומנגנון העדכון של העיצום.

בסוף הפרק גם מוסדרת האפשרות של הערעור על החלטת המנהל בעניין עיצום כספי בפני בית-משפט השלום.

סעיפים 79-89 מוצע לקבוע שורה של תיקונים עקיפים לכל החוקים שמזכירים כיום את השירות הלאומי. כיום בכל החוקים הללו קיימת הפנייה לסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי(נוסח משולב) התשנ"ה-1995. התיקונים העקיפים מתקנים זאת ומפנים לחוק החדש.

בנוסף לתיקון כללי זה מוצע גם לתקן את חוק שירות לאומי-אזרחי, העוסק במסלול השירות הלאומי-אזרחי לחרדים, במספר נקודות:

- א. מוצע להוסיף בסעיף 6 לחוק זה את האפשרות של המנהל להתיר הפעלת משרת במקום עובד במקרים מיוחדים, בכדי להשוות את הדין בסוגיה זו למה שנקבע בהצעת החוק.
- ב. מוצע להכניס הוראה לפיה הרשות תשלם גם עבור משרתי השירות הלאומי-אזרחי דמי ביטוח לאומי ודמי בריאות.
- ג. מוצע למחוק את הסעיפים הנוגעים להסמכת המפקחים ולקבוע כי המפקחים שיוסמכו לפי הצעת החוק יהיו מוסמכים לפקח גם על הוראות חוק שירות לאומי-אזרחי.
- כמו כן, מוצע לבטל שני חוקים :
- א. לבטל את חוק שירות לאומי, תשי"ג-1953. חוק זה הינו חוק שקובע חובה של ביצוע שירות לאומי על-ידי כל בת שקיבלה פטור משירות סדיר. חוק זה מעולם לא הופעל שכן לפי סעיף 21 לחוק הני"ל ביצעו תלוי בהחלטת ממשלה, שמעולם לא התקבלה.
- ב. לבטל את חוק שירות לאומי (תנאי שירות למתנדב בשירות לאומי) התשנ"ח-1998, שכן הוראותיו שולבו בחוק זה.
- סעיף 90** מוצע לקבוע סמכות לשר להתקין תקנות לביצועו של החוק, הן סמכות כללית והן סמכות ספציפית ברשימה פרטנית של סוגיות
- סעיף 91** מוצע לקבוע הוראת תחילה כללית לפיה תחילתו של החוק תהיה 180 ימים מיום פרסומו. בנוסף, נקבעו הוראות תחילה פרטניות לחלק מהסעיפים שייכנסו לתוקף במועד מאוחר יותר. דחיית התחילה נועדה לאפשר הן לרשות והן לכל מערכת השירות האזרחי-השותף מספקת בכדי להתארגן לעמידה בהוראות החוק החדש, שמהווה מהפיכה בתחום הסדרת השירות האזרחי.
- סעיף 92** מכיוון שישנן סוגיות המוסדרות גם בחוק שירות לאומי-אזרחי לגבי מסלול השירות הלאומי-אזרחי, וגם בחוק זה לגבי כלל המסלולים, מוצע לקבוע הוראה כללית לפיה בכל מקום שבו קיימת הוראה לפי חוק שירות לאומי-אזרחי הסותרת הוראה באותו עניין לפי חוק זה – תגבר הוראתו של החוק הספציפי – חוק שירות לאומי-אזרחי.
- סעיף 93** מוצע לקבוע הוראות מחייבות לעניין כתיבת תקנות ראשונות בנושאים שונים העולים מהחוק. הוראות אלו נועדו להביא להפעלה מהירה של החוק וללא עיכובים שיכולים לנבוע מאי התקנת תקנות במועד.
- סעיף 94** מוצע לקבוע כי המועצה הראשונה לפי סעיף 31 תמונה עד יום התחילה (180 יום מיום הפרסום). המועצה תהיה רשאית להתכנס לאחר שהתמנו שני שלישי מחבריה. הוראה זו באה למנוע מצב של אי כינוס המועצה בשל אי מינוי של נציג בודד.
- סעיף 95** מוצע לקבוע הוראות מעבר שיסדירו את מעבר מערכת השירות האזרחי לפעילות לפי החוק החדש. במסגרת הוראות המעבר מוסדרים :
- א. המעמד של המשרתים ששירתו לפי ההוראות הישנות.
- ב. מעמדה של הרשות שהוקמה מכוחו של חוק שירות לאומי-אזרחי אשר יראו אותה כרשות שהוקמה לפי חוק זה.
- ג. מעמדו של ראש הרשות שמונה לפי חוק שירות לאומי-אזרחי.
- ד. מעמדם של הגופים המוכרים לפי ההוראות הישנות.
- ה. מעמדם של הגופים המפעילים לפי ההוראות הישנות.
- כל ההוראות הני"ל נועדו בכדי לאפשר מעבר ברור בין ההוראות הישנות והחדשות, מעבר אשר מצד אחד לא יפגע בהתנהלות השוטפת ומצד שני יוודא שבהמשך יוחלו כל הוראות החוק החדש על כלל האורגנים המעורבים במערכת השירות האזרחי.

החלת דין רציפות על הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014

(ה"ח הממשלה מס' 894 מיום 27.10.2014)

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, להודיע לכנסת על רצון הממשלה להחיל דין רציפות על הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014 (ה"ח הממשלה מס' 894 מיום 27.10.2014).

דברי הסבר

הצעת החוק אושרה על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בהחלטת ממשלה מס' 2003(חק/1046) מיום 8.9.2014 (מצ"ב), ואושרה בקריאה ראשונה על ידי הכנסת ה-19 בישיבתה ביום 17.10.2014. על-מנת להמשיך לקדם את הליכי החקיקה בכנסת ה-20, יש להחיל על הצעת החוק דין רציפות בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993. מצ"ב נוסח הצעת החוק כפי שפורסמה בחוברת ה"ח הממשלה מס' 894 מיום 27.10.2014.

מוגש על ידי השר להגנת הסביבה

ו' באב התשע"ה
22 ביולי 2015

הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014

פרק א': מטרה והגדרות

1. מטרה מטרת חוק זה להגביל חלוקה של שקיות נשיאה חד-פעמיות לציבור הצרכנים בבתי עסק, בלא תמורה, כדי לצמצם את השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות ובכך להפחית את כמות פסולת השקיות ואת ההשפעות הסביבתיות השליליות של שקיות אלה.

דבריו הסבר

Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean, 1995), התקבלה החלטה לאמץ תכנית אזורית להפחתת פסולת ימית. לפי אותה החלטה, על המדינות החברות לפעול, בתוך כמה שנים, לפיתוח ויישום של צעדי מנע, ובכלל זה יצירת הסדרים וולונטריים המבוססים על הסכמים עם הגורמים הרלוונטיים במשק, וכן הסדרי מס ותמריצים כלכליים לצמצום הצריכה של שקיות נשיאה מפלסטיק, אשר גורמות נזק משמעותי לסביבה הימית.

ואמנם, במדינות שונות ברחבי העולם נעשה מאמץ, באמצעות רגולציה והסברה, לצמצם את השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק ולמנוע את הלבנון ואת הנזקים הסביבתיים האחרים הנגרמים מאותן שקיות נשיאה.

בכמה מדינות החברות באיחוד האירופי, ובהן בלגיה, צרפת ואירלנד, נקבע בחקיקה מס או היטל על שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק. במדינות אחרות החברות באיחוד האירופי, ובהן צ'כיה ודנמרק, קיים הסדר חקיקתי שעניינו גביית מחיר בעבור שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק. ברוב מדינות האיחוד מופעלות תכניות פעולה ויוזמות וולונטריות של התעשייה ורשתות השיווק לצמצום החלוקה של שקיות נשיאה חד-פעמיות והשימוש בהן. וזאת באמצעים שונים כגון הסברה, גביית מחיר ואספקת סלי נשיאה לשימוש רב-פעמי. זאת לעתים במקביל לחקיקה המסדירה את הנושא.

כמו כן, פורסמה בסוף שנת 2013 טיוטת דירקטיבה של האיחוד האירופי בנושא צמצום הצריכה של שקיות נשיאה קלות משקל מפלסטיק (Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 94/62/EC on Packaging and Packaging Waste to Reduce the Consumption of Lightweight Plastic Carrier Bags (2013/0371 (COI)), (להלן – טיוטת הדירקטיבה). על פי הטיוטה, יפעלו המדינות החברות באיחוד האירופי לצמצום השימוש בשקיות נשיאה כאמור כל מדינה תהיה רשאית לקבוע לעצמה את יעד ההפחתה, ולבחור מבין כמה אמצעים אפשריים את האמצעי המתאים בעיניה להשגת יעד זה. בין האמצעים אפשריים למנות מנגנונים כלכליים כגון מס, היטל או קביעת מחיר לשקית הנשיאה, או הטלת מגבלות על ייצור ושיווק של שקיות נשיאה כאמור.

סעיף 1 החוק המוצע מטרתו להפחית במקור את כמות הפסולת הנוצרת עקב שימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות (שקיות נשיאה כהגדרתן המוצעת שעוביין פחות מ-50 מיקרון). כחלק ממדיניות הטיפול בפסולת במדינות המפותחות, ובכלל זה בישראל, ניתנת עדיפות להפחתה במקור, דהיינו, הימנעות מיצירת פסולת, על פני שימוש חוזר בפסולת או מיהזור בדיעבר, לאחר שנוצרו במיוחד גדולות של פסולת. כחלק ממדיניות כללית זו, זרם פסולת שקיות הנשיאה החד-פעמיות הוא בעל מאפיינים ייחודיים (בהשוואה לזרמי פסולת אחרים), שבשללהם מצדיק הטיפול בו הסדרה ייעודית בתקיקה.

בישראל, שקיות נשיאה חד-פעמיות הנמסרות לציבור בעת רכישת מצרכים, חיים ובלא הגבלה, הופכות לפסולת בסמוך לאחר הרכישה, ויוצרות מגוון של בעיות סביבתיות שיפורטו להלן. השימוש העודף בשקיות אלה הפך לחלק בלתי נפרד מהרגלי הקנייה של מיצרי צריכה הן בקרב ציבור הצרכנים והן בקרב הקמעונאים המספקים את השקיות. חלוקת שקיות הנשיאה החד-פעמיות בדרך זו יוצרת כמות גדולה ועודפת של פסולת, שאינה מתפרקת במשך מאות שנים, מזהמת את הסביבה, אף השטחים הפתוחים ואת הסביבה הימית העולמית.

שקיות הנשיאה נכללות כיום בהגדרה "אריזה", בחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן – חוק האריזות). לפי חוק האריזות, מיטלת חובה על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים ושל אריזות שירות כהגדרתן בחוק האמור (אריזה המיועדת למכירה או לשיווק בישראל שהשימוש בה לאריזת המוצר מחבצע שלא בעת הייצור). ובכלל זה שקיות נשיאה, לממן מנגנונים לאיסוף הפסולת הנוצרת מהאריזות ולטיפול סביבתי בפסולת כאמור. בהתאם ליעדים הקבועים באותו חוק, עם זאת, חוק האריזות אינו קובע הסדר ספציפי לגבי איסוף ומיחזור של שקיות נשיאה ואינו קובע יעד מיחזור ספציפי לשקיות נשיאה. לאחר כמה שנים שבהן מיושם חוק האריזות נמצא, כמו במדינות רבות אחרות, כי המטרה הממוקדת של הפחתת השימוש בשקיות נשיאה בעת הקנייה מצריכה התייחסות פרטנית וחקיקה ייעודית.

בדצמבר 2013, במהלך מפגש המדינות החברות באמנת ברצלונה להגנה על הסביבה הימית בים התיכון (ובכללן ישראל) (Convention for the Protection of the

- "בית עסק" – בית עסק קמעונאי שבו נמכרים מצרכים לצרכן;
- "בעל בית עסק" – לרבות בעל רישיון או היתר הדרושים לפי כל דין להפעלת בית העסק, לניהולו או לעיסוק בו, או מי שמוטלת עליו חובה לקבל רישיון או היתר כאמור;
- "חוק להסדרת הטיפול באריוות" – חוק להסדרת הטיפול באריוות, התשע"א-2011¹;
- "יבואן" – מי שמייבא שקיות נשיאה חד-פעמיות למכירה או לשיווק בישראל;
- "יצרן" – מי שמייצר שקיות נשיאה חד-פעמיות למכירה או לשיווק בישראל;
- "המנהל" – בהגדרתו בחוק להסדרת הטיפול באריוות;
- "הפרשי הצמדה וריבית" – בהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²;
- "הקרן לשמירת הניקיון" – הקרן לשמירת הניקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984³;

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי המוצע, יוטלו על בעל בית עסק כאמור בין השאר, איסור על מסירת שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ־20 מיקרון לצרכן, וחובה לגבות תשלום בעבור שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין בין 20 ל־50 מיקרון ולציין את מחירן בנפרד בחשבונית לצרכן. לשם כך מוצע לקבוע בי "בעל בית עסק" יהיה גם מי שהוא בעל רישיון או היתר הדרושים לפי כל דין להפעלת בית העסק, לניהולו או לעיסוק בו, או מי שחלה עליו חובה לקבל רישיון או היתר כאמור.

להגדרות "יבואן" ו"יצרן" – מוצע כי ההגדרות "יצרן" ו"יבואן" יתייחסו למי שמייצר או מייבא שקיות נשיאה חד-פעמיות לצורך מכירה או שיווק בישראל. הגדרות אלה אינן כוללות את מי שמייצר או מייבא שקיות כאמור לצורך שימוש עצמי או לצורך ייצוא. החובות העיקריות המוטלות על יצרנים ויבואנים לפי החוק המוצע הן חובת תשלום זהיתל בשל מכירת שקיות נשיאה חד-פעמיות והדיווחים לגביה (לפי סעיפים 4 ו־5 לחוק המוצע).

להגדרה "המנהל" – מוצע לקבוע כי המנהל לפי החוק יהיה המנהל שמונה לפי חוק האריוות לאחראי על תחום האריוות במשרד להגנת הסביבה (להלן – המנהל). זאת במטרה להבטיח כי ההחלטות שיתקבלו לגבי שקיות נשיאה, שהן כאמור סוג של אריוות, יתקבלו חוץ בחינה של ההיבטים הרלוונטיים לשני החוקים. לפי המוצע, יהיה המנהל מוסמך לקבל מיצרנים ומיבואנים דוחות תקופתיים שאותם יבינו על פי מתכונת שפרסם, וכן יהיה מוסמך לדרוש מאותם יצרנים ויבואנים מידע ומסמכים נוספים לגבי הדוחות שהגישו. עוד מוצע להסמיך את המנהל לקבוע את סכום ההיטל שאותו יחויבו יצרן ויבואן לשלם, אם מצא כי הרוח אינו נכון. זאת בדומה להוראת סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון.

החוק המוצע, שמטרתו כאמור להפחית במקור את כמות הפסולת הנוצרת עקב שימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, מהווה נדבך נוסף בחקיקה המסדירה את הטיפול בפסולת בישראל; החל בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק שמירת הניקיון), אשר מתמקד באיסור על השלכת פסולת ברשות הרבים ומניעת לבלון המשך בחוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993, שהטיל על הרשויות המקומיות אחריות למיחזור חלק מהפסולת, ובלה בהסדרה המקיפה שנעשתה בשנים האחרונות לגבי זרמי פסולת מסוימים, שעניינה יצירת תמריצים כלכליים ומגננוני אחריות במטרה להפחית במקור את כמויות הפסולת של אותם זרמים, ולהבטיח שימוש חוזר בפסולת ומיחזור. בין החוקים שנחקקו בשנים האחרונות ניתן למנות, בין השאר, את החוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007 (להלן – חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים), חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 9), התשס"ז-2007, אשר הקים מנגנון לגביית היטל בשל הטמנת פסולת באתר לסילוק פסולת (היטל הטמנה), וכמובן חוק האריוות והחוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-2012 (להלן – חוק ציוד אלקטרוני).

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שונים בחוק המוצע, ובהם המונחים המפורטים להלן.

להגדרות "בית עסק" ו"בעל בית עסק" – מוצע להגדיר "בית עסק" לעניין החוק המוצע כבית עסק קמעונאי שבו נמכרים מצרכים (consumer goods) לצרכן. בתי עסק אלה כוללים מרכולים, שבהם מחולקות כיום כמויות גדולות של שקיות נשיאה חד-פעמיות מפלסטיק (המכונות "שקיות גופייה"), אך גם חנויות בגדים, טואליטיקה ומזון.

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 278.

² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

"רבעון" – תקופה של 3 חודשים שתחילתה ב־1 בינואר, ב־1 באפריל, ב־1 ביולי או ב־1 באוקטובר של כל שנה;

"שקית נשיאה" – שקית בעלת ידית או ידיות המיועדת לנשיאת מצרכים הנרכשים בבית העסק, למעט –

(1) שקית הבאה במגע ישיר עם מזון, ולעניין מזון הנמכר בבית אוכל כמשמעותו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 – גם אם המזון ארוז בשבבה אחת שהיא אריזת שירות בהגדרתה בחוק להסדרת הטיפול באריזות;

(2) שקית לנשיאת תרופות;

דברי הסבר

נשיאה חד-פעמיות מכל סוגי החומרים (ראו סעיף 4 המוצע).

מוצע להחריג מההגדרה "שקית נשיאה", שקיות הבאות במגע ישיר עם מזון, ואחת היא אם הוא טרי, קפוא, מבושל, או עשוי בכל דרך אחרת המשמשת להכנת מזון. הכוונה היא לשקיות שבהן נארוזים ירקות ופירות הנמכרים בתפוזרת, גבינות, דברי מאפה ומוצרי בשר. במצבים אלה, השימוש בשקית לצורך שכבת האריזה הראשונה הוא שימוש מקובל ולגיטימי ואינו בגדר שימוש עורף.

כמו כן מוצע לכלול בסיוג זה שקיות המשמשות לנשיאת מזון העטוף בשכבת אריזה אחת, כגון מנת פלאפל. על פי המוצע, יחול הסיוג לגבי מזון הנמכר בבית אוכל כמשמעותו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – בית אוכל). כשהוא ארוז בשבבה אחת שהיא אריזת שירות בהגדרתה בחוק האריזות, כלומר אריזה שהשימוש בה לאריזת המוצר מתבצע שלא בעת הייצור. לפי פרט 4.2 לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, "בית אוכל" הוא מקום הכנה או הגשה של מזון לצריכה במקום או מחוצה לו, כגון מסעדה, בית קפה, מזנון ועסקים מעין אלה, אך להוציא מפעלי מזון ועסקי הסעדה (קייטרינג) העוסקים בהכנת מזון בקנה מידה תעשייתי. בבתי אוכל, מקובל לעטוף את המזון המוכן הנמכר לצרכן באריזת שירות, ולארוז את המזון העטוף כאמור בשקית נוספת המאפשרת לצרכן ליטול את המזון עמו. במקרים אלה, גם אם אריזת השירות מונעת את המגע הישיר עם המזון, קיים צורך בשקית נוספת. על כן מוצע כי שקית כאמור לא תיחשב לשקית נשיאה והשימוש בה לא יהיה כפיף לאיסורים ולמגבלות שמוצע להחיל בחוק זה על שקיות נשיאה חד-פעמיות.

מנגד, בכל האמור כמזון שאינו מזון הנמכר בבית אוכל עטוף באריזת שירות, או מזון שלא בא במגע ישיר עם שקית הנשיאה, יש לשאוף לכך שנשיאת המזון, ככל מצרך אחת תיעשה באופן מתוכנן. בסל או באמצעי אחר שהוא רב-פעמי, ברי לצמצם את השימוש בשקיות חד-פעמיות ואת כמות הפסולת הנוצרת מהן.

עוד מוצע כי ההגדרה לא חכלול שקיות שמטרתן נשיאת תרופות, שכן אלה נמכרות בשקית מטעמים של צנעת הפרט.

להגדרה "שקית נשיאה" – מוצע להגדיר שקית נשיאה כשקית בעלת ידית אחת או יותר, המיועדת לנשיאת מצרכים הנרכשים בבית העסק. בהקשר זה יצוין כי "מצרך" לפי מילון אבן שושן (המילון החדש בע"מ, 2010) הוא "כל דבר שאדם קונה לסיפוק צרכיו וצרכי ביתו...". בהגדרה זו נכללים, בין השאר, מזון, בגדים, חומרי ניקוי, מוצרי חשמל ועוד. יצוין, כי שקיות בעלות אותם מאפיינים הנמכרות בבית העסק כמוצר בפני עצמו, כלומר שקיות כאמור שאינן מיועדות לשימוש הצרכן לצורך נשיאת המצרכים שרכש, אינן נכללות בהגדרה המוצעת. כמו כן יצוין כי שקיות נשיאה הן שקיות מכל סוגי החומרים.

שקיות נשיאה חד-פעמיות העשויות פלסטיק, המכוננות גם "שקיות גופייה", הן זרם פסולת אחד מתוך כלל פסולת השקיות החד-פעמיות. שקיות הגופייה בולטות מאד בפגיעתן בנוף ובניקיון המרחב הציבורי. מעבר לכך, שקיות אלה מקשות על תהליכי הטיפול הנאות בפסולת פלסטיק ומיחזור, ואף על הטיפול בזרמי פסולת מסוגים אחרים ובמיחזוריה של הפסולת. על אף הנזקים הסביבתיים, בכל שנה נמסרות לצרכנים בישראל בסביבות 2.22 מיליארד שקיות גופייה, שמתוכם בסביבות 1.4 מיליארד שקיות כאמור בחולקות לצרכנים במרכולים. השימוש בשקיות גופייה בישראל עומד על כ־274 שקיות לנפש בשנה, כלומר כ־975 שקיות בשנה למשק בית. ערכים אלה גבוהים במידה ניכרת מהמקובל בעולם.

מדהיבט הכלכלי הישיר, עלות שקיות הנשיאה החד-פעמיות המחולקות במרבולים ורשתות השיווק בישראל מוערכת בכ־80 מיליון שקלים חדשים בשנה. כיום, עלות זו מושגת בפועל על הצרכנים באופן עקיף, במחירי המוצרים. במטרה להביא להפחתת השימוש בשקיות אלה, מוצע לקבוע הסדר שמבחר מהי עלות השקיות ומיהו הגורם הנשוא בה, וכן קובע מרכיב של היטל שנועד לגרום לשינוי בהתנהגות הצרכנית.

אף שכיום שקיות הנשיאה החד-פעמיות מפלסטיק הן המקור העיקרי לבעיה הסביבתית, ההסדר המוצע נועד להבטיח ירידה בהיקף השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות בכלל, שכן גם שקיות העשויות מחומרים אחרים עשויות לגרום נזק לסביבה. על כן מוצע לכלול בהגדרה "שקית נשיאה" שקיות מכל סוגי החומרים, ולהטיל על יצרנים ועל יבואנים לשלם היטל בסכום שווה על שקיות

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

"שקית נשיאה חד-פעמית" – שקית נשיאה שעובייה פחות מ-50 מיקרון;
"השר" – השר להגנת הסביבה.

פרק ב': הגבלות לשם צמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות

3. (א) בעל בית עסק לא יעמיד לרשות צרכן, לא ימסור לו ולא ימכור לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ-20 מיקרון.
(ב) בעל בית עסק לא יעמיד לרשות צרכן ולא ימסור לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, אלא אם כן נגבה מהצרכן תשלום בעדה בסכום שאינו נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4.
- (ג) בעל בית עסק יציין בחשבונית שהוא מוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן לפי סעיף קטן (ב) ואת המחיר ששולם בעדן.
4. (א) יצרן ויבואן ישלמו, בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שמכרו לבית עסק, היטל בסכום כמפורט בסעיף זה, ואם היצרן או היבואן הוא בית עסק, ישולם ההיטל כאמור בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שהיצרן או היבואן מייצר או מייבא, לפי העניין.
(ב) ההיטל לפי סעיף קטן (א) יהיה בסכום כמפורט להלן:
- (1) בשנים 2015 ו-2016 – 30 אגורות;
  - (2) בשנים 2017 ו-2018 – 20 אגורות;
  - (3) בשנת 2019 ואילך – 10 אגורות.
- (ג) השר רשאי, בצו, בהסכמת שר האוצר ושר הכלכלה, לשנות את סכום ההיטל הקבוע בסעיף קטן (ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ב) מוצע לחייב בעל בית עסק לגבות תשלום בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר (ופחות מ-50 מיקרון, בהתאם להגדרה המוצעת ל"שקית נשיאה"). שבעל כוח העסק מסר לצרכן או העמיד לרשותו, התשלום יהיה בשיעור ההיטל שמוצע לקבוע בסעיף 4 לחוק, לפחות, אך הוא יכול להיות גבוה ממנו.

בסעיף קטן (ג) מוצע לחייב את בעל בית העסק לציין בחשבונית המכירה את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שנמכרו לצרכן והסכום שגבה בעדן, זאת כדי להגביר את מודעות הצרכנים לעלות רכישתן של שקיות הנשיאה החד-פעמיות ולכך ששקיות אלה הן מוצר כבל מוצר אחר, וכך לעודד את הצרכנים הן לשימוש חסכוני בשקיות והן לצרכנות מושכלת וחסכונית יותר.

סעיף 4 מוצע לקבוע כי יצרן ויבואן של שקיות נשיאה חד-פעמיות ישלמו היטל בעד כל שקית נשיאה חד-פעמית שמכרו לבית עסק, הטלת התובה על היצרן והיבואן עולה בקנה אחד עם העיקרון העומד בבסיס חוק האריוזות, שהוא הטלת האחריות לטיפול באריוזות והעלויות הכרוכות בכך, על יצרנים ויבואנים. יודגש, כי ההיטל משולם בעד מבירת השקיות לבית העסק ולא בעד מכירתן לצרכן. הטלת החובה בשלב זה מבטאת בדרך הטובה ביותר את השאיפה להפחית את כמות שקיות הנשיאה החד-פעמיות המגיעה בסופו של דבר לצרכנים, אך אינה מגבילה את עצם הייצור והייבוא של שקיות אלה.

להגדרה "שקית נשיאה חד-פעמית" – מוצע להגדיר את שקיות הנשיאה החד-פעמיות על פי עוביין, בדומה להגדרה שבטיוטת הדירוקטיבה. שקית נשיאה חד-פעמית תהיה לפי המוצע שקית נשיאה שעובייה פחות מ-50 מיקרון (להלן – שקית נשיאה חד-פעמית). יצוין כי בשל עובייה, אי אפשר למעשה לשאת בשקית נשיאה חד-פעמית מצרבים גדולים או בכדים במיוחד, ועל כן אין ההגדרה המוצעת מתייחסת למידותיה של השקית. כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לסעיפים 3 ו-4, מוצע להבחין בין שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ-20 מיקרון (0.02 מילימטר), שמכירתן תיאסר לגמרי, לבין שקיות כאמור שעוביין בין 20 ל-50 מיקרון, שבשלהן ייגבה תשלום וישולם היטל.

סעיף 3 בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) מוצע להטיל הגבלות שונות על מסירתן של שקיות נשיאה חד-פעמיות, מכירתן או העמדתן לשימושם של הצרכנים כביח העסק. לגבי שקיות כאמור שעוביין פחות מ-20 מיקרון (להלן – שקיות חד-פעמיות דקות), מוצע לאסור באופן גורף על בעל בית עסק להעמידן לרשות צרכן, למסור אותן לצרכן או למכור אותן לצרכן. בשל עוביין, שקיות אלה נקרעות במהירות ולמעשה מבחינת איכותן הן בבתיהן פסולות עוד בטרם געשה בהן שימוש, ומשום כך יש למנוע את השימוש בהן. יודגש כי האיסור המוצע תל רק על שקיות חד-פעמיות דקות כאמור הנכללות בהגדרה "שקית נשיאה", דהיינו, על שקיות לנשיאת מצרכים שנרכשו בבית העסק.

(ד) היטל לפי סעיף זה ישולם לא יאוחר מ־90 ימים מתום כל רבעון, בעד שקיות הנשיאה החד־פעמיות שהיצרן או היבואן מכר, ייצר או ייבא, כאמור בסעיף קטן (א), לפי העניין, באותו רבעון.

(ה) לא שולם היטל במועד כאמור בסעיף קטן (ד), תיווסף עליו, לתקופת הפיגור, ריבית פיגורים בשיעור ריבית פיגורים החשב הכללי, עד למועד תשלומו; בסעיף קטן זה, "ריבית פיגורים החשב הכללי" – כמשמעותה בהודעה בדבר שיעור ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת מזמן לזמן ברשומות.

5. (א) יצרן ויבואן יגישו למנהל דוח רבעוני ודוח שנתי, על כל אלה:

(1) מספר שקיות הנשיאה החד־פעמיות שבעדן חייבים היצרן או היבואן, לפי העניין, בהיטל לפי סעיף 4, בתקופה שלגביה מוגש הדוח, סוגי החומרים שמהם עשויות השקיות, עוביין, ומשקלן;

(2) פרטי בתי עסק ששקיות הנשיאה החד־פעמיות נמכרו להם בתקופה שלגביה מוגש הדוח.

(ב) דוח רבעוני יוגש למנהל לא יאוחר מ־30 ימים מתום כל רבעון.

(ג) דוח שנתי יוגש למנהל לא יאוחר משלושה חודשים מתום כל שנת כספים, כשהוא מבוקר בידי רואה חשבון.

(ד) המנהל יפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה את המתכונת להגשת הדוחות לפי סעיף זה, וישלח ליצרנים וליבואנים הודעה עליה.

(ה) המנהל או מי שהוא הסמיכו לכך מבין עובדי המשרד להגנת הסביבה רשאי לדרוש מיצרן או מיבואן להמציא לו כל מידע ששימש לעריכת דוח לפי סעיף זה; נדרש יצרן או יבואן להמציא מידע כאמור, ימציאו במועד ובאופן שצוינו בדרישה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההיטל, אם יימצא צורך בכך כעתיד, לאחר שהחוק ייושם ויופקו לקחים מהפעלתו. מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה לשנות את סכום ההיטל, בהסכמת שר האוצר ושר הכלכלה. יובהר כי סמכות זו אינה מאפשרת כיטול כפועל של ההסדר החוקי המטיל את ההיטל ומחייב תשלום בעד שקיות הנשיאה החד־פעמיות, אלא רק ביצוע התאמות כמרצת השנים, לפי תנאי המשק.

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי איחור בתשלום ההיטל יביא לגבייתו כתוספת ריבית פיגורים בשיעור ריבית פיגורים החשב הכללי. החיוב בריבית פיגורים באמור נועד ליצור תמריץ שלילי לאיתור בתשלום ההיטל ולחסוך בעלויות גבייה.

יצוין כי על פי המוצע ייועדו כספי ההיטל, כיון השאה למטרות ציבוריות וסביבתיות כפי שיפורט להלן כדברי ההסבר לסעיף 24 המוצע.

סעיף 5 לשם פיקוח ובקרה על קיום חובות המוטלות לפי החוק המוצע על יצרנים ויבואנים, מוצע לחייב יצרן או יבואן להגיש למנהל דוח רבעוני ודוח שנתי, במתכונת שקבע המנהל. הדוח יתייחס למספר שקיות הנשיאה החד־פעמיות, מכל הסוגים והגדלים, שנמכרו לבית עסק (והם חייבים לשלם בשלהן היטל לפי סעיף 4 המוצע) במהלך תקופת הדיווח, דהיינו הרבעון או השנה, ויכלול פרטים על השקיות שנמכרו (סוגי החומרים שמהם

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי ההיטל ישולם לא יאוחר מ־90 ימים מתום כל רבעון, בעד השקיות שנמכרו באותו רבעון. יצוין כי לפי המוצע נדחה התשלום בפועל של ההיטל לפרק זמן ארוך למדי ממועד המכירה. דהיינו, פרק הזמן הקצר ביותר לתשלום ההיטל יהיה 90 ימים ממועד מכירת השקיות לבית העסק, אך התקופה יכולה להתארך עד 180 ימים לגבי המכירות שבוצעו בתחילת הרבעון. לפי המוצע, המועד הקובע לגבי תשלום ההיטל אינו משתנה גם כאשר היבואן או היצרן הוא גם בית עסק. במצב כזה, ייחשב מועד הייצור או היבוא למועד המכירה לבית העסק, שהוא אוחה אישיות משפטית.

לפי המוצע בסעיף קטן (ב), סכומי ההיטל ירדו בהדרגה. בשנתיים הראשונות מתחילת החוק המוצע יעמוד ההיטל על 30 אגורות; בשנתיים שלאחר מכן – 20 אגורות; והחל מהשנה החמישית ואילך – 10 אגורות. יצוין כי על פי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, ישולם על סכום ההיטל גם מס ערך מוסף.

לפי ההערכה הקיימת, סכומי ההיטל המוצעים והתקופות המוצעות יביאו לשינוי התנהגות היצרנים, היבואנים, בתי העסק והצרכנים. עם זאת, הסכומים המוצעים מתחשבים בעלות הישירה הנמוכה של ייצור שקיות הנשיאה החד־פעמיות. כדי לאפשר את שינוי סכום

6. (א) לא מסר יצרן או יבואן דוח כאמור בסעיף 5, או שמסר דוח כאמור אך למנהל יש טעמים סבירים להניח שהדוח אינו נכון, רשאי המנהל, לאחר שנתן ליצרן או ליבואן הזדמנות לטעון את טענותיו, לקבוע בהחלטה מנומקת את סכום ההיטל שעל היצרן או היבואן לשלם לפי הוראות סעיף 4.
- (ב) אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים על החלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום ההיטל, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שהורה בית המשפט אחרת.
- (ג) החליט בית המשפט, לאחר ששולם ההיטל, לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (ב) או ערעור על החלטה בעתירה כאמור, והורה על החזרת סכום ההיטל ששולם או על הפחתת ההיטל, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
7. (א) יצרן ויבואן ינהלו רישום מלא ומפורט של העניינים הכלולים בחובת הדיווח לפי סעיף 5. חובת רישום
- (ב) בעל בית עסק ינהל רישום מלא ומפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן ואת המחיר ששולם בעדן; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על בעל בית עסק שמתקיימים לגביו כל אלה:
- (1) הוא מעסיק פחות מ-20 עובדים;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 כמקובל בחוקים סביבתיים אחרים הקובעים חובת דיווח למנהל, מוצע להעניק למנהל סמכות לקבוע, בהחלטה מנומקת ולאחר שנתן ליצרן או ליבואן הזדמנות להשמיע את טענותיו, את נכונות הממצאים העולים מן הדיווח שהוגש לו לפי סעיף 5 המוצע, ובהתאם לכך את סכום ההיטל שעל אותו יצרן או יבואן לשלם. כך למשל, לפי הוראת סעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, מוסמך חשב המשרד להגנת הסביבה לקבוע את סכום היטל ההטמנה שעל מפעיל אתר פסולה לשלם, אם אוהו מפעיל לא מסר דיווח לפי סעיף 11 לחוק האמור או שמסר דיווח אך לחשב המשרד יש טעמים סבירים להניח שהדיווח אינו נכון. באופן דומה, גם סעיף 18(ה) לחוק האריוות מסמיך את המנהל לקבוע את שיעורי פסולת האריוות שקוימו לגביהם החובות לפי היעדים הקבועים בחוק, קרי מיחזור מוכר או השבה מוכרת. סעיף 5(ו) לחוק ציוד אלקטרוני קובע הוראה דומה לעניין סמכות המנהל לקבוע את שיעורי פסולת הציוד והסוללות שלגביהם קוימו החובות לפי אותו חוק.

מוצע להבהיר גם זאת במקובל בחקיקה סביבתית, כי ככלל אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים כדי לעכב את תשלום ההיטל. כמו כן מוצע להסדיר מפורשות את החזרת סכום ההיטל או חלקו בדיעבד, לאחר שעתירה כאמור התקבלה בידי בית המשפט. הוראה דומה מצויה בסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון.

סעיף 7 לצורך ביצוע בקרה על קיום ההוראות לפי החוק המוצע, ועל הדוחות המוגשים בידי יצרנים ויבואנים, מוצע לקבוע כי יצרן או יבואן ינהלו באופן שוטף רישום מפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שבעדן הם חייבים בתשלום היטל לפי סעיף 4 המוצע,

עשויות השקיות, עוביין, ומשקלן). כמו כן, יידרשו היצרנים והיבואנים לכלול בדוח פרטים על בתי העסק שלהם נמכרו השקיות, לצורך הצלבת מידע ובקרה על קיום החוק בידי כלל המפוקחים.

על פי המוצע בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), הדוח השנתי יהיה מבוקר בידי רואה חשבון ופרק הזמן להגשתו יהיה ארוך יותר מפרק הזמן שמוצע לקבוע להגשתו של הדוח הרבעוני; הדוח השנתי יוגש בתוך שלושה חודשים לאחר תום שנת הכספים, ואילו הדוח הרבעוני יוגש בתוך שלושים ימים לאחר תום כל רבעון.

לפי סעיף קטן (ד) המוצע, יוגשו הדוחות כמתבונת שהורה עליה המנהל ושתפורסם באתר האינטרנט של המשרד. כמו כן מוצע לקבוע כי המנהל ישלח הודעה על המתכונת שפורסמה ליצרנים וליבואנים שזהותם ידועה לו, כדי להסב את תשומת לבם של גורמים אלה למתכונת ההגשה הנדרשת ולמקום פרסומה. בהקשר זה יובהר כי החובה להגיש את הדוח במתכונת כאמור חלה גם על יצרן או יבואן שלא קיבלו הודעה כאמור ואולם לאלה תינתן הזדמנות לתקן את הדוח, אם הוגש שלא לפי המתכונת שפורסמה, טרם הגשת כתב אישום או הטלת עיצום כספי לפי סעיפים 4(8) או 10(3) לחוק המוצע, בהתאמה.

בסעיף קטן (ה) מוצע, כמקובל בדברי חקיקה אחרים בתחום הגנת הסביבה הקובעים חובת דיווח למנהל, להסמיך את המנהל לדרוש מיצרן או מיבואן להמציא לו בל מידע ששימש לעריכת הדוח לפי סעיף זה. סמכות דומה קבועה למשל בסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, סעיף 18(ד) לחוק האריוות וסעיף 5(ו) לחוק ציוד אלקטרוני.

(2) מחזור העסקאות השנתי שלו אינו עולה על 10 מיליון שקלים חדשים; בחישוב מחזור העסקאות השנתי של בעל בית עסק יובא בחשבון מחזור העסקאות של אדם קשור לו; לעניין זה – "אדם קשור", לבעל בית עסק – כל אחד מאלה:

(1) בעל השליטה בו;

(2) תאגיד הנשלט על ידו או על ידי בעל השליטה בו;

"מחזור עסקאות" – מחזור עסקאות של עוסק בהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁵, ולעניין מוסד ללא כוונת רווח בהגדרתו בחוק האמור – מחזור בהגדרתו בתוספת השנייה לחוק העמותות, התש"ם-1980⁶; "שליטה" – בהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁷.

(ג) המנהל או מי שהוא הסמיכו לכך מבין עובדי המשרד להגנת הסביבה רשאי לעיין ברישום כאמור בסעיף זה ולקבל העתק ממנו.

פרק ג': עונשין

עונשין 8. אלה דינם קנס באמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁸, ואם נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס האמור:

(1) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן, מסר לו או מכר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ-20 מיקרון, בניגוד להוראות סעיף 3(א);

דבריו הסבר

מבנה שכיח בעסקים מסוג זה. בדרך זו, לא יינתן יתרון בלחי הוגן לעסקים גדולים אשר מפצלים באורח מלאכותי את פעילותם לתאגידים נפרדים קטנים.

ההגדרות המוצעות בסעיף זה למונחים "אדם קשור" ו"מחזור עסקאות" מבוססות על החקיקה הקיימת הן בדיני המס, הן בדיני התאגידים והן בדיני ההגבלים העסקיים.

מאחר שחובת הרישום הקבועה בסעיף זה נועדה לצורכי בקרה על קיום ההוראות לפי החוק המוצע, מיוצע להקנות למנהל או למי שהמנהל הסמיכו לכך, סמכות לעיין ברישומים ולקבל העתק מהם.

חובות רישום כאמור קיימות במתכונת דומה ככמה חוקים סביבתיים, ובהם חוק שמירת הניקיון (לעניין היטל הטמנה), חוק הפיקרון על מבלי משקה, התשנ"ט-1999, חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים וחוק האריזות.

סעיף 8 מיוצע לקבוע כי הפרת ההוראות המנויות בסעיף זה מהווה עבירה פלילית שרינה קנס מרבי כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), העומד כיום על 29,000 שקלים חדשים. עוד מיוצע לקבוע כי סכום הקנס המרבי שיוטל על תאגיד יהיה כפל הקנס הקבוע ליחיד.

סוגי החומרים שמהם עשויות השקיות האמורות, עוביין ומשקלן ופרטי בתי העסק ששקיות אלה נמכרו להם.

כמו כן מוצע כי בעל בית עסק ינהל רישום מלא ומפורט של מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר והמחיר ששולם בעדן. על פי המוצע, חובה זו לא תחול על בעלי בתי עסק קטנים, דהיינו כתי עסק שמעסיקים מספר מצומצם של עובדים ומחזור העסקאות השנתי שלהם קטן יחסית. זאת, כדי להקל את הנטל על עסקים קטנים ובשל הכמות הקטנה יחסית של שקיות נשיאה חד-פעמיות שנעשה בהן שימוש בעסקים קטנים אלה בהשוואה להיקף השימוש הכולל בשקיות באמור בארץ.

לעניין זה, מוצע כי בעל בית עסק המעסיק פחות מ-20 עובדים, וכמו כן מחזור העסקאות השנתי שלו אינו עולה על 10 מיליון שקלים חדשים, ייחשב לבעל בית עסק קטן שלא תחול לגביו חובת הרישום לפי סעיף קטן (ב) המוצע. כמו כן מוצע כי בחישוב מחזור העסקאות השנתי של בעל בית עסק, יובאו בחשבון גם מחזור העסקאות של אדם קשור לבעל בית העסק, דהיינו בעל השליטה בו או תאגיד הנשלט בידי בעל בית העסק או בידי בעל השליטה בו. הוראה זו מטרתה להבטיח כי הפטור יינתן רק לבעלי עסקים קטנים, שאינם פועלים כחלק מרשת תאגידית גדולה, שהיא

⁵ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

⁶ ס"ח התש"ם, עמ' 210.

⁷ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

- (2) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן או מסר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, בלי שנגבה מהצרכן תשלום בעדה או שהתשלום שנגבה נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
- (3) בעל בית עסק שלא ציין בחשבונית שהוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לו ואת המחיר ששולם בעדן, בניגוד להוראות סעיף 3(ג);
- (4) יצרן או יבואן שלא הגיש למנהל דוח לפי הוראות סעיף 5;
- (5) יצרן, יבואן או בעל בית עסק, שלא ניהל רישום מלא ומפורט לפי הוראות סעיף 7.

9. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 8, אחריות נושא משרה בתאגיד בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובה זה, דינו - מחצית הקנס הקבוע ליחיד בשל אותה עבירה.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 8 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
- (ג) בסעיף זה, "נושא משרה", בתאגיד - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה, ולענין עבירה לפי פסקאות (4) ו-(5) של סעיף 8 - גם דירקטור.

פרק ד': עיצום כספי

10. (א) מי שהפר הוראה מההוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 20,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד - בסכום של 40,000 שקלים חדשים:

דברי הסבר

הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו. חוקה זו ניתנת לסתירה אם יוכיח נושא המשרה כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו. לענין זה מוצע כי אחריות נושא משרה תחול גם על דירקטור, לענין הפרת ההוראות המפורטות בסעיף שביכולתו לפקח עליהן מתוקף תפקידו. הוראות דומות לענין אחריות נושא משרה בתאגיד מקובלות בחקיקה סביבתית ומצויות, למשל, בסעיף 16 לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן - חוק החומרים המסוכנים), ובסעיף 32 לחוק האריות.

סעיף 10 מוצע להסמיך את המנהל להטיל עיצום כספי על מי שהפר הוראה מההוראות המפורטות בסעיף זה (להלן - המפר). המעשים המהווים הפרה לפי סעיף זה הם אותם המעשים המהווים עבירה פלילית לפי סעיף 8 המוצע, והאכיפה באמצעות אחת מחלופות אלה תיעשה בהתאם להנחיות פנימיות שיגבש המשרד להגנת הסביבה לענין זה.

מוצע להסמיך את המנהל להטיל עיצום כאמור בסכום של 20,000 שקלים חדשים על מפר שהוא יחיד ובסכום של 40,000 שקלים חדשים על מפר שהוא תאגיד, בשל הפרת ההוראות המנויות בסעיף קטן (א) המוצע.

העבירות שמוצע לקבוע בסעיף זה הן חלוקה או מכירה של שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין פחות מ-20 מיקרון בידי בעל בית עסק, בניגוד להוראות סעיף 3(א) המוצע; חלוקה או מכירה של שקיות נשיאה חד-פעמיות שעוביין 20 מיקרון או יותר בידי בעל בית עסק, בלא גביית תשלום בעדן או בגביית תשלום נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4 המוצע; אי-ציין מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שנמכרו לצרכן ומחירן, בנפרד, בחשבונית שבעל העסק מוציא לצרכן; אי-הגשת דוח למנהל בידי יצרן או יבואן לפי הוראות סעיף 5 המוצע ואי-קיום חובת הרישום לפי הוראות סעיף 7 המוצע.

יצוין כי אי-מסירת מסמכים או מידע לפי דרישת המנהל מהווה עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין שעניינו הפרעה לעובד הציבור לפי אותו סעיף, מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו לפי חוק למסור ידיעה או מסמך, דינו - מאסר שנה.

סעיף 9 מוצע לחייב נושא משרה בתאגיד לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע עבירות על החוק המוצע בידי התאגיד או בידי עובדי התאגיד, ולקבוע עבירה בשל הפרת החובה האמורה. כמו כן מוצע כי אם בוצעה עבירה לפי החוק המוצע, חוקה שנושא המשרה

- (1) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן, מסר לו או מכר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה פחות מ-20 מיקרון, בניגוד להוראות סעיף 3(א);
- (2) בעל בית עסק שהעמיד לרשות צרכן או מסר לו שקית נשיאה חד-פעמית שעובייה 20 מיקרון או יותר, בלי שנגבה מהצרכן תשלום בעדה או שהתשלום שנגבה נמוך משיעור ההיטל לפי סעיף 4, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
- (3) יצרן או יבואן שלא הגיש למנהל דוח לפי הוראות סעיף 5;
- (4) יצרן, יבואן או בעל בית עסק, שלא ניהל רישום מלא ומפורט לפי הוראות סעיף 7.

(ב) בעל בית עסק שלא ציין בחשבונית שהוציא לצרכן, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה שמכר לו ואת המחיר ששולם בעדן, בניגוד להוראות סעיף 3(ג), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 10,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 20,000 שקלים חדשים.

11. הודעה על כוונת חיוב
(א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 10 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

- (1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;
- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומן;
- (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 12;
- (4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי הוראות סעיף 14, והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת לענין הסעיף האמור.

12. זכות טיעון
מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 11 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לענין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולענין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכות המנהל להטיל עיצום כספי (לאחר ששלח הודעה על כוונתו לעשות כן וקיים את הפרוצדורה המינהלית הכרוכה בכך כאמור בסעיף 11 המוצע) תחול במקרה של הפרה של אחת מההוראות המנויות בסעיף זה.

סעיף 11 לפי המוצע בסעיף זה, בהתקיים התשתית הראייתית המינהלית המעידה על ביצוע הפרה כאמור בסעיף 10 המוצע, ימסור המנהל למפר הודעה על כוונתו להטיל עליו עיצום כספי (להלן – הודעה על כוונת חיוב) אשר תציין את המעשה או את המחדל המהווים את ההפרה, את שיעור העיצום הכספי והתקופה לתשלומן, אחר זכותו של המפר לטעון את טענותיו בדבר כוונת המנהל להטיל עיצום כספי, וכן את הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי אם תימשך ההפרה או תחזור על עצמה והמועד שממנו יראו הפרה כהפרה נמשכת.

סעיף 12 מוצע לחח למפר שקיבל הודעה על כוונת חיוב כאמור בסעיף 11 המוצע, זכות להגיש את טענותיו למנהל בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה, ובכך לממש את זכות השימוע שלו, כמקובל בהליך מינהלי.

בשל הפרת החובה המוטלת לפי סעיף 3(ג) המוצע על בעל בית עסק, לציון בחשבונית המכירה, בנפרד, את מספר שקיות הנשיאה החד-פעמיות שמכר לצרכן ואת הסכום שנגבה בעדן, מוצע להסמיך את המנהל להטיל על בעל בית העסק עיצום כספי בסכום של 10,000 שקלים חדשים – אם הוא יחיד, ובסכום של 20,000 שקלים חדשים – אם הוא תאגיד.

העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפה רגולטורי יעיל ומהיר שמטרתו העיקרית היא כפיית קיום ההוראות החוקיות והחזרת המפוקח למשטר ציית. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי, עשויות יעילותו ומדיירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות המפורטות בסעיף. העיצום הכספי הוא כלי אכיפה מינהלי בידי רשות מינהלית שמטרתו להביא להגברת הציית של ציבור המפוקחים הכפוף להוראות שנקבעו לפי חוק, והוא נועד להווח סנקציה קלה יחסית להפעלה בידי הרשות המינהלית. הטלת העיצום הכספי נכדלת מהטלת סנקציה פלילית בכך שהיא אינה מלווה כקלון החברתי הכרוך בהרשעה בפלילים, ואינה גוררת אחריה רישום פלילי.

13. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי הוראות סעיף 12, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 15.
- (ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –
- (1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום) שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומה.
- (2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.
- (ג) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.
- (ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 12, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.
14. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 10, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.
15. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק סכומים מופחתים זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) השה בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסעיף 10, ובשיעורים שיקבע.

דברו הסבר

בשל ההפרה שבוצעה, סכום יומי נוסף לכל יום שבו נמשך כיצוע ההפרה על ידי המפר התמדה באי-מילוי החובה שהופרה תגרוור הטלת עיצום כספי מוגבר, שהוא פועל יוצא של משך התקופה שבמהלכה בוצעה ההפרה. כמו כן מוצע לקבוע כי במקרה של הפרה חוזרת, שהיא הפרה שבוצעה בתוך שנתיים מביצוע הפרה קודמת שבשלה הוטל עיצום כספי או שבשלה הורשע המפר, ייווסף על סכום העיצום הכספי הקבוע שהיה ניתן להטילו בשלה אילו בוצעה לראשונה, סכום נוסף.

סעיף 15 מוצע לקבוע כי השה בהסכמת שר המשפטים, יהיה רשאי לקבוע סוגי מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם רשאי המנהל להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מן הסכומים הקבועים בסעיף 10 המוצע, כגון מידת שיהיה הפעולה של המפר בגילוי ההפרה והפסקה, פעולות שביצע ביוזמתו למניעת הישנות ההפרה או עובדת היותה של ההפרה הפרה ראשונה. כמו כן מוצע להבהיר כי אין בסמכותו של המנהל להטיל עיצום כספי בסכומים נמוכים מאלה הקבועים בסעיף 10 המוצע, אלא לפי הוראות שייקבעו כאמור לפי הוראות סעיף 15(ב) המוצע.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי המנהל, לאחר ששמע את טענותיו של המפר יגבש את החלטתו כאופן סופי לגבי ביצועה של ההפרה בידי המפר, ובהתאם לכך יחליט אם להטיל על המפר עיצום כספי. כמו כן, רשאי המנהל לשקול אם להפחית את גובה העיצום בהתאם להוראות סעיף 15 המוצע. אם החליט המנהל להטיל על המפר עיצום כספי, ישלח למפר דרישת תשלום לגבי סכום העיצום הכספי המעודכן (להלן – דרישת תשלום). אם החליט המנהל שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור המנהל למפר הודעה על כך בכתב.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו המפר בחר שלא לטעון אח טענותיו, תיחשב ההודעה על כוונת חיוב שנשלחה על ידי המנהל כהחלטה סופית שלו וכדרישת תשלום, בתום 30 הימים שבמהלכם היה רשאי המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל, וזאת, כדי למנוע סרבול מיותר הכרוך במסירת ההודעה נוספת על ידי המנהל.

סעיף 14 מוצע לקבוע כי במקרה שבו מתבצעת הפרה נמשכת, ייווסף לסכום העיצום הכספי המקורי

16. סכום מעורבן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעורבן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל, כאמור בסעיף 13(ד) – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור על דרישת התשלום לפי סעיף 20 ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל או בית המשפט, יהיה העיצום הכספי לפי הסכום המעורבן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 10 יתעדכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעורבנים לפי סעיף קטן (ב).
17. המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 13.
18. (א) המנהל רשאי, על פי בקשתו של המפר, להחליט על פריסת התשלום של העיצום הכספי, ובלבד שמספר התשלומים לא יעלה על עשרה תשלומים חודשיים.
- (ב) לא שילם המפר תשלום חודשי במועדו, יראו את החלטת המנהל על פריסת התשלום כאמור בסעיף קטן (א) כבטלה, ועל יתרת התשלום של העיצום הכספי יחולו הוראות סעיף 19.
19. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 16 לסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי העיצום הכספי יהיה לפי הסכום המעורבן במועד מסירת הודעת התשלום. במקרה שבו כחר המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל ונמסרה לו דרישת תשלום לפי סעיף 13 המוצע, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעורבן במועד המסירה כאמור; כאשר בחר המפר שלא לטעון את טענותיו לפני המנהל, יראו לפי הוראות סעיף 13 המוצע את ההודעה על כוונת החיוב כדרישת התשלום, וסכום העיצום הכספי יהיה הסכום המעורבן במועד מסירת ההודעה על כוונת חיוב. כמו כן, במקרים שבהם הוגש ערעור לבית משפט השלום כאמור בסעיף 20 המוצע, ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, או שהמנהל הסכים לכך, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעורבן ביום ההחלטה בערעור.
- לסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע מנגנון אוטומטי לערכון סכומי העיצום הכספי בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- לסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעורבנים.
- סעיף 17 מוצע לקבוע כי מפר שהפר הוראה המנויה בסעיף 10 המוצע, יחויב בתשלום העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 13 המוצע. יובהר לעניין זה כי בהתאם להוראות סעיף 13 המוצע, אם מפר לא טען את טענותיו לאחר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, בתוך 30 ימים, יראו את ההודעה על כוונת חיוב כדרישת תשלום שנמסרה במועד האמור.
- סעיף 18 מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי, לפי בקשתו של מפר, להחליט לפרוס את תשלום העיצום הכספי בידי המפר לעשרה תשלומים חודשיים לבל היותר. כמו כן מוצע לקבוע כי אם לא שילם המפר תשלום חודשי במועד, יראו את החלטת המנהל על פריסת התשלום כבטלה, ויתרת הסכום תשולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – הפרשי הצמדה וריבית). בהתאם להוראות סעיף 19 המוצע.
- סעיף 19 מוצע לקבוע כי על תקופת פיגור בתשלום העיצום הכספי ייווספו הפרשי הצמדה וריבית, כמקובל בהסדרים דומים בעניין הטלת עיצום כספי.

20. (א) על החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו ערעור יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על החלטה.
- (ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הבספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.
- (ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הבספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הבספי ששולם או על הפחתת סכום העיצום הבספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
21. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, ופרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הפרסום הסביבה, את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:
- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
  - (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
  - (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
  - (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום הכספי ושיעור ההפחתה;
  - (5) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;
  - (6) שמו של המפר – אם המפר הוא תאגיד.

ד ב ר ו ה ס ב ר

ידי כך שירכזו אצלם את הדיון בכל הנושאים המינהליים. שופטים אלה עברו הכשרה בתחום המשפט המינהלי, וירכשו מומחיות ומקצועיות בתחום השיפוט המינהלי.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי הגשת ערעור לפי סעיף זה לא העבב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי אם יקבל בית המשפט את הערעור שהוגש לפי סעיף זה, לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת בידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

סעיף 21 מוצע לתייב את המנהל לפרסם את החלטותיו בדבר הטלת העיצום הכספי באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. פרסום זה נועד להבטיח שקיפות ביחס להפעלת שיקול הדעת של המנהל, ולאפשר לציבור לבקר את החלטותיו ולערוך השוואה ביקורתית שלהן. פרסום כאמור יכול שיעשה גם בדרכים אחרות שקבע השר להגנת הסביבה לפי סעיף קטן (ו) המוצע.

בכלל, לא יכלול הפרסום שמות של מפרים שהם יחידים, אלא אם כן הדבר נחוץ כדי להזהיר את הציבור

סעיף 20 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה, בגון דרישת תשלום לפי סעיף 13 המוצע, החלטה על פריסת תשלום העיצום הכספי לפי סעיף 18 המוצע או החלטה לפרסם את שמו של מפר יחיד לפי סעיף 21(ג) המוצע, תהיה נתונה לערעור לפני בית משפט השלום, שהוא מקום מושבו של נשיא בית משפט השלום באותו מחוז. ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה על החלטה למפר.

מהות ההליך היא תקיפה של החלטה מינהלית. כבוננת משרד המשפטים להקים בעתיד מחלקות מינהליות בבתי משפט השלום, אשר בהן ירובזו, בין השאר, כלל העניינים המינהליים המצויים היום כסמכות בית משפט השלום (ראו: הצעת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים (תיקון מס' 75) (בתי משפט שלום לעניינים מינהליים), ההשע"ב-2011 (הצ"ח הממשלה התשע"ב, עמ' 1243). כהבנה לכך, החליטה הנהלת בתי משפט, על דעת נשיאי בחו משפט השלום, לרבו באופן מינהלי, את העניינים המינהליים כאמור, במסגרת בית משפט שלום אחד בכל מחוז. שבו יושב נשיא בית משפט השלום שבאותו מחוז. זאח, כדי לרבו אח כלל העניינים המינהליים שבכל מחוז בבית משפט אחד, ולאפשר מינוי של שופטים מיוחדים שירכשו מומחיות ומקצועיות בתחומים אלה, בין השאר על

- (ב) הוגש ערעור לפי סעיף 20, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)6, רשאי המנהל לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.
- (ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים; שר המשפטים יקבע הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה.
- (ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.
22. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 10 ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.
23. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 10, המהווה עבירה.
- (ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב, בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת.
- (ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום עד יום החזרתו.

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר
שמירת אחריות פלילית

ד ב ר ו ה ס ב ר

של הוראה מההוראות לפי חוק אחר שאפשר להטיל בשלה עיצום כספי, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

סעיף 23 מוצע לקבוע כי תשלום העיצום הכספי לא יגרע מאחריות הפלילית של אדם בשל הפרה, אם אותה הפרה מהווה גם עבירה. עם זאת, במקרה שנשלחה הודעה על כוונת חיוב למפר, בשל הפרה המהווה גם עבירה, לא יוגש נגד המפר כתב אישום בגין אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

כמו כן מוצע לקבוע כי מפר שהוגש נגדו כתב אישום בשל הפרה המנויות בסעיף 10 המוצע, לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי. במקרה שהוגש כתב אישום נגד מפר שהוטל עליו עיצום כספי, בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) המוצע, דהיינו, לאחר שהתגלו עובדות חדשות המצדיקות הגשת כתב אישום על אף הטלת העיצום, ואותו מפר שילם את העיצום הכספי, יוחזר לו העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום עד יום החזרתו.

מפני מפר כאמור. כמו כן יימנע המנהל מפרסום פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ונוסף על כך הוא רשאי שלא לפרסם פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור כדוגמת מידע שהוא סוד מסחרי.

מוצע להגביל את חקופת הפרסום לפי סעיף זה לחקופה של 4 שנים – אם העיצום הוטל על תאגיד ולחקופה של שנתיים – אם הוטל על מפר שהוא יחיד. לעניין זה מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות הוראות לעניין הדרכים שימנעו ככל האפשר את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר חלוף תקופת הפרסום הקבועה בו.

סעיף 22 מוצע לקבוע בי על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה שאפשר להטיל בשלה עיצום כספי לפי סעיף 10 המוצע, וכן הפרה

י"ח התשנ"ח, עמ' 226.

פרק ה': שונות

24. (א) קנס ועיצום כספי ששולמו לפי חוק זה יועברו לקרן לשמירת הניקיון. ייעוד כספים
(ב) סכומי ההיטל ששולמו לפי סעיף 4 יועברו לקרן לשמירת הניקיון ולאוצר המדינה
בהתאם לשיעורים כמפורט להלן:
(1) 20 אחוזים מסכומי ההיטל יועברו לקרן לשמירת הניקיון;
(2) 80 אחוזים מסכומי ההיטל יועברו לאוצר המדינה.
25. על גבייה של היטל, קנס ועיצום כספי לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גבייה)¹⁰. גבייה
26. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, ובכלל זה הוראות
החוק להסדרת הטיפול באריות. שמירת דינים
27. השר ממנה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות
28. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, ההש"ס-2000¹¹, בתוספת הראשונה, בפרט 23, תיקון חוק בתי
משפט לעניינים מינהליים
אחרי פרט משנה (11) יבוא:
"12) החלטה של רשות לפי חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות,
התשע"ה-2014".

דברי הסבר

למימון עלויות שוטפות של יישום החוק בידי המשרד
להגנת הסביבה, ובכלל זה עלויות הנוגעות להיערכות
ליישומו, רכישת שירותים, בקרה ופיקוח על יישומו.

סעיף 25 כדי לאפשר גביית סכומי היטלים, קנסות
ועיצומים כספיים, המיועדים על פי המוצע לקרן
לשמירת הניקיון, כמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 24
המוצע, מוצע לקבוע כי תחול על גבייתם פקודת המסים
(גבייה). הוראה דומה קיימת בסעיף 73 לחוק למניעת מפגעי
אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

סעיף 26 מוצע להבהיר כי הוראות החוק המוצע מוסיפות
ואינן גורעות מהוראות כל דין אחר, ובמיוחד
מהוראות חוק האריות. הוראה זו נחוצה מאחר ששקיות
נשיאה נחשבות לאריות לפי החוק האמור, ויש להבהיר כי
הוראותיו חלות במקביל.

סעיף 27 מוצע לקבוע כי השר להגנת הסביבה ממונה על
ביצוע החוק המוצע, ומוסמך להתקין תקנות
בכל עניין הנוגע לביצועו.

סעיף 28 מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי
משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן
- חוק בתי משפט לעניינים מינהליים), כך שהחלטות
מינהליות של רשות לפי החוק המוצע יידונו כעתירה
מינהלית לפי סעיף 15(1) לחוק בתי משפט לעניינים
מינהליים.

סעיף 24 כמקובל בחקיקה סביבתית, מוצע כי סכומי
קנסות ועיצומים כספיים ששולמו לפי הוראות
החוק המוצע, יועברו לקרן לשמירת הניקיון שהוקמה
לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון (להלן - הקרן או הקרן
לשמירת הניקיון). הקרן לשמירת הניקיון, המנהלת במשרד
להגנת הסביבה, מרכזת משאבים כלכליים לקידום מטרות
סביבתיות שונות, ובכלל זה הפחתת פסולת במקור, קידום
המיהזור של פסולת וצמצום הטמנה של פסולת, מטרות
שיישום החוק המוצע נכלל בהן. במסגרת זו, מועברים לקרן
סכומי קנסות ועיצומים כספיים ששולמו לפי חוקי סביבה
שונים ובהם חוק שמירת הניקיון, חוק החומרים המסוכנים,
התשנ"ג-1993, החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961,
ועוד.

נוסף על כך, מוצע כי 20 אחוזים מכספי ההיטל
ששולמו לפי סעיף 4 המוצע יועברו לקרן, לקידום מטרותיה
באמור, וכי 80 אחוזים מהכספים כאמור יועברו לאוצר
המדינה, יצוין כי בכוונת המשרד להגנת הסביבה ומשרד
האוצר לייצר את כספי ההיטל שיועברו לאוצר המדינה,
בין השאר, לשתי מטרות הנוגעות ליישום החוק, בהתאם
לתכנית ולסיכום תקציבי שיגבשו המשרדים. האחת, סיוע
ליצרנים ישראלים של שקיות נשיאה לערוך את ההתאמות
והשינויים הנחוצים לצורך ייצור שקיות נשיאה שעוביין
20 מיקרון או יותר או שקיות נשיאה רב-פעמיות (שעוביין
50 מיקרון או יותר). סיוע זה נועד למנוע נזק כלכלי וחברתי
עקב הדרישות החדשות שיהולו על יצרנים אלה לפי החוק
המוצע ובכוונת המשרדים להעניקו כאמור בשלוש השנים
הראשונות לתחילתו של החוק. כמו כן ישמשו הכספים

¹⁰ חוקי אי"י, ברך ב', עמ' 1374, (ע) 1374, (א) 1399.

¹¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

- תיקון חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011¹², בתוספת, אחרי פרט פיקוח ואכיפה)
29. בחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011¹², בתוספת, אחרי פרט 25 יבוא:
- 26" חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ה-2014.
30. תחילתו של חוק זה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015).
- חחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 30 מוצע לקבוע את תחילתו של החוק המוצע ליום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015). יצוין כי פעולות לשם היערכות ליישום החוק המוצע החלו עוד טרם פרסומו. בחלק מהיערכות זו, חתם המשרד להגנת הסביבה על אמנה עם חלק מרשתות השיווק הגדולות בישראל, וכמו כן החל המשרד בביצוע פעולות הסברה והטמעה המופנות לבלל הציבור בישראל, הכוללות בין השאר חלוקה יזומה של סלים לשימוש רב-פעמי לצרכנים ברשתות השיווק.

סעיף 29 מוצע לתקן את התוספת לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 (להלן – חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה)). כדי להקנות למפקחי המשרד להגנת הסביבה שמונו לפי אותו חוק, את הסמכויות המוקנות להם לפי החוק האמור, לשם ביצוע ההוראות לפי החוק המוצע. סמכויות אלה כוללות סמכויות פיקוח, סמכויות אכיפה כגון חקירה, תפיסה והסמכות לבקש צו חיפוש מבית המשפט וכן סמכויות עיבוד. יצוין כי העבירה של הפרעה לעובד הציבור לפי סעיף 288א לחוק העונשין מנויה כבר כיום בתוספת לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה).

¹² ס"ח התשע"א, עמ' 738.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/1046 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 14.07.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 08.09.2014 ומספרה הוא 2003(חק/1046).

2003(חק/1046). טיוטת חוק הגבלת מכירה של שקיות נשיאה, התשע"ד-2014

יו"ר ועדת השרים פותחת.

השר להגנת הסביבה מציג את הנושא.

בדיון משתתפים: השרים ציפי לבני, עמיר פרץ, גדעון סער וה"ה אפרת מאירי וביתה גוטל.

(7 קולות בעד; 2 נגד) (*)

(*) השר לאזרחים ותיקים השאיר את הצבעתו בכתב מפאת מחלה.

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשר את טיוטת חוק הגבלת מכירה של שקיות נשיאה, התשע"ד-2014 המצורפת (דפים 15-27).

ב. בטרם תפורסם הצעת החוק ברשומות, ייעשה תיאום עם משרד המשפטים לעניין סמכויות פיקוח, חקירה ואכיפה ועם משרד האוצר לעניין השימוש בכספי ההיטל, וכן תתקיים הידברות עם הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן.

שר הכלכלה הגיש ערר ביום 16.7.2014

הערר הוסר ביום 8.9.2014

טיוטת חוק

(א) שם החוק המוצע

הצעת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2015.

(ב) מטרת החוק המוצע והצורך בו

כיום אין הסדרה חוקית מלאה לזכותם של אנשים עם מוגבלות לקבל שירותי רווחה. מטרת שירותי הרווחה הינה לאפשר לאותם אנשים השתתפות שוויונית בחברה ומיצוי יכולתם לחיים עצמאיים, וקבלת מענה הולם לצרכיהם. מדובר באנשים אשר עקב מוגבלותם זקוקים יותר מכל אדם אחר לסיוע של המדינה.

הסדרה חוקית זו תהווה צעד חשוב להגשמת עקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות התשנ"ח-1998 ועקרונות אמנת האו"ם בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות עליה חתומה מדינת ישראל.

כיום, אומנם מעוגנות בחקיקה זכותם של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית לסידור חוץ ביתי ולסידור יומי [חוק הסעד (טיפול במפגרים) התשכ"ט-1969], אולם אין בחוק הסדרה מלאה של צרכיהם.

פרק א' של חוק זה מהווה פרק ראשון בהסדרה חוקית שתכלול גם אנשים עם מוגבלות נויורפסיכולוגיות, פיזיות וחושיות ואנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. (לענין אוכלוסיות אלה - ייבחנו הצרכים בהמשך ויוסדרו בחקיקה).

ביום כ' בשבט התשע"ג (13 בינואר 2013) החליטה הממשלה בהחלטה מספר 5329 להקים צוות לאסדרת הטיפול באוכלוסיית האוטיסטים בישראל, וזאת על רקע הגידול המשמעותי במספר הילדים המאובחנים עם אוטיזם מדי שנה והרצון לקדם את מתן המענה הדרוש לטיפול באנשים עם אוטיזם ולהסדיר את התיאום בין משרדי הממשלה השונים המטפלים בהם. הצוות האמור הורכב מנציגי משרדי הממשלה הרלוונטיים, לרבות המוסד לביטוח לאומי (להלן - הצוות הבין-משרדי). בראש הצוות הבין-משרדי עמד מר מנחם וגשל, המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים דאז. הצוות התבקש להגיש לממשלה המלצות באשר להגדרת הצרכים המרכזיים של אנשים עם אוטיזם בישראל ומשפחותיהם, אופני הפעולה המרכזיים הדרושים לשם מתן מענה לצרכים ולתקציבים, דרכים ליעול מנגנונים ותהליכים בפעולות משרדי הממשלה העוסקים בתחום ולשיפור התיאום הבין-משרדי וכן לבחון את הצורך בחקיקה בנושא. בחודש אוקטובר 2013 הוגש דוח הביניים של הצוות הבין-משרדי לממשלה, והדוח הסופי שלו אמור להיות מוגש לממשלה בעתיד, ובמסגרתו יפורטו המלצותיו בהתאם להחלטת הממשלה האמורה לעיל. הצעת החוק מבוססת בעיקרה על המלצות הצוות הבין-משרדי.

(ג) עיקרי החוק המוצע

סעיף 1 מוצע להבהיר את מטרת החוק שהיא עיגון זכותם של אנשים עם מוגבלות לקבל שירותי רווחה שיש בהם כדי להביא למיצוי יכולתם לחיים עצמאיים, להשתתפות שוויונית בחברה ולקבלת מענה הולם לצרכיהם.

סעיף 2 מוצע לקבוע את העקרונות שלפיהם יינתנו שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, וזאת בהתאם לעקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות וברוח אמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מוגבלויות. עקרונות אלה כוללים: שמירה על כבוד האדם וחירותו והגנה על פרטיותו; הבטחת זכותו של אדם עם מוגבלות להשמיע את דעתו לגבי השירותים שלהם הוא זכאי, תוך מתן משקל לרצונותיו והעדפותיו, ואם יש לו אפוטרופוס - גם תוך שמיעת דעתו ומתן משקל ראוי לה, וכן מתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות בזמן סביר ובסמוך למקום מגוריו של האדם עם מוגבלות, וככל שניתן - במסגרת הקהילה.

לפרק ב' המוצע

מוצע לקבוע את ההסדר שיחול על מתן שירותים ייעודיים לאנשים עם אוטיזם, לרבות גמלאות של המוסד לביטוח לאומי, כמפורט להלן:

סעיף 3 סעיף זה כולל הגדרת מונחים שונים שנעשה בהם שימוש בחוק המוצע. המונחים המהותיים לעניין הצעת חוק זו הם אלה:

להגדרה "אדם עם אוטיזם" - אדם עם אוטיזם מוגדר כמי שהוא תושב ישראל שאובחן על ידי גורם מאבחן כנמצא בספקטרום האוטיזם. ההגדרה של אוטיזם ושל ספקטרום האוטיזם נסמכות על ההגדרות שבמדריך האבחון DSM או במדריך אבחון אחר שורה עליו המנהל הכללי של משרד הבריאות.

להגדרה "אבחון" - מובהר כי אבחון הוא בירור רפואי לגבי קיומה של המוגבלות, קרי הימצאותו של אדם בספקטרום האוטיזם.

להגדרה "הערכה תפקודית" - הערכה תפקודית מוגדרת כהערכה של תפקודו של אדם עם אוטיזם. הערכה זו תבוצע על ידי הגורם המאבחן כחלק מהליך האבחון והיא תשמש בסיס לקביעת רמת התפקוד של אדם עם אוטיזם מתוך סולם רמות תפקוד שיקבע שר הבריאות בתקנות. בהתאם לרמת התפקוד ייקבע סל שירותי הרווחה והחינוך המתאים לתפקודו של האדם, אשר מתוכו תיגזר לגביו תכנית פרטנית טיפולית וחינוכית. כמו כן, גמלאות הביטוח הלאומי יותאמו אף הן לרמות התפקוד השונות.

סעיף 4 אחת ההמלצות המרכזיות של הצוות הבין-משרדי היא הסדרה של מתן שירותים ייעודיים לאנשים עם אוטיזם לפי רמת התפקוד של האדם עם אוטיזם. זאת כדי לשפר את היצע השירותים הניתן על ידי המדינה ולהבטיח כי במידת האפשר יינתנו השירותים בהתאם לצרכיו של האדם. מוצע כי שר הבריאות, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים (להלן - השר) ושר החינוך, יקבע סולם רמות תפקוד לאנשים עם אוטיזם.

כן מוצע בהתאם להמלצות הצוות הבין-משרדי, כי שירותים ייעודיים לאנשים עם אוטיזם בתחום הרווחה והחינוך יינתנו מתוך סל השירותים המותאם לרמות התפקוד כפי שיקבע כל שר בתחום אחריותו. גמלאות של המוסד לביטוח לאומי לאנשים עם אוטיזם יינתנו בהתאם לרמות התפקוד בהתאם לכללים שיקבע השר. הצעת החוק אינה משפיעה על הזכאות לשירותי בריאות ייעודיים אשר ימשיכו להינתן בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק ביטוח בריאות ממלכתי) כפי שהם ניתנים גם היום.

מאחר שהזכאות לשירותים הייעודיים האמורים תעוגן בחוק זה וגם בתקיקה מזכה אחרת, כגון חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי) וחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (להלן - חוק חינוך מיוחד), מוצע לקבוע כי אדם עם אוטיזם יהיה זכאי לשירותים האמורים לפי חוק זה וגם לפי החקיקה המזכה האחרת המפורטת לעיל.

סעיף 5 אחת ההמלצות העיקריות של הצוות הבין-משרדי הייתה הפעלת מערך לאומי של צוותים בפריסה ארצית, שיאבחן אם אדם נמצא בספקטרום האוטיזם ויעריך את רמת תפקודו אם נקבע שהוא נמצא בספקטרום האוטיזם, וזאת בין אם מדובר בקטין ובין אם מדובר בבגיר. יחד עם זאת, לאחר שהדבר

נשקל לא נמצאה הצדקה להקמת מערך חדש שכזה לאור העובדה שכיום מרבית האבחונים הנדרשים ביחס לקטינים נעשים בקופות החולים וכחלק מסל השירותים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. לפיכך מוצע כי אבחון והערכה תפקודית של קטינים יבוצעו על ידי קופת החולים או על ידי גורם מטעמה, והם בלבד ישמשו בסיס למתן גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לקטינים עם אוטיזם. כאמור לעיל, אבחון נועד לבחינת עצם הימצאותו של אדם בספקטרום האוטיזם. אם התברר שאדם נמצא בספקטרום האוטיזם ולכן לצורך החוק הוא "אדם עם אוטיזם", תבוצע לגביו גם הערכה תפקודית שבה ייבחן תפקודו באופן שיאפשר לגורם הקובע לקבוע לגביו בהמשך רמת תפקוד. בהתאם לכך מוצע לתקן גם את פרט 20 לתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כדי להבהיר כי אבחון של קטין על ידי קופת החולים יכול גם ביצוע הערכה תפקודית וכי האבחון וההערכה ייעשו בהתאם להנחיות מקצועיות שעליהן יורה המנהל הכללי של משרד הבריאות, וכל עוד לא עשה כן – בהתאם לעקרונות מקצועיים מקובלים. יובהר כי אופן הערעור על החלטת קופת החולים יהיה לפי הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי. במקרה שבו תסרב קופת החולים שבה מטופל קטין להפנותו לאבחון או להערכה תפקודית, קיימת לקטין האפשרות לפנות לנציב קבילות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ובהמשך לכך מוצע לקבוע כי אם הוגשה תלונה לנציב קבילות הציבור שלפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי על כך שקופת חולים סירבה להפנות קטין לאבחון, יוכל הקטין לפנות לגורם הקובע במשרד הבריאות (האחראי לפי הצעת חוק זו לקביעת רמות התפקוד לאחר השלמת הליך האבחון וההערכה התפקודית על-ידי הגורם המאבחן) ולבקשו להעביר לנציב קבילות הציבור את חוות דעתו בעניין סירובה של קופת החולים להפנות את הקטין כמבוקש.

יצוין כי היות שהגורם המאבחן של קטינים הוא גורם רפואי טיפולי, הפועל כיום בהתאם להוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, והוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 חלות עליו במלואן, הרי שמוסדרת לגביו כבר היום חובת סודיות ועל כן אין צורך לקבוע לגביו הסדר ייחודי לעניין זה במסגרת החוק המוצע.

סעיף 6 מסקנות הצוות הדגישו את החשיבות של ביצוע הערכה תפקודית נוספת לאדם עם אוטיזם בסמוך ליציאתו ממערכת החינוך וכניסתו לחיים בוגרים, וזאת בין השאר, לצורך קביעת הזכויות בביטוח לאומי ותחילת תכנון הטיפול של המענה בתחום הרווחה בטווח הגיל הבוגר. מוצע שמערך האבחון וההערכה התפקודית של בגירים יהיה באחריותו של השר. אבחון והערכה תפקודית של בגיר יבוצעו על ידי צוות רב-מקצועי שימונה על ידי השר (להלן - צוות אבחון בגירים) בהתאם להנחיות מקצועיות שיפרסם המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים ועם המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי.

מוצע לפיכך לקבוע כי מי שאובחן כקטין עם אוטיזם יעבור הערכה תפקודית חוזרת בסמוך להגעתו לגיל שבע עשרה וחצי.

בנוסף לאמור לעיל, מוצע לקבוע כי הערכה תפקודית נוספת תבוצע לבגיר עם אוטיזם לבקשת הבגיר ובהפניית העובד הסוציאלי המטפל, או ביוזמה של העובד הסוציאלי המטפל אם הוא סבור כי חל שינוי במצבו של הבגיר ובתנאי שהבגיר נתן לכך את הסכמתו.

על החלטת העובד הסוציאלי המטפל ניתן יהיה לערור לפני ועדת הערר שלפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958 (להלן – חוק שירותי הסעד), ועל החלטת ועדת הערר ניתן יהיה להגיש ערעור מינהלי לפני בית משפט לעניינים מינהליים. לפיכך, במקרה שסירב עובד סוציאלי מטפל להפנות בגיר להערכה תפקודית, רשאי הבגיר לערור לפני ועדת הערר על החלטה זו.

במרבית המקרים, הצורך לגבי בגירים יהיה בהערכה תפקודית בלבד, שכן בדרך כלל זיהוי המוגבלות נעשה בשלב שאדם הוא קטין, והימצאותו של אדם בספקטרום האוטיזם מתקבעת בגיל צעיר. לכן גם מוצע לקבוע כי אדם שבהיותו קטין נקבע לגביו כי הוא אדם עם אוטיזם, לא יעמוד לאבחון מחודש כאשר הוא הופך לבגיר, אלא רק להערכה תפקודית מחודשת אשר נדרשת לשם מתן גמלאות ושירותים.

עם זאת, מוצע לקבוע את זכותו של בגיר שלא עבר מעולם אבחון או שאובחן ונמצא כי אינו קטין עם אוטיזם, לפנות על-פי המלצתו של הרופא המטפל בקופת חולים לצוות אבחון בגירים לצורך אבחון. במקרה כזה צוות אבחון בגירים יאבחן את הבגיר וכן יבצע לגביו הערכה תפקודית אם נקבע כי הוא אדם עם אוטיזם. במצב שבו מסרב רופא מטפל להמליץ על הפניית בגיר לאבחון ולהערכה תפקודית כאמור, רשאי יהיה הבגיר לפנות לגורם הקובע במשרד הבריאות כדי שזה יקבע האם יש מקום להפנות את הבגיר לאבחון ולהערכה תפקודית על ידי צוות אבחון בגירים. כפי שיובהר בהמשך, על החלטת הגורם הקובע ניתן יהיה להשיג לפני ועדת השגה בין-משרדית ועל החלטת הוועדה ניתן יהיה לעתור לבית משפט לעניינים מינהליים.

הגורם המאבחן בגירים נועד לצרכי החוק המוצע בלבד, על כן נדרש לקבוע לגביו בחוק המוצע חובת סודיות מפורשת אשר מגבילה את השימוש במידע המגיע לידי במהלך עבודתו לצרכי ביצוע החוק המוצע.

סעיף 7 מוצע להקים ועדת ערר שתדון בעררים של מי שרואה עצמו נפגע מהחלטת צוות אבחון בגירים בעניינו. ועדת הערר תורכב משלושה חברים: משפטן עובד המדינה שאינו עובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים, הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, שימנה שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הוועדה; פסיכולוג שאינו עובד המדינה שימנה השר, שהוא בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות, וככל הניתן גם בעל ניסיון בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם; רופא פסיכיאטר או נוירולוג שאינו עובד המדינה, שימנה השר, שהוא בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות, וככל הניתן גם בעל ניסיון בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם.

נוכח טיבה וטבעה של ההחלטה שעליה ניתן לערור כאמור, שעניינה אבחון רפואי והערכה תפקודית של בגיר, שהיא רפואית ומקצועית, מוצע להקיש מהמודל של ועדות הערר הרפואיות שלפי חוק הביטוח הלאומי. בשני המקרים מדובר בוועדת ערר מקצועית אשר לחבריה היכולות הנדרשות לצורך קיום ביקורת שיפוטית יעילה על ההחלטה שעליה מוגש הערר. ואולם במודל שבהצעת חוק זו מוצע לשכלל את ועדת הערר ולהעמיד בראשה משפטן, כנהוג כיום, אשר יטיב את ההיבטים המשפטיים של ההליך המתנהל לפני הוועדה.

עוד מוצע כי על החלטה סופית של ועדת הערר ניתן יהיה לערער, בשאלה משפטית בלבד, לפני בית דין אזורי לעבודה; וכן כי פסק-דין של בית הדין האזורי לעבודה ניתן יהיה לערער לפני בית הדין הארצי לעבודה, אם נתקבלה לכך רשות מאת נשיא בית הדין הארצי לעבודה או סגנו או מאת שופט של בית הדין הארצי שמינה לכך הנשיא. בהקשר זה יובהר כי הצעה זו משמרת את הסמכות הייחודית של בתי הדין לעבודה לדון בעניינים רפואיים. הצעה זו גם תואמת את אופן הערעור על ועדות הערר הרפואיות שלפי חוק הביטוח הלאומי שמהן נלקח כאמור המודל המוצע, וכן את אופן הערעור על החלטת נציב הקבילות שלפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי בעניינו של קטין שאובחן על ידי קופת חולים.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי שר הבריאות ימנה צוות מבין עובדי משרדו, בעלי ניסיון וכישורים מתאימים, שישמש "גורם קובע" לעניין חוק זה והוא יקבע את רמת התפקוד של אדם עם אוטיזם לצורך יישומו של החוק. יודגש כי ההסדר המוצע בסעיף זה נקבע בהמשך להמלצותיו של הצוות הבין-משרדי בנושא זה. מוצע להחיל על הגורם הקובע חובת סודיות ביחס למידע שהגיע אליו במסגרת ביצוע תפקידו לפי חוק זה.

סעיף 9 לצורך קביעת רמת תפקוד שתשמש בסיס למתן גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לאנשים עם אוטיזם בצורה מיטבית, מתואמת ויעילה, מוצע כי לאחר גמר מלאכתו של הגורם המאבחן הוא יעביר את תוצאות האבחון וההערכה התפקודית וכן כל מסמך ששימש לצורך ביצוע האבחון וההערכה התפקודית (להלן – החומר הנלווה) בעניינו של אדם עם אוטיזם, לגורם הקובע ובלבד שהאדם נתן את הסכמתו לכך בטופס שקבע השר לעניין זה.

יובהר כי במקרה שאדם עם אוטיזם אינו נותן את הסכמתו להעברת החומר לגורם הקובע כאמור, והוא מבקש לקבל גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לאנשים עם אוטיזם, מוטלת עליו האחריות להעביר לגורם הקובע את תוצאות האבחון וההערכה התפקודית והחומר הנלווה, והוא רשאי לעשות זאת בכל עת.

מוצע כי לאחר קבלת החומרים האמורים לגבי אדם עם אוטיזם, בין אם התקבלו שירותי מהגורם המאבחן ובין אם התקבלו מהאדם עצמו, יקבע הגורם הקובע את רמת התפקוד של האדם מבין רמות התפקוד שייקבעו על-ידי שר הבריאות בהתאם לסעיף 4 להצעת החוק, וזאת בהסתמך על המידע שהובא בפניו כאמור.

מוצע בסעיף זה לחייב את הגורם הקובע לקבוע את רמת תפקודו של אדם עם אוטיזם בתוך 45 ימים מיום קבלת החומרים האמורים וכן לקבוע כי הגורם הקובע יודיע לאדם על רמת התפקוד שנקבעה לו ועל תוקפה (לפי סעיפים 10 או 11 להצעת החוק), בסמוך למועד הקביעה.

מוצע לקבוע כי בשלב זה תעמוד בפני אדם עם אוטיזם שנקבעה לו רמת תפקוד, האפשרות לתת את הסכמתו להעברת המידע הנוגע להיותו אדם עם אוטיזם למאגר מידע ממוחשב שיוקם במשרד הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – מאגר המידע), לצורך מתן שירותים ייעודיים באופן מתואם בצורה מיטבית בין נותני השירותים הייעודיים, ומיצוי השירותים שלהם זכאי האדם עם אוטיזם. אם נתן אדם את הסכמתו כאמור, יוזנו למאגר המידע הפרטים הבאים: רמת התפקוד של האדם ותוקפה, תוצאות האבחון וההערכה התפקודית שלו והחומר הנלווה. הזנת המידע תהיה כפופה כאמור להסכמתו של האדם ותיעשה בתוך 15 ימים ממועד קביעת רמת התפקוד, כדי להבטיח שהמידע האמור יגיע לנותני השירותים מהר ככל הניתן.

יובהר כי אם החליט אדם עם אוטיזם לא להיכלל במאגר המידע, הוא יוכל לפנות בעצמו, בצירוף כל החומר האמור כולל רמת התפקוד שנקבעה לו, לנותני השירותים השונים כדי לקבל גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לפי חוק זה.

סעיף 10 כאמור לעיל, עם הגיעו של אדם לגיל שבע עשרה וחצי, עליו לפנות להערכה תפקודית מחודשת לצורך קבלת השירותים כבגיר. לפיכך מוצע בסעיף זה לקבוע כי רמת התפקוד שנקבעה לקטין תעמוד בתוקפה עד שתיקבע לגביו רמת תפקוד חדשה כבגיר או עד הגיעו לגיל שמונה עשרה וחצי, לפי המוקדם מביניהם. עוד מוצע לקבוע כי במקרה של פקיעת תוקפה של רמת תפקוד ייפסק מתן הגמלאות ושירותי הרווחה הייעודיים לאדם.

רמת התפקוד שנקבעה לבגיר תעמוד בתוקפה כל עוד לא נקבעה לאותו בגיר רמת תפקוד חדשה.

סעיף 11 לאור הדעות המקצועיות בתחום האוטיזם שלפיהן לעיתים הימצאותו של אדם בספקטרום האוטיזם אינה מתקבעת באופן סופי בגילאים הצעירים, מוצע לקבוע בסעיף זה כי אם קבע הגורם המאבחן במועד האבחון של קטין כי יש מקום לאבחון חוזר במועד עתידי, יקבע הגורם הקובע לגביו אותו קטין רמת תפקוד זמנית. על פי ההסדר המוצע, במקרה כאמור, תעמוד רמת התפקוד הזמנית בתוקפה עד תום שנה מהמועד שנקבע לעריכת אבחון חוזר כאמור, אלא אם כן פקעה רמת התפקוד במועד מוקדם יותר.

מוצע לקבוע לגבי קטין שהגורם המאבחן קבע כי נדרש לגביו אבחון חוזר כאמור, את ההוראות הבאות: אם באבחון חוזר נקבע לגבי אותו קטין כי הוא אדם עם אוטיזם, יחולו הוראות סעיף 9 המוצע בדבר העברת המידע לגורם הקובע וקביעת רמת תפקוד חדשה לקטין; אם באבחון החוזר נקבע כי הקטין אינו אדם עם אוטיזם, יודיע על כך הגורם המאבחן לגורם הקובע על אף האמור בכל דין, והגורם הקובע יודיע על פקיעת רמת התפקוד הזמנית של הקטין לגורמים המנויים בסעיף, כדי שאלו יודאו כי הגמלאות, שירותי הרווחה ושירותי החינוך הייעודיים הניתנים לאותו אדם יימשכו רק עד סוף שנת הלימודים

שבמהלכה פקעה רמת התפקוד.

לצד זאת, וכדי שלא יופסק מתן השירותים הייעודיים באופן לא מוצדק, מוצע לקבוע שבמקרה שקטין נמצא באבחון החוזר כמי שאינו אדם עם אוטיזם והקטין הגיש לגבי החלטה זו תלונה לנציב הקבילות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לא תימסר הודעה לנותני השירותים על פקיעת תוקפה של רמת התפקוד ויימשך מתן השירותים לקטין עד שתלונתו תוכרע באופן סופי, ובלבד שהקטין הודיע לגורם הקובע על הגשת התלונה לנציב הקבילות כאמור.

סעיף 12 מוצע להקים ועדת השגה בין-משרדית (להלן – ועדת ההשגה) אשר תדון בהחלטות הגורם הקובע אשר יתקבלו לפי סימן ג' לפרק ב' המוצע. ועדת ההשגה תורכב משלושה חברים בעלי ניסיון בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם: עובד משרד הבריאות שימנה שר הבריאות, שהוא רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשלי"ז-1976, פסיכולוג מומחה או קלינאי תקשורת; עובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים אשר ימנה השר; עובד משרד החינוך אשר ימנה שר החינוך. לפי המוצע ועדת ההשגה תהיה מוסמכת לדחות את ההשגה או לקבלה, ואם מצאה כי יש לקבל את ההשגה תחזיר את העניין לגורם הקובע בצירוף הנחיותיה.

מוצע כי ועדת ההשגה לא תכריע בהשגה אלא לאחר שנתנה למשיג זכות טיעון. ככלל זכות הטיעון תהיה בכתב, אך לבקשת המשיג או ביוזמתה של ועדת ההשגה זכות הטיעון תהיה בעל פה. עם זאת, ועדת ההשגה תהא רשאית לדון ולהכריע על פי טענות שהוגשו לה בכתב בלבד, גם אם הוגשה לה בקשה לטיעון בעל פה, אם היא מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של המשיב.

עוד מוצע כי החלטתה של ועדת ההשגה תהיה מנומקת ובכתב ותינתן לא יאוחר מ-45 ימים מיום הגשת ההשגה. על החלטתה הסופית של ועדת ההשגה ניתן יהיה להגיש עתירה מינהלית לבית משפט לעניינים מינהליים.

מוצע לקבוע כי שר הבריאות יהא רשאי לקבוע הוראות לגבי דרכי הפנייה לוועדת ההשגה ולגבי סדרי עבודתה. בכל עניין שלא הוסדר בתקנות תהיה ועדת ההשגה רשאית לקבוע את סדרי עבודתה. סדרי העבודה שייקבעו על ידי הוועדה יפורסמו באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

סעיף 13 בסעיף זה מוצע לקבוע את זכותו של אדם עם אוטיזם לשירותי רווחה ייעודיים בהתאם לצרכיו מתוך סל שירותי הרווחה המותאם לרמת תפקודו. מוצע לקבוע כי סל שירותי הרווחה ייקבע על ידי השר ויורכב מהתחומים של שירותי הרווחה הכלולים בתוספת המוצעת. עוד מוצע לקבוע כי השר, בהסכמת שר האוצר, יהא רשאי להוסיף על תחומי השירותים המנויים בתוספת ועל תוכנם, ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, יהא רשאי גם לגרוע מהם.

כן מוצע לקבוע כי שירותי הרווחה לפי סעיף זה יינתנו לאדם עם אוטיזם על ידי הרשות המקומית או על ידי המדינה או מי מטעמן, וזאת בהתאם להסדרים הכלליים הנהוגים בתחום של מתן שירותי רווחה במדינת ישראל.

סעיף 14 מוצע לקבוע כי העובד הסוציאלי המטפל במחלקה לשירותים חברתיים במקום מגוריו של אדם עם אוטיזם, יקבע לו תכנית טיפולית שבה יפורטו שירותי הרווחה שיינתנו לו מתוך סל שירותי הרווחה המותאם לרמת תפקודו. יובהר כי בהתאם לעקרון הקבוע בפרק א' המוצע בדבר שמיעת האדם ומתן משקל לרצונותיו ולהעדפותיו – תיעשה קביעת התכנית הטיפולית בהשתתפות האדם ככל שניתן. יודגש כי אם אדם עם אוטיזם זכאי לשירותי דיור, תינתן בקביעת סוג הדיור עדיפות לדיור בקהילה. זאת מתוך הכרה בזכותו של כל אדם עם מוגבלות להשתלב בקהילה ובהמשך לעמדת הצוות הבין-משרדי שסבר שיש להבטיח את קיומם של מגוון אפשרויות דיור לאנשים עם אוטיזם כדי שאדם עם אוטיזם יתגורר בדיור שכלל הניתן מותאם למצבו ומאפשר השתלבות בקהילה.

מוצע לקבוע כי תכנית טיפולית כאמור תיקבע בתוך ארבעה חודשים מהמועד שבו הוזן המידע הנדרש למאגר המידע, ובמקרה של אדם שלא הסכים להיכלל במאגר המידע - בתוך ארבעה חודשים מהיום שהוא הגיש בקשה לקבלת שירותי רווחה למחלקה לשירותים חברתיים במקום מגוריו.

כן מוצע בסעיף זה לחייב מעקב אחרי יישום התוכנית הטיפולית בדרך של בחינה מחודשת של התכנית הטיפולית אחת לשנתיים לפחות, וזאת כדי להבטיח שהתכנית הטיפולית תעודכן לפי הצורך ותתאים לצרכים המשתנים של האדם עם אוטיזם.

כן מוצע לקבוע בסעיף זה כי הרואה עצמו נפגע מהחלטה של עובד סוציאלי מטפל לפי חוק זה יהיה רשאי לערור עליה לפני ועדת הערר שלפי חוק שירותי הסעד. החלטת ועדת הערר שלפי חוק שירותי הסעד ניתנת לערור לפני בית משפט לעניינים מינהליים לפי הוראות סעיף 2(ט) לחוק שירותי הסעד.

סעיף 15 כדי לקדם את תכליתו של החוק המוצע ולהבטיח ראייה כוללת ומתואמת של צרכי האדם עם אוטיזם ומתן שירותים מתאימים שיתנו מענה לצרכיו, וכדי להבטיח את מתן שירותי החינוך בהתאם להסדר החדש שמבקשת הצעת החוק להנהיג, מוצע לקבוע כי אדם עם אוטיזם בגילאי 3 עד 21, שהינם הגילאים שבהם הוא נמצא במערכת החינוך, יהא זכאי לשירותי חינוך לפי חוק חינוך מיוחד המותאמים לרמת תפקודו שתיקבע על ידי הגורם הקובע. מאחר שכבר קיימת חקיקה בתחום החינוך, מוצע לקבוע כי שירותי חינוך לאדם עם אוטיזם יינתנו לפי חוק זה ולפי חוק החינוך המיוחד.

מוצע לקבוע כי שירותי החינוך יינתנו לאנשים עם אוטיזם בהתאם להוראות סעיפים 19 ו-20 לחוק החינוך המיוחד, וזאת במסגרת תכנית לימודים אישית או תכנית חינוכית יחידנית המותאמות לצרכיו של אותו אדם, מתוך סל שירותי החינוך הצמוד לרמות תפקודו. כאמור לעיל בעניין קביעת תכנית הטיפול של שירותי הרווחה, אף קביעת שירותי החינוך הייעודיים תיעשה בהשתתפות האדם עצמו בהתאם לעקרונות הקבועים בפרק א' המוצע.

כמו כן, מוצע להבהיר כי אין בהסדר המוצע לעיל כדי למנוע משר החינוך להוסיף על שירותי החינוך שיינתנו לאדם עם אוטיזם בהתאם לרמת תפקודו, וזאת כדי להבטיח שההסדר המוצע רק ייטיב עם האדם עם אוטיזם ולא יפגע בו.

כאמור לעיל, עם הגיעו של אדם עם אוטיזם לגיל שבע עשרה וחצי עליו לפנות להערכה תפקודית מחודשת שבעקבותיה תיקבע לו רמת תפקוד חדשה. הערכה מחודשת זו נדרשת לשם קביעת גמלאות הביטוח הלאומי הניתנות לבגיר ושירותי הרווחה שיינתנו לו. לעניין מתן שירותי חינוך ייעודיים לאדם עם אוטיזם, במקרים שבהם בגיר נמצא במערכת החינוך עד גיל 21, מוצע לקבוע כי שירותי החינוך הייעודיים ימשיכו להינתן לאדם לפי רמת התפקוד שנקבעה לו כקטין, אף אם נקבעה לו רמת תפקוד חדשה כבגיר או שלא נקבעה לו כלל רמת תפקוד כבגיר.

יובהר כי לפי המוצע הרואה עצמו נפגע מהחלטה של רשות בעניין חינוך לפי סעיף זה, יהיה רשאי להגיש עתירה מינהלית לבית משפט לעניינים מינהליים וזאת לפי פרט 3 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התשי"ס-2000 (להלן - חוק בתי משפט לעניינים מינהליים).

סעיף 16 מוצע להחיל את העיקרון של מתן שירותים לאדם עם אוטיזם לפי רמת תפקודו, גם על מתן גמלאות על ידי המוסד לביטוח לאומי. מוצע לקבוע כי המוסד לביטוח לאומי יקבע את זכאותו של אדם עם אוטיזם לגמלה, כולל שיעורה של גמלתו, בהתאם לרמת תפקודו. בהתאם לכך מוצע גם לתקן את חוק הביטוח הלאומי באופן שיאפשר לשר הרווחה, בהתייעצות עם ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, לקבוע הוראות בדבר זכאותו של אדם עם אוטיזם לגמלאות נכות אלו: גמלאות בשל ילד נכה; השתתפות במתן שירותים מיוחדים כאמור בסעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי; גמלה מיוחדת למי שסובל ממוגבלות קשה כאמור בסעיף 206א לחוק האמור; קצבה חודשית לפי סעיפים 200 עד 202 לחוק האמור. הזכאות תיקבע לפי רמת התפקוד שנקבעה לאדם מבין רמות התפקוד שקבע שר הבריאות. מוצע לקבוע כי

הזכאות לגמלאות של המוסד לביטוח לאומי תיקבע בתוך ארבעה חודשים ממועד הזנת המידע למאגר המידע או במקרה שהאדם לא הסכים להיכלל במאגר המידע - בתוך ארבעה חודשים מהיום שהאדם הגיש בקשה למוסד לביטוח לאומי, זאת בדומה להסדר שנקבע לגבי שירותי רווחה. יובהר כי לפי המוצע הוראה עצמו נפגע מהחלטה של המוסד לביטוח לאומי לפי סעיף זה רשאי להגיש תובענה לבית הדין האזורי לעבודה כאמור בסעיף 391(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי.

סעיף 17 כדי להגשים את מטרתו של חוק מוצע זה ולהבטיח מתן שירותים באופן מתואם בצורה מיטבית ואת מיצוי השירותים הייעודיים שאדם עם אוטיזם זכאי להם, מוצע לקבוע הסדרים המחייבים תיאום בין נותני השירותים השונים.

מוצע לחייב את כל הגורמים שנותנים שירותים ייעודיים לאנשים עם אוטיזם לפי חוק מוצע זה, להביא בחשבון את השירותים הייעודיים שניתנים על ידי הגורמים האחרים, בהתאם למידע הנמצא בידיהם ממועד ההחלטה על מתן השירותים. מטרתו של סעיף זה הינה הבטחת התיאום החיוני בין הגורמים השונים שנותנים שירותים ייעודיים לאדם עם אוטיזם, ובניית מערך של מתן שירותים שמתחשב בכלל הצרכים של האדם עם אוטיזם ובכלל סוגי המענה שניתנים לו בפועל.

כמו כן מוצע לחייב את כל הגורמים השונים שנותנים שירותים ייעודיים לאדם עם אוטיזם לעדכן, אם יש בכך צורך, את השירות הניתן על ידם לאותו אדם כאשר חלים שינויים בשירותים הייעודיים שניתנים לו על ידי הגורמים האחרים.

לאור לוח הזמנים הייחודי של מערכת החינוך, מוצע לקבוע כי בנוסף לחובת התיאום הכללית האמורה לעיל, לגבי אדם הזכאי לשירותי חינוך שהסכים להיכלל במאגר המידע הממוחשב שיוקם לפי הוראות חוק זה, תבוצע בחינה מחודשת של מכלול השירותים הייעודיים הניתנים לו בהתחשב בשירותי החינוך שניתנים לו, שלושה חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים.

מוצע לקבוע כי בנוסף לחובתם של נותני השירותים הייעודיים למסור לאדם עם אוטיזם את החלטתם לגבי השירות הניתן לו, יהיה על נותן השירות לדאוג להעברת המידע לגבי השירות הניתן למאגר המידע, אם האדם עם אוטיזם הסכים להיכלל בו, וזאת לא יאוחר מ-15 ימים ממועד החלטה על מתן השירות או שינויו. הוראה זו נדרשת כדי לאפשר בפועל את ההתייחסות של כל נותן שירותים לשירותים הניתנים על ידי הגורמים האחרים, בלי שהאדם עצמו יידרש להעביר את המידע בין הגורמים השונים.

כדי להבטיח עדכון שוטף של כל המידע הרלוונטי לגבי מתן השירותים הייעודיים, אף מוצע לקבוע בסעיף זה כי אם השירות אינו ניתן בפועל באופן מיידי לאחר קבלת ההחלטה לגביו (כפי שקורה לעיתים במערכת החינוך משום שמתן השירות תלוי בשנת הלימודים), יחויב נותן השירות לעדכן את מאגר המידע עם תחילת מתן השירות בפועל.

סעיף 18 אחת ההמלצות העיקריות של הצוות הבין-משרדי שנועדה לאפשר את מימוש החזון שהוא הציג בתחום הטיפול באנשים עם אוטיזם, הייתה הקמת מאגר מידע ממוחשב. המלצה זו ניתנה בין השאר על רקע המצב שבו כל אחד מהגורמים הממלכתיים שמטפלים באנשים עם אוטיזם מחזיק מידע על אודות השירותים שהוא נותן, ואין מידע סדור על כלל השירותים הניתנים לאדם עם אוטיזם.

בהתאם להמלצת הצוות הבין-משרדי, מוצע שהשר יסמך עובד ממשרדו להקים ולנהל מאגר מידע שמטרתו הן: עדכון נותני שירותים ייעודיים בדבר הזכאות של אדם עם אוטיזם לשירותים ייעודיים; מתן שירותים ייעודיים באופן מתואם בצורה מיטבית בין נותני השירותים הייעודיים; מיצוי השירותים הייעודיים שאדם עם אוטיזם זכאי להם.

לגבי אדם עם אוטיזם שהסכים להיכלל במאגר המידע, ייכלל במאגר המידע הבא: תוצאות האבחון וההערכה התפקודית וכל מסמך ששימש לצורך ביצוע האבחון וההערכה התפקודית, רמת התפקוד שנקבעה לאדם ותוקפה של רמת התפקוד, וכן מידע בדבר השירותים הייעודיים שהוחלט לתת לאדם

ובדבר השירותים הייעודיים הניתנים לו בפועל.

עוד מוצע לקבוע בסעיף זה כי תינתן הרשאה לעיון או לעדכון של המידע שבמאגר, לגורמים שהוסמכו לכך. יובהר כי הסמכה והרשאה כאמור יינתנו רק אם הדבר נדרש לצורך קביעת השירותים ומתן השירותים או עדכון ובמידה הנדרשת לכך, וזאת כדי להגן ככל האפשר על המידע הרגיש שנאסף במאגר.

בהמשך לכך מוצע להסמיך את השר לקבוע, בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות האנשים שמידע לגביהם נמצא במאגר המידע, הוראות בעניינים המנויים בסעיף שתכליתן לוודא כי התוכן הכלול במאגר ותפעול המאגר, וכן הגישה למאגר והחשיפה של מורשי הגישה למידע הנמצא במאגר, יוגבלו לנדרש לשם יישום המטרות של מאגר המידע. כן מוצע כי השר יקבע הוראות לגבי זכותו של אדם שמידע לגביו נמצא במאגר לעיין באותו מידע. מוצע כי תקנות לפי סעיף זה ייקבעו בידי השר, בהסכמת שר המשפטים, ובהתאם לעניין גם בהתייעצות עם שר הבריאות או שר החינוך.

מוצע לקבוע מנגנון להסרת המידע לגבי אדם הקיים במאגר המידע, אם התקיים אחד מהמקרים הבאים: האדם ביטל את הסכמתו להיכלל במאגר המידע או שפקע תוקפה של רמת התפקוד שנקבעה לאדם כאמור בסעיפים 10 ו-11 המוצעים. במקרים אלו ימחק הממונה על מאגר המידע את המידע הקיים במאגר בנוגע לאותו אדם. ואולם, היות שמאגר המידע צפוי לשמש כבסיס הנתונים של חלק מנותני השירותים, מוצע לקבוע כי טרם מחיקת המידע יבטיח הממונה כי כל נותן שירות הפיק מהמאגר את המידע הנוגע לשירות או הטיפול שניתן על ידו לאותו אדם.

סעיף 19 בהמלצותיו אף הציע הצוות הבין-משרדי שמדינת ישראל תעמוד בקו אחד עם המדינות המפותחות ברמת הידע המקצועי ובשיטות הטיפול והמחקר על אוטיזם, במטרה לאפשר שיפור מתמיד של השירותים לטיפול באנשים עם אוטיזם עם ההתקדמות בהבנת המוגבלות הזו. ברוח זו, מוצע לאפשר לשר לאשר הפעלת שירותים ניסיוניים שאינם כלולים בסלי שירותי הרווחה של רמות התפקוד השונות של אוטיזם, וזאת לצורך בחינת תועלתם, ובלבד שעלות הפעלת שירותים אלה לא תעלה על 5% מהתקציב השנתי של שירותי הרווחה לפי פרק ב' המוצע.

סעיף 20 בדומה להסדרים שנקבעו לגבי מתן שירותי רווחה בתחומים אחרים על פי דין, מוצע להקנות לשר סמכות לקבוע את שיעורי ההשתתפות של אדם עם אוטיזם או של מי שחייב במזונותיו על פי דין, במימון שירותי הרווחה שלהם יהיה זכאי אותו אדם מתוך סל שירותי הרווחה של רמת התפקוד שלו. כמו כן, מוצע לקבוע את שיעור השתתפותה של הרשות המקומית שבתחום שיפוטה מתגורר האדם האמור, במימון שירותים אלה, בשיעור של 25%, זאת בדומה להסדר הנהוג לגבי מתן שאר שירותי הרווחה במדינת ישראל. על פי ההסדרים הקיימים בתחום זה, השתתפותו של אדם עם אוטיזם או של החייב במזונותיו על פי דין במימון כאמור, נקבעת על פי כללי זכאות הנקבעים על פי הוראותיו של המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים. כללים אלה מתחשבים ביכולתו של אדם כאמור וכוללים מנגנון של חריגים במקרים שבהם אדם אינו יכול לעמוד אפילו בהשתתפות המינימלית שנקבעה לו. שיעורי ההשתתפות המפורטים לעיל ייקבעו על פי כללים שיקבע השר דרך כלל או לסוגים שונים של שירותים.

סעיף 21 מוצע להסמיך את השר למנות מבין עובדי משרדו מפקחים שיעשו את שניים אלה: יבצע ביקורת והערכה לגבי ביצוע תפקידיו של העובד הסוציאלי המטפל באדם עם אוטיזם לפי חוק זה, ויפקחו על אופן מתן שירותי הרווחה לפי חוק זה ואיכותם, בידי מי שאינו רשות ציבורית, בהתאם להוראותיו של המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים. לצורך ביצוע תפקידם מוצע לקבוע את כישוריהם של המפקחים ולקבוע את סמכויות הפיקוח הדרושות להם לצורך הפיקוח על מתן שירותי הרווחה.

סעיף 22 מוצע להסמיך את השר למנות מועצה שתיעץ לו בעניין שיקום, קידום ושילוב אנשים עם אוטיזם, לרבות בעניינים הבאים: התוויית מדיניות שיקום, קידום ושילוב, תכנון שירותי רווחה ושיפור איכותם, זמינותם ונגישותם וכן דרכים לקידום השוויון בכל אלה; שינויים בסלי שירותי הרווחה של רמות התפקוד של אנשים עם אוטיזם וקביעת אמות מידה לגבי אופן מתן השירותים הכלולים בסל שירותי הרווחה; בנוסף לכך, מוצע לקבוע שהמועצה אף תיעץ לשר בנושא פיתוח תכניות להכשרת כוח אדם מקצועי בתחום הטיפול באנשים עם אוטיזם ופיתוח תכניות הסברה בקהילה בכל נושא הקשור לאנשים עם אוטיזם.

סעיף 23 מוצע שהרכב המועצה יכלול נציגים של כל הגורמים בעלי נגיעה לעניין זכויותיהם של אנשים עם אוטיזם, ובהם נציגי משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, נציג השלטון המקומי, ובעלי מקצוע שונים שיש להם מומחיות בתחום הטיפול באנשים עם אוטיזם. כדי להבטיח את השתתפות הציבור ובמיוחד את השתתפותם של אנשים עם מוגבלות בהתוויית המדיניות הנוגעת להם עצמם, מוצע שבהרכב המועצה יהיה נציג ארגון שלדעת השר מייצג אנשים עם אוטיזם, נציג ארגון המייצג לדעת השר את המספר הגדול ביותר של משפחות של אנשים עם אוטיזם ונציג ארגון שלדעת השר עוסק בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות.

סעיפים 24 עד 26 מוצע לקבוע בסעיפים אלו הוראות שונות לעניין כהונת חברי המועצה ובכלל זה את משך הכהונה, את תנאי הכשירות למינוי לחבר המועצה ואת התנאים לפקיעת כהונה או להעברת חבר מועצה מתפקידו.

סעיפים 27 עד 29 מוצע לקבוע בסעיפים אלו הוראות לגבי פעולותיה של המועצה וסדרי עבודתה, ובכלל זה לעניין תוקף פעולותיה של המועצה כאשר המועצה אינה מאוישת במלואה או כאשר נפל פגם במינוי חבר המועצה. כן מוצע לקבוע הוראות לגבי חובת ההתכנסות של המועצה ארבע פעמים בשנה לפחות, ואת אופן הזימון של ישיבות המועצה ומניינה החוקי לצורך קיום ישיבות וקבלת החלטות.

סעיף 30 בפרק ב' המוצע נכללות הוראות שונות שלפיהן נדרשת קבלת הסכמה של אדם עם אוטיזם או שמיעת עמדתו. כדי לממש את זכותו של אדם עם מוגבלות להשמיע את דעתו וליישם את החובה לתת משקל לרצונותיו ולהעדפותיו בכל הקשור להחלטות שמתקבלות לגביו, מוצע לקבוע הוראה מיוחדת שלפיה במקרה שלאדם יש אפוטרופוס אך הוא בכל זאת מסוגל להסכים או להשמיע את עמדתו בעצמו, יראו דרישה לפי פרק זה להסכמת אדם או לשמיעת עמדתו, ככוללת גם את הדרישה לקבל גם את הסכמתו של האדם או לשמוע אותו עצמו, ככל שהדבר ניתן, וזאת בנוסף להסכמתו או שמיעת עמדתו של האפוטרופוס.

סעיף 31 מוצע לקבוע את חובתו של השר להנגיש לציבור את המידע הנוגע לגמלאות ולשירותי רווחה שיינתנו לאנשים עם אוטיזם לפי פרק ב' המוצע, וזאת בהמשך להמלצותיו של הצוות הבין-משרדי בנושא זה.

סעיף 32 מוצע לקבוע כי הוראותיו של פרק ב' המוצע באות כדי להוסיף על זכויותיו של אדם עם אוטיזם לפי כל דין ולא לגרוע מהן, וזאת כדי להבטיח שהחוק ייטיב עם אנשים עם אוטיזם ולא ירע את מצבם.

סעיפים 33 ו-34 מוצע לערוך תיקונים עקיפים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובחוק הביטוח הלאומי, הנדרשים לשם הפעלת החוק המוצע, כמתואר לעיל בדברי ההסבר לסעיף 5 המוצע לגבי התיקון לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובדברי ההסבר לסעיף 16 המוצע לגבי תיקון חוק הביטוח הלאומי.

סעיף 35 מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים כדלקמן:

1. מוצע לתקן את פרט 22 לתוספת הראשונה לחוק האמור ולהסמיך את בתי המשפט לעניינים מינהליים לדון בהחלטה של רשות לפי החוק המוצע בדרך של עתירה מינהלית.
2. עוד מוצע לתקן את פרט 22 לתוספת השנייה לחוק האמור ולהבהיר כי בתי המשפט לעניינים מינהליים מוסמכים לדון בדרך של ערעור מינהלי גם בהחלטת ועדת הערר שלפי חוק שירותי הסעד המתקבלת לפי סעיף 13 לחוק המוצע.

סעיף 36 מוצע לקבוע כי השר יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע וכי הוא יהיה רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

לסעיפים 37 ו-38 כדי לאפשר את ההיערכות הנדרשת ליישומו של החוק המוצע, קרי - הקמת התשתיות הנדרשות להרחבת מערך האבחון בקופות החולים ולצורך מתן שירותי רווחה החדשים, מוצע לקבוע את תחילתו של החוק המוצע בתום שנתיים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה). כמו כן, מוצע לקבוע ששירותי רווחה ושירותי חינוך לפי חוק זה יופעלו בהדרגה וזאת במשך תקופה של ארבע שנים מיום התחילה. ההחלה ההדרגתית תיקבע באמצעות צווים שיינתנו על ידי השר ושר החינוך, כל שר בתחומו בהתייעצות עם השר האחר. מטרתן של הוראות אלה היא לאפשר לגורמים שיופקדו על יישומו של החוק המוצע להיערך ליישומו כראוי ומבעוד מועד.

סעיף 39 מוצע לקבוע הוראות מעבר שבהן יובהר כי אדם שאובחן כאדם עם אוטיזם לפני יום התחילה, יראו אותו כאדם עם אוטיזם כאמור גם אחרי תחילתו של החוק המוצע, ובלבד שתוך ארבע שנים מיום התחילה תיעשה לו הערכה תפקודית על ידי גורם מאבחן ותיקבע לו רמת תפקוד על ידי הגורם הקובע, לצורך קבלת גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לפי החוק המוצע. באשר למקרים שבהם החל אבחון של אדם לפני יום התחילה, מוצע לקבוע כי תהליך האבחון האמור יימשך אף אחרי יום התחילה והאבחון ייחשב כאבחון גם על פי החוק המוצע. אם נקבע באבחון כי האדם הוא אדם עם אוטיזם, תבוצע לגבי אותו אדם הערכה תפקודית כדי שתתאפשר לגביו קביעת רמת תפקוד על ידי הגורם הקובע לצורך קבלת גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים לפי החוק המוצע. עוד מוצע לקבוע כי כל עוד לא נקבעה לאדם עם אוטיזם כאמור רמת תפקוד על פי החוק המוצע, לא תיפגע זכותו לקבל את השירותים והגמלאות שהוא מקבל כבר בפועל או לקבל שירותים וגמלאות הניתנים לאנשים עם אוטיזם באותה עת במקום מגוריו.

ד) השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

כיום אין אסדרה חוקית לגבי שירותי רווחה לאנשים על הרצף האוטיסטי. בהמשך לחוק המוצע יהיה צורך להוסיף פרקים נוספים המתייחסים לשירותי רווחה לאנשים עם מוגבלויות אחרות.

ה) השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

לצורך יישום פרק א' של הצעת החוק ההערכות התקציביות הדרושות הינם 9.5 תקנים.

כמו כן, נדרש תקציב בסך של כ- 252 מלש"ח לשנה הראשונה ליישום החוק (כאשר בבסיס התקציב עומד סכום של 229 מלש"ח כיום, דהיינו סכום של 481 מלש"ח בסה"כ ליישום השנה הראשונה של החוק) סכום אשר יגדל ב-20% מדי שנה בשל גידול האוכלוסייה אשר תכנס לתוך החוק (שנה שנייה סכום של כ- 573 מלש"ח, שנה שלישית סכום של כ- 683 מלש"ח וכן הלאה).

ו) עמדת היועץ המשפטי לממשלה

למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) אין התנגדות להנחת הצעה על שולחן הוועדה.

ז) עמדת משרדי הממשלה הרלוונטיים:

התקבלו הערות ממשרדי הממשלה השונים הרלוונטיים (משרד המשפטים, משרד הפנים, משרד החינוך ומשרד הבריאות) וכן מגופים נוספים הנוגעים בדבר. חלק מההערות שהתקבלו שולבו בתוך הנוסח המוצע.

ח) נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2015

פרק א': מטרה ועקרונות

מטרת החוק	1.	מטרתו של חוק זה היא לקבוע עקרונות בדבר מתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, לשם מיצוי יכולתם לחיים עצמאיים, להשתתפות שוויונית בחברה ולקבלת מענה הולם לצרכיהם.
עקרונות במתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות	2.	שירותי רווחה יינתנו לאדם עם מוגבלות בתחומי החיים השונים על פי צרכיו, לרבות סיוע למשפחתו בקשר לטיפול בו, והכל -

- (1) תוך הקפדה על כבוד האדם וחירותו והגנה על פרטיותו, בהתאם לעקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998,¹ וברוח האמנה בדבר זכויות אנשים עם מוגבלויות שנחתמה בידי מדינת ישראל ביום י"א בניסן התשע"ז (30 במרס 2007) ואושרה בידי מדינת ישראל ביום י"ד באלול התשע"ב (1 בספטמבר 2012), ומפורסמת לעיון הציבור באתר האינטרנט של נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות במשרד המשפטים;
- (2) תוך שמיעת דעתו של האדם עם המוגבלות ומתן משקל לרצונותיו ולהעדפותיו, ואם יש לו אפוטרופוס – גם תוך שמיעת דעת האפוטרופוס ומתן משקל ראוי לה;
- (3) בתוך זמן סביר, בסמוך למקום מגוריו, וככל הניתן במסגרת הקהילה.

פרק ב': אדם עם אוטיזם

סימן א': הגדרות

- הגדרות 3. בפרק זה -
- "אבחון" - בירור של גורם מאבחן לגבי הימצאותו של אדם בספקטרום האוטיזם;
- "אדם עם אוטיזם" - תושב ישראל שגורם מאבחן קבע לגביו בעקבות אבחון כי הוא נמצא בספקטרום האוטיזם;
- "אוטיזם", "ספקטרום האוטיזם" – כהגדרתם במדריך ה-DSM או במדריך אבחון אחר שקבע המנהל הכללי של משרד הבריאות, אם קבע;
- "בגיר" – אדם שמלאו לו שבע עשרה שנים וחצי;
- "גורם מאבחן" –
- (1) לעניין קטיין-קופת תולים או מי מטעמה;
- (2) לעניין בגיר - צוות אבחון בגירים כאמור בסעיף 6(א);
- "הגורם הקובע" – צוות שמינה שר הבריאות כאמור בסעיף 8;
- "גמלה" - כהגדרתה בחוק הביטוח הלאומי;
- "הערכה תפקודית" – הערכה של תפקוד אדם עם אוטיזם המבוצעת בהתאם להוראות לפי סעיפים 5 או 6;
- "חוק ביטוח בריאות ממלכתי" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;²
- "חוק הביטוח הלאומי" - חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;³
- "חוק חינוך מיוחד" - חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988;⁴
- "חוק שירותי הסעד" - חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958;⁵

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

² ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁴ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 103.

"מאגר המידע" – מאגר המידע שהוקם לפי סעיף 18 ;

"מדריך ה-DSM" – המדריך לסיווג ולבחון הפרעות נפשיות של האגודה האמריקנית לפסיכיאטריה (Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders), במהדורתו המעודכנת ;

"המועצה" – המועצה שמינה השר כאמור בסעיף 22 ;

"מרפא בעיסוק", "קלינאי תקשורת" – כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008⁶ ;

"נציב קבילות" – כמשמעותו בפרק ט' לחוק ביטוח בריאות ממלכתי ;

"סל שירותי החינוך" – סל השירותים שקבע שר החינוך לפי סעיף 15(א) ;

"סל שירותי הרווחה" – סל השירותים שקבע השר לפי סעיף 13(א) ;

"העובד הסוציאלי המטפל" – העובד הסוציאלי במחלקה לשירותים חברתיים שבמקום מגוריו של אדם עם אוטיזם, המטפל באותו אדם ;

"פסיכולוג" – מי שרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977⁷ ;

"קופת חולים" – כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ;

"שירותים ייעודיים" – גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך הניתנים באופן ייעודי לאנשים עם אוטיזם על פי רמות התפקוד השונות כאמור בסעיף 4 וכן שירותי בריאות הניתנים באופן ייעודי לאנשים עם אוטיזם שהם חלק מסל השירותים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי ;

"השר" – שר הרווחה והשירותים החברתיים ;

"תושב ישראל" – מי שהוא תושב לעניין חוק הביטוח הלאומי, לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק האמור .

סימן ב': זכאות לגמלאות, לשירותי רווחה ולשירותי חינוך ייעודיים

4. (א) שר הבריאות, בהתייעצות עם השר ועם שר החינוך, יקבע סולם רמות תפקוד של אנשים עם אוטיזם (בפרק זה – רמות תפקוד), שלפיו ייקבעו הגמלאות, סל שירותי הרווחה וסל שירותי החינוך שאנשים עם אוטיזם זכאים להם כאמור בפרק זה. לשירותי חינוך ייעודיים

(ב) אדם עם אוטיזם זכאי, בהתאם לרמת התפקוד שנקבעה לו לפי סעיף 9, לגמלאות, לשירותי רווחה ולשירותי חינוך ייעודיים, אשר יינתנו בהתאם להוראות לפי פרק זה ולפי החוק המזכה ; בסעיף זה, "החוק המזכה" –

(1) לעניין גמלאות – חוק הביטוח הלאומי ;

(2) לעניין שירותי חינוך – חוק חינוך מיוחד .

⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 720.
⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 158.

סימן ג': אבחון, הערכה תפקודית וקביעת רמת תפקוד

5. אבחון והערכה תפקודית של קטין
- (א) אבחון והערכה תפקודית של קטין יבוצעו בידי קופת חולים או מטעמה בהתאם להוראות פרט 20 לתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי.
- (ב) סירבה קופת חולים להפנות קטין לאבחון או להערכה תפקודית, והוגשה על כך תלונה לנציב הקבילות לפי פרק ט' לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, רשאי הקטין לבקש מהגורם הקובע להעביר לנציב הקבילות את חוות דעתו לגבי הסירוב.
- (ג) הגורם המאבחן ימסור לקטין את תוצאות האבחון, את תוצאות ההערכה התפקודית וכן כל מסמך ששימש לצורך ביצוע האבחון וההערכה התפקודית (בפרק זה – תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה).
6. אבחון והערכה תפקודית של בגיר
- (א) השר ימנה צוות רב-מקצועי לאבחון ולהערכה תפקודית של בגירים (להלן – צוות אבחון בגירים), בהתאם להרכב שנקבע בהנחיות מקצועיות שהורה עליהם המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים והמנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי.
- (ב) אבחון והערכה תפקודית של בגיר יבוצעו בידי צוות אבחון בגירים, בהתאם להנחיות מקצועיות שיפרסם המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים והמנהל הכללי של משרד האבחון ולשימוש בכלי אבחון, בכלי הערכה או בשאלונים מסוימים; כל עוד לא פורסמו הנחיות מקצועיות כאמור, יבוצעו אבחון והערכה תפקודית של בגיר בהתאם לעקרונות המקצועיים המפורטים במדריך ה-DSM, וככל שאינם מפורטים במדריך האמור – לפי אמות מידה מקצועיות מקובלות.
- (ג) בגיר עם אוטיזם יפנה, בסמוך לאחר שמלאו לו שבע עשרה שנים וחצי, להערכה תפקודית בידי צוות אבחון בגירים, שתשמש לקביעת רמת תפקוד עדכנית לגביו לפי סעיף 9 לצורך קבלת גמלאות ושירותי רווחה ייעודיים לבגיר עם אוטיזם.
- (ד) בגיר עם אוטיזם רשאי לפנות לעובד הסוציאלי המטפל בבקשה שיפנה אותו להערכה תפקודית חוזרת; סבר העובד הסוציאלי המטפל כי יש צורך בהערכה תפקודית חוזרת כאמור, יפנה אותו לצוות אבחון בגירים לשם ביצוע ההערכה כאמור.
- (ה) סבר עובד סוציאלי מטפל כי חל שינוי במצבו של בגיר עם אוטיזם וכי יש צורך בהערכה תפקודית חוזרת לגביו, יפנה אותו העובד הסוציאלי המטפל, בהסכמתו, לצוות אבחון בגירים לצורך ביצוע הערכה תפקודית חוזרת.
- (ו) בגיר שלא עבר כלל אבחון ובגיר שעבר אבחון אך נקבע לגביו כי אינו אדם עם אוטיזם, רשאי לפנות, על פי המלצת רופא מטפל בקופת חולים, לצוות אבחון בגירים לצורך אבחון והערכה תפקודית; סרב רופא מטפל להמליץ על הפניית הבגיר לאבחון ולהערכה תפקודית כאמור, רשאי הגורם הקובע, לבקשת הבגיר, להפנות את הבגיר לאבחון ולהערכה תפקודית כאמור.
- (ז) צוות אבחון בגירים ימסור לבגיר את תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה.

(ח) צוות אבחון בגירים ישמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליו במהלך עבודתו לפי פרק זה, לא יגלה אותה לאחר ולא יעשה בה כל שימוש אלא לצורך ביצוע הוראות פרק זה או לפי צו בית משפט.

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת צוות אבחון בגירים רשאי לערור על החלטה, בתוך 30 ימים מהיום שבו נמסרה לו הודעה עליה, לפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף קטן (ב).

(ב) השר ימנה ועדת ערר שתדון בעררים לפי סעיף קטן (א); ועדת הערר תהא בת שלושה חברים והם:

(1) משפטן עובד המדינה, שאינו עובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים, הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, שימנה שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש ועדת הערר;

(2) נציג ציבור שאינו עובד המדינה, שימנה השר, שהוא פסיכולוג בעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות, וככל הניתן גם בעל ניסיון בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם;

(3) נציג ציבור שאינו עובד המדינה, שימנה השר, שהוא רופא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה או בנוירולוגיה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשלי"ז-1976⁸ (להלן – פקודת הרופאים) ובעל ניסיון מקצועי של חמש שנים לפחות, וככל הניתן גם בעל ניסיון בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם.

(ג) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי להתקין תקנות בעניין סדרי הדין ודיני הראיות בוועדת הערר ובכלל זה הדרך להגשת ערר.

(ד) ועדת הערר תקבע את סדרי עבודתה, ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק זה; סדרי עבודה שנקבעו לפי סעיף קטן זה יפורסמו באתר האינטרנט של משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

(ה) החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור, בשאלה משפטית בלבד, לפני בית דין אזורי לעבודה; פסק דינו של בית הדין ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי לעבודה אם נתקבלה רשות לכך מאת נשיא בית הדין הארצי או סגנו, או מאת שופט של בית הדין הארצי שמונה לכך בידי נשיא בית הדין הארצי.

(א) שר הבריאות ימנה, מבין עובדי משרדו, צוות שיקבע את רמת התפקוד של מי שנקבע לגביו כי הוא אדם עם אוטיזם, לצורך מתן גמלאות, שירותי חינוך ושירותי רווחה ייעודיים לאנשים עם אוטיזם כאמור בסעיף 4 (בפרק זה – הגורם הקובע); חברי הצוות יהיו בעלי הניסיון והכישורים המתאימים לביצוע תפקידי הגורם הקובע לפי פרק זה.

(ב) הגורם הקובע ישמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליו במהלך עבודתו לפי פרק זה, לא יגלה אותה לאחר ולא יעשה בה כל שימוש אלא לצורך ביצוע הוראות פרק זה או לפי צו בית משפט.

(א) תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה יועברו לגורם הקובע לצורך קביעת רמת התפקוד של אדם עם אוטיזם, על ידי אחד מאלה:

7. ערר על החלטת צוות אבחון בגירים

8. הגורם הקובע

9. קביעת רמת תפקוד

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

(1) הגורם המאבחן, אם ניתנה לכך הסכמה של האדם עם אוטיזם בהתאם לטופס שקבע השר;

(2) האדם עם אוטיזם.

(ב) הגורם הקובע יקבע את רמת התפקוד של אדם עם אוטיזם על סמך תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה, בתוך 45 ימים מהיום שהועברו אליו כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) הודעה על רמת התפקוד שנקבעה לאדם לפי סעיף זה ותוקפה לפי סעיפים 10 או 11, לפי העניין, תימסר לאדם בסמוך למועד הקביעה.

(ד) לצורך מימוש מטרות מאגר המידע כאמור בסעיף 18(א), יזין הגורם הקובע למאגר המידע את רמת התפקוד של האדם שנקבעה על ידו ותוקפה לפי סעיפים 10 או 11, לפי העניין, ואת תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה, בתוך 15 ימים ממועד קביעת רמת התפקוד, ובלבד שניתנה לכך הסכמתו של האדם בהתאם לטופס שקבע השר בהסכמת שר המשפטים (להלן - הסכמה להיכלל במאגר).

(ה) לא הסכים אדם להיכלל במאגר המידע כאמור בסעיף קטן (ד), רשאי הוא לפנות באופן ישיר לנוותן שירותים ייעודיים לצורך קבלת שירותים.

תוקפה של רמת תפקוד 10.

(א) רמת תפקוד שנקבעה לקטין עם אוטיזם תעמוד בתוקפה עד שתיקבע לגביו רמת תפקוד חדשה כבגיר או עד שיגיע לגיל שמונה עשרה שנים וחצי, לפי המוקדם; פקע תוקפה של רמת התפקוד ולא נקבעה לאדם רמת תפקוד חדשה, יפסיקו נותני השירותים לספק לאדם גמלאות ושירותי רווחה ייעודיים.

(ב) רמת תפקוד שנקבעה לבגיר עם אוטיזם תעמוד בתוקפה כל עוד לא נקבעה לגביו רמת תפקוד חדשה.

רמת תפקוד זמנית 11 לקטין

(א) אובחן קטין כאדם עם אוטיזם וקבע הגורם המאבחן כי יש מקום לאבחון חוזר לגביו במועד מסוים, יקבע לו הגורם הקובע רמת תפקוד בהתאם להוראות סעיף 9, שתעמוד בתוקפה עד תום שנה מהמועד שנקבע לעריכת אבחון חוזר כאמור, אלא אם כן פקעה במועד מוקדם יותר לפי הוראות סעיף קטן (ב) (להלן - רמת תפקוד זמנית); פקע תוקפה של רמת התפקוד הזמנית ולא נקבעה לאדם רמת תפקוד חדשה, יפסיקו נותני השירותים לספק לאדם גמלאות, שירותי רווחה ושירותי חינוך ייעודיים.

(ב) פנה קטין לקופת חולים לצורך אבחון חוזר כאמור בסעיף קטן (א) וקבע הגורם המאבחן -

(1) שהקטין הוא אדם עם אוטיזם, יחולו הוראות סעיף 9 ורמת התפקוד הזמנית תעמוד בתוקפה עד לקביעת רמת תפקוד חדשה לקטין;

(2) שהקטין אינו אדם עם אוטיזם, יודיע הגורם המאבחן על כך לגורם הקובע, על אף האמור בכל דין; קיבל הגורם הקובע הודעה כאמור, יודיע על פקיעת רמת התפקוד של הקטין לגורמים המנויים בפסקאות משנה (א) עד (ה) שלהלן, אם הדבר נדרש לגבי אותו קטין, וזכאותו של הקטין לגמלאות, לשירותי רווחה ולשירותי חינוך ייעודיים תיפסק בסיום שנת הלימודים שבמהלכה פקעה רמת התפקוד כאמור:

(א) לממונה על מאגר המידע, לצורך הסרת המידע על הקטין מהמאגר, אם הוא נכלל בו ;

(ב) למנהל המחלקה לאוטיזם במשרד הבריאות, אם מדובר בקטין מתחת לגיל בית ספר ;

(ג) למנהל השירות לטיפול באדם עם אוטיזם במשרד הרווחה ;

(ד) למנהל אגף נכות בביטוח לאומי ;

(ה) לאחד מעובדי משרד החינוך שהסמיך שר החינוך לעניין זה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(2), אם הגיש קטין תלונה לנציב הקבילות לפי פרק ט' לחוק ביטוח בריאות ממלכתי לגבי החלטת הגורם המאבחן שהוא אינו אדם עם אוטיזם, לא יחולו הוראות אותו סעיף ורמת התפקוד הזמנית והזכאות של הקטין לגמלאות, לשירותי רווחה ולשירותי חינוך ייעודיים יעמדו בתוקפם עד להכרעה סופית בעניין תלונתו, ובלבד שהקטין מסר לגורם הקובע הודעה על הגשת התלונה האמורה.

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של הגורם הקובע לפי סימן זה רשאי להשיג עליה לפני ועדה בין-משרדית שהוקמה לפי סעיף קטן (ב) (בסעיף זה - הוועדה).

השגה בפני ועדת השגה 12.
בין-משרדית

(ב) הוועדה תהיה בת שלושה חברים והם :

(1) עובד משרד הבריאות שימנה שר הבריאות, שהוא רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים, פסיכולוג מומחה או קלינאי תקשורת, ובעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם ;

(2) עובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים שימנה השר, שהוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם ;

(3) עובד משרד החינוך שימנה שר החינוך, שהוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתחום האבחון או הטיפול באנשים עם אוטיזם.

(ג) הוועדה רשאית לדחות את ההשגה או לקבלה ; סברה הוועדה כי יש לקבל את ההשגה, תחזיר את העניין לגורם הקובע, בצירוף הנחיותיה.

(ד) לא תכריע הוועדה בהשגה אלא לאחר שניתנה לאדם עם אוטיזם הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו בפניה בכתב, ואם ביקש זאת או ביוזמת הוועדה – גם בעל פה.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), רשאית הוועדה לדון ולהחליט בהשגה על פי טענות שהוגשו בכתב בלבד, גם אם ביקש המשיג לטעון בעל פה, אם מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של המשיג.

(ו) החלטות הוועדה יהיו מנומקות ובכתב ויניתנו לא יאוחר מ- 45 ימים מיום הגשת ההשגה.

(ז) שר הבריאות רשאי לקבוע הוראות לגבי דרכי הפנייה לוועדה וסדרי עבודתה.

(ח) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק זה ; סדרי עבודה שנקבעו לפי סעיף זה יפורסמו באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

סימן ד': מתן שירותים ייעודיים ותיאום בין נותני שירותים ייעודיים

13. זכאות לשירותי רווחה ייעודיים
- (א) אדם עם אוטיזם יהא זכאי לשירותי רווחה ייעודיים בהתאם לצרכיו, מתוך סל שירותי רווחה המותאם לרמת תפקודו שקבע השר בתחומים המנויים בתוספת.
- (ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי, בצו, להוסיף על התחומים והשירותים המנויים בתוספת, ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת - לגרוע מהם.
- (ג) שירותים כאמור בסעיף קטן (א), יינתנו לאדם עם אוטיזם על ידי הרשות המקומית או על ידי המדינה או מי מטעמן.
14. תכנית טיפולית לשירותי רווחה
- (א) העובד הסוציאלי המטפל יקבע לאדם עם אוטיזם תכנית טיפולית, שתכלול את השירותים שיינתנו לאדם מתוך סל שירותי הרווחה.
- (ב) בקביעת סוג שירות הדיור לאדם עם אוטיזם הזכאי לשירות כאמור, תינתן עדיפות לדיור בקהילה.
- (ג) התכנית הטיפולית תיקבע בתוך ארבעה חודשים מהמועד שהוזן המידע למאגר המידע כאמור בסעיף 9(ד) או מהמועד שהאדם הגיש בקשה לקבלת שירותי רווחה ייעודיים, לפי העניין; הגשת בקשה כאמור תיעשה לפי הוראות חוק שירותי הסעד.
- (ד) העובד הסוציאלי המטפל יבחן מחדש את התכנית הטיפולית שנקבעה לאדם עם אוטיזם, אחת לשנתיים לפחות.
- (ה) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של עובד סוציאלי מטפל לפי פרק זה, רשאי לערור עליה לפני ועדת הערר שלפי חוק שירותי הסעד.
15. זכאות לשירותי חינוך ייעודיים
- (א) אדם עם אוטיזם בגילאי 3 עד 21 יהא זכאי לשירותי חינוך ייעודיים לפי חוק זה ולפי חוק חינוך מיוחד, בהתאם לצרכיו, מתוך סל שירותי חינוך המותאם לרמת תפקודו שקבע שר החינוך.
- (ב) הגורמים המוסמכים לכך לפי סעיפים 19 ו-20 לחוק חינוך מיוחד, יקבעו לאדם עם אוטיזם תכנית לימודים אישית או תכנית חינוכית יחידנית בהתאם לצרכיו, מתוך סל שירותי החינוך, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים ובהתאם להוראות פרק זה.
- (ג) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר החינוך להורות על מתן שירותים נוספים לאדם עם אוטיזם, מעבר לסל השירותים לפי סעיף קטן (א).
- (ד) בגיר עם אוטיזם שנקבעה לו רמת תפקוד כקטין, תימשך זכאותו לשירותי חינוך ייעודיים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) על פי רמת התפקוד שנקבעה לו כקטין, אף אם נקבעה לו רמת תפקוד שונה כבגיר או שלא נקבעה לו כלל רמת תפקוד כבגיר.
16. קביעת זכאות לגמלה בידי המוסד לביטוח לאומי
- המוסד לביטוח לאומי יקבע לפי חוק הביטוח הלאומי את זכאותו של אדם עם אוטיזם לגמלה וכן את שיעורה, בהתאם לרמת תפקודו, וזאת בתוך ארבעה חודשים מהמועד שהוזן המידע למאגר המידע כאמור בסעיף 9(ד) או מהמועד שהאדם הגיש בקשה לקבלת גמלה, לפי העניין; הרואה עצמו נפגע מהחלטה של המוסד לביטוח לאומי לפי סעיף זה רשאי להגיש תובענה כאמור בסעיף 391(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי.

תיאום בין נותני
שירותים ייעודיים

17. (א) במתן שירות מן השירותים הייעודיים כאמור בפרק זה, יביא בחשבון נותן השירות את מכלול השירותים הייעודיים הניתנים לאותו אדם עם אוטיזם על ידי נותני השירותים האחרים כאמור בפרק זה, בהתאם למידע שנמצא בידיו במועד קבלת ההחלטה על מתן השירות, והכל לשם מתן שירותים באופן מתואם בצורה מיטבית על ידי נותני השירותים השונים ומיצוי השירותים שלהם האדם זכאי.

(ב) נעשו שינויים בשירות ייעודי הניתן לאדם עם אוטיזם, יעודכנו השירותים האחרים הניתנים לו ככל שיש בכך צורך, בהתאם למידע שנמצא בידי נותני השירותים האחרים.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב), לגבי אדם עם אוטיזם שהסכים להיכלל במאגר המידע והוא זכאי לשירותי חינוך ייעודיים לפי סעיף 15, תבוצע בחינה מחודשת של השירותים הייעודיים הניתנים לו שלושה חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים.

(ד) החלטת נותן שירות לגבי מתן שירות ייעודי לאדם עם אוטיזם או החלטה על שינוי במתן שירות כאמור, תימסר לאדם עם אוטיזם, ואם הסכים האדם להיכלל במאגר המידע - תועבר למאגר המידע בתוך 15 ימים ממועד ההחלטה, באמצעות מי שהוסמך לכך וניתנה לו הרשאה מתאימה לפי סעיף 19(ג); אם השירות אינו ניתן בפועל מיד לאחר קבלת ההחלטה, יעדכן נותן השירות את מאגר המידע כאמור, גם בעת תחילת מתן השירות בפועל.

18. (א) עובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים שהשר הסמיך לעניין זה (בפרק זה – הממונה על מאגר המידע), יקים וינהל מאגר מידע שמטרתו הן אלה:

- (1) עדכון נותני שירותים ייעודיים בדבר הזכאות של אדם עם אוטיזם לשירותים ייעודיים;
- (2) מתן שירותים ייעודיים באופן מתואם בצורה מיטבית בין נותני השירותים הייעודיים;
- (3) מיצוי השירותים הייעודיים שאדם עם אוטיזם זכאי להם.

(ב) מאגר המידע יכלול, לגבי אדם עם אוטיזם שנתן הסכמה להיכלל במאגר, את תוצאות האבחון וההערכה והחומר הנלווה בעניינו, את רמת התפקוד שנקבעה לו ואת תוקפה של רמת התפקוד, וכן מידע בדבר השירותים הייעודיים שהוחלט לתת לאדם ובדבר השירותים הייעודיים הניתנים לו בפועל.

(ג) הממונה על מאגר המידע ייתן הרשאה לגורמים שהוסמכו כאמור בפסקאות (1) עד (5) שלהלן, לעדכן את המידע שבמאגר המידע או לעיין בו, ובלבד שההסמכה וההרשאה יינתנו רק אם הדבר נדרש לצורך קביעת השירותים, מתן השירותים או עדכונם, ובמידה הנדרשת כאמור:

- (1) עובד סוציאלי מטפל ועובד משרד הרווחה והשירותים החברתיים שהשר הסמיכם לעניין זה;
- (2) עובד משרד החינוך ששר החינוך הסמיכו לעניין זה;
- (3) עובד המוסד לביטוח לאומי שהמנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי הסמיכו לעניין זה;
- (4) עובד משרד הבריאות ששר הבריאות הסמיכו לעניין זה;

(5) שני עובדים לכל היותר מכל קופת חולים ששר הבריאות הסמיכם לעניין זה.

(ד) מאגר המידע ומערך איסוף המידע אליו ועדכון המידע בו, יעוצבו בדרך שתמזער את הסיכון לפגיעה בפרטיותם של האנשים שהמידע לגביהם נמצא במאגר, בשים לב לחלופות טכנולוגיות מקובלות, ובהתייעצות עם הרשם כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.⁹

(ה) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש אלא לפי הוראות פרק זה ובמידה הנדרשת לכך.

(ו) (1) השר יקבע הוראות בעניינים שלהלן, בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות האנשים שמידע לגביהם נמצא במאגר המידע:

(א) סוגי המידע שייכללו במאגר;

(ב) איסופו של המידע, שמירתו, הגישה אליו, עיבודו, מחיקתו, החזקתו ואבטחתו;

(ג) סוגי בעלי התפקידים שניתן להסמיך לפי סעיף קטן (ג) והיקפם, והיקף הגישה של כל סוג בעל תפקיד כאמור למידע הנמצא במאגר ובפרט לחומר הנלווה לאבחון ולהערכה התפקודית כאמור בסעיף 5(ג);

(ד) זכותו של אדם שמידע לגביו נמצא במאגר לעיין באותו מידע.

(2) תקנות כאמור בפסקה (1) ייקבעו בהסכמת שר המשפטים, ולעניין הוראות לפי פסקה (1)(ג) – גם בהתייעצות עם שר החינוך או שר הבריאות, לפי העניין.

(ז) בהתקיים לגבי אדם אחד מהמקרים המנויים בפסקאות (1) או (2) שלהלן, ימחק הממונה ממאגר המידע את המידע הנוגע לאותו אדם לאחר שהבטיח כי כל נותן שירות הפיק מהמאגר את המידע הנוגע לשירות שהוא נתן לאותו אדם:

(1) האדם הודיע לממונה על מאגר המידע כי אינו מעוניין עוד להיכלל במאגר;

(2) רמת התפקוד של האדם פקעה לפי סעיפים 10 או 11.

סימן ה': שירותי רווחה – תקצוב, שירותים ניסיוניים ופיקוח

19. שירותי רווחה ניסיוניים השר, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לאשר הפעלת שירותי רווחה על בסיס ניסיוני לבחינת תועלתם, ובלבד שעלות הפעלתם הכוללת לא תעלה על 5% מהתקציב השנתי של שירותי הרווחה הניתנים לפי פרק זה.

20. השתתפות במימון שירותי רווחה ייעודיים (א) רשות מקומית שבתחום שיפוטה מתגורר אדם עם אוטיזם תשתתף במימון העלות הכוללת של שירותי הרווחה הייעודיים שיינתנו לאותו אדם בהתאם לסעיפים 13 ו-14 לחוק, למעט שיעור ההשתתפות העצמית כאמור בסעיף קטן (ב), בשיעור של 25%; קביעת מקום מגוריו של אדם כאמור לעניין סעיף זה, תיעשה בהתאם להוראות חוק שירותי הסעד והתקנות שהותקנו לפיו.

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

(ב) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע את שיעור השתתפותו של אדם עם אוטיזם או של מי שחייב במזונותיו לפי סעיף 3 לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), התשי"ט-1959,¹⁰ במימון עלות שירותי הרווחה הייעודיים שיינתנו לאותו אדם בהתאם לסעיפים 13 ו-14 לחוק, והכל על פי כללים ובשיעורים שיקבע דרך כלל או לסוגי שירותים.

(א) השר ימנה מבין עובדי משרדו, מפקחים שתפקידם יהא-

21. מינוי מפקחים
וסמכויותיהם

(1) לבצע הערכה ובקרה על ביצוע תפקידיו של עובד סוציאלי מטפל לפי חוק זה;

(2) לפקח, בהתאם להוראות המנהל הכללי של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, על מתן שירותי רווחה לפי חוק זה ואיכותם, בידי מי שאינו רשות ציבורית.

(ב) לא ימונה מפקח אלא אם כן התקיימו לגביו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת השר לשמש מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה לתפקיד הפיקוח שיוטל עליו, כפי שהורה השר.

(ג) לשם ביצוע תפקידיו לפי סעיף קטן (א)(2), רשאי מפקח לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר -

(1) למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) למסור לו מידע ומסמכים הנוגעים ליישום תכנית טיפולית כמשמעותה בסעיף 14: בפסקה זו, "מסמך" - לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.¹¹

סימן ו': המועצה

22. השר ימנה מועצה שתייעץ לו בעניין שיקום, קידום ושילוב של אנשים עם אוטיזם, ובכלל זה בעניינים אלה:

מינוי המועצה
ותפקידיה

(1) התוויית מדיניות שיקום, קידום ושילוב של אנשים עם אוטיזם;

(2) תכנון שירותי רווחה לאנשים עם אוטיזם ושיפור איכותם, זמינותם ונגישותם, וכן דרכים לקידום השוויון במתן השירותים כאמור;

(3) שינויים בסל שירותי הרווחה;

(4) קביעת אמות מידה לגבי אופן מתן השירותים שבסל שירותי הרווחה;

(5) פיתוח תכניות להכשרת כוח אדם מקצועי בתחום הטיפול באנשים עם אוטיזם, לרבות יצירת מסלולי התמחות ולימודים אקדמיים, הכשרות והשתלמויות מקצועיות;

¹⁰ ס"ח התשי"ט, עמ' 72;
¹¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(6) פיתוח תכניות הסברה בקהילה בכל נושא הקשור לאנשים עם אוטיזם.

(א) המועצה תהיה בת 19 חברים, והם: 23.

הרכב המועצה

- (1) נציג השר, מבין עובדי משרדו, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג שר הבריאות, מבין עובדי משרדו;
- (3) נציג שר החינוך, מבין עובדי משרדו;
- (4) נציג שר הפנים, מבין עובדי משרדו;
- (5) נציג שר הכלכלה, מבין עובדי משרדו;
- (6) נציג שר האוצר, מבין עובדי משרדו;
- (7) נציג המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי, מבין עובדי המוסד לביטוח לאומי;
- (8) נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות או נציגו מבין עובדי הנציבות;
- (9) נציג מרכז השלטון המקומי;
- (10) נציג המועצות האזוריות;
- (11) נציג ארגון המייצג, לדעת השר, אנשים עם אוטיזם;
- (12) נציג ארגון המייצג, לדעת השר, את המספר הגדול ביותר של משפחות של אנשים עם אוטיזם;
- (13) נציג ארגון שלדעת השר עוסק בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות;
- (14) עובד סוציאלי בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם;
- (15) חמישה חברים נוספים כמפורט להלן, שימנה השר בהתייעצות עם שר הבריאות:
  - (א) קלינאי תקשורת, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם;
  - (ב) מרפא בעיסוק, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם;
  - (ג) פסיכולוג, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם;
  - (ד) רופא בעל תואר מומחה בנוירולוגית ילדים והתפתחות הילד לפי פקודת הרופאים, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם;
  - (ה) רופא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער לפי פקודת הרופאים, בעל ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עם אנשים עם אוטיזם.

(ב) לא ימונה לחבר המועצה מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השר, לכהן כחבר המועצה או מי שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור.

24. תקופת הכהונה של חבר המועצה
חבר המועצה ימונה לתקופה של ארבע שנים ורשאי השר לחזור ולמנותו לתקופות כהונה נוספות, ובלבד שאחרי שתי תקופות כהונה רצופות לא ימונה חבר מועצה לתקופה נוספת כאמור בטרם חלפו ארבע שנים.

25. פקיעת כהונה
חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) הוא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור;

(3) הוא חדל להיות עובד המשד הממשלתי או הגוף שאותו הוא מייצג במועצה, או חדל לעסוק במקצוע שבשלו מונה.

26. העברה מכהונה
השר רשאי להעביר חבר מועצה מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו, בהודעה בכתב, אם נוכח כי התקיים אחד מאלה:

(1) נבצר מחבר המועצה, דרך קבע, למלא את תפקידו;

(2) חבר המועצה נעדר מיותר מ-5 ישיבות רצופות של המועצה;

(3) חבר המועצה אינו ממלא את תפקידו כראוי.

27. תוקף פעולות המועצה
קיום המועצה ותוקף פעולותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר בה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שרוב חבריה מכהנים כדין.

28. מועדי ישיבות המועצה
(א) ישיבות המועצה יתקיימו ארבע פעמים בשנה לפחות.

(ב) יושב ראש המועצה יזמן את ישיבות המועצה ויקבע את מועדן, את מקומן ואת סדר יומן, ואולם אם שלישי מחברי המועצה דרשו לזמן ישיבת מועצה, יכנס יושב ראש המועצה ישיבת מועצה בתוך 21 ימים ממועד הדרישה האמורה.

29. מניין חוקי
(א) המניין החוקי לישיבות המועצה הוא חמישה חברים ובהם היושב ראש.

(ב) נפתחה ישיבת מועצה במניין חוקי, יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת החלטות נכחו בישיבה שלושה חברים לפחות ובהם היושב ראש.

סימן ז': הוראות שונות

30. הסכמה ושמיעת עמדתו של אדם בנוסף לאפוסטרופוס
נדרשה לפי הוראות פרק זה הסכמה של אדם או שמיעת עמדתו ולאדם יש אפוסטרופוס אך הוא מסוגל בעצמו להסכים או להביע את עמדתו, יראו את דרישת ההסכמה או שמיעת העמדה כאמור כמחייבת גם הסכמה או שמיעת עמדתו של האדם עצמו, ככל הניתן.

31. שירותי מידע על זכויות
השר יפעל למתן שירותי מידע זמינים לציבור בכל הנוגע לזכויותיו של אדם עם אוטיזם לגמלאות ולשירותי רווחה ייעודיים לפי פרק זה.

32. שמירת דינים
אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מזכויותיו של אדם לפי כל דין.

פרק ג': תיקונים עקיפים

תיקון חוק הביטוח הלאומי 33. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, אחרי סעיף 220א יבוא :

"זכאות אדם עם 220ב. (א) על אף האמור בהוראות פרק זה, השר, בהתייעצות עם ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע הוראות בדבר זכאותו של אדם עם אוטיזם, כמשמעותו בסעיף 3 לחוק שירותי רווחה, לגמלאות נכות אלו :

- (1) גמלאות בשל ילד נכה כאמור בסימן ו' ;
- (2) השתתפות במתן שירותים מיוחדים כאמור בסעיף 206 ;
- (3) גמלה מיוחדת למי שסובל ממוגבלות קשה כאמור בסעיף 206א ;
- (4) קצבה חודשית לפי סעיפים 200 עד 202.

(ב) הזכאות של אדם עם אוטיזם לגמלאות הנכות כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בהתאם לרמת התפקוד שקבע לו הגורם הקובע כאמור בסעיף 9 לחוק שירותי רווחה.

(ג) לעניין סעיף זה, "חוק שירותי רווחה" – חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2014.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי 34. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, בתוספת השנייה, בפרט 20 -

- (1) בפרט משנה (א)(7) במקום "האוטיסטי" יבוא "האוטיזם" ;
- (2) אחרי פרט משנה (ג) יבוא :

"(ד) ביצוע הערכה תפקודית לקטין שטרם מלאו לו שבע עשרה שנים וחצי שאובחן בספקטרום האוטיזם, וכן ביצוע הערכות חוזרות ככל שחל שינוי מהותי בתפקוד הרפואי של הקטין המצדיק הערכה חוזרת.

(ה) בלי לגרוע מהוראות פרטי משנה (ג) ו-(ד), אבחון קטין כמצוי בספקטרום האוטיזם וביצוע הערכה תפקודית יבוצעו בצוות רב-מקצועי, בהתאם להנחיות מקצועיות שיפרסם המנהל הכללי של משרד הבריאות, שתייחסו בין השאר להרכב הצוות הרב-מקצועי, לדרכי האבחון ולשימוש בכלי אבחון, בכלי הערכה או בשאלונים מסוימים ; כל עוד לא פורסמו הנחיות מקצועיות כאמור, יבוצעו אבחון והערכה תפקודית של קטין בהתאם לעקרונות המקצועיים המפורטים במדריך הסיווג והאבחון DSM, וככל שאינם מפורטים במדריך האמור – לפי אמות מידה מקצועיות מקובלות.

(ו) אובחן קטין כמצוי בספקטרום האוטיזם, ייקבע במועד האבחון, ככל שיש בכך צורך, מועד לאבחון חוזר, ולבקשת אפוטרופסו של הקטין יבוצע אבחון חוזר בסמוך למועד זה."

תיקון חוק בתי משפט 35. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹² -

(1) בתוספת הראשונה, בפרט 22 –

(א) במקום כותרת הפרט יבוא "זכויות אנשים עם מוגבלות";

(ב) בסופו יבוא:

"(3) החלטה של רשות לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2014, למעט החלטה לפי סעיף 5;"

(2) בתוספת השנייה, בפרט 22, בסופו יבוא "וכן החלטה של ועדת הערר שלפי החוק האמור בערר לפי סעיף 14(ה) לחוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ה-2014".

פרק ד': שונות

36. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

37. תחילה תחילתו של חוק זה בתום שנתיים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

38. (א) שירותי רווחה וחינוך ייעודיים לפי פרק ב' יופעלו בהדרגה במשך תקופה של ארבע שנים מיום התחילה, לפי צווים שיקבעו השר ושר החינוך כל אחד בתחמו, בהתייעצות עם השר האחר.

(ב) עד תום תקופת ההחלה ההדרגתית כאמור בסעיף קטן (א), תיקבע התוכנית הטיפולית של אדם עם אוטיזם, כמשמעותה בסעיף 14, בהתחשב בשירותים הקיימים באותה עת במקום מגוריו.

39. (א) אדם שנקבע לגביו שהוא נמצא בספקטרום האוטיזם לפני תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאדם עם אוטיזם לעניין הוראות פרק ב', ובלבד שבתוך ארבע שנים מיום התחילה, תבוצע לגביו הערכה תפקודית על ידי גורם מאבחן ותיקבע לו רמת תפקוד לפי הוראות פרק ב' לצורך קבלת גמלאות, שירותי חינוך ושירותי רווחה ייעודיים.

(ב) אדם שפנה לאבחון לפני יום התחילה, יימשך ביצוע האבחון במקום שבו החל ויראו באבחון כאמור באבחון שנעשה על פי הוראות פרק ב'; נקבע באבחון כאמור כי האדם הינו אדם עם אוטיזם יחולו לגביו הוראות סעיף קטן (א).

(ג) כל עוד לא נקבעה לאדם שחלות עליו הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב), רמת תפקוד על פי הוראות פרק ב', לא תיפגע זכותו לקבלת גמלאות, שירותי חינוך ושירותי רווחה ייעודיים שניתנו לו או שהיה ניתן לתת לו ערב יום התחילה, ולא יהא בכך כדי למנוע מכך שיינתנו לו שירותים נוספים מתוך שירותי החינוך ושירותי הרווחה הייעודיים הניתנים לאנשים עם אוטיזם באותה עת במקום מגוריו.

¹² ס"ח התשי"ס, עמ' 190; התשע"ה, עמ' 16.

תוספת

(סעיף 13)

התחומים של שירותי הרווחה

- (1) שירותי דיור, לרבות מגורים של אדם עם אוטיזם בדיור בקהילה, במשפחה אומנת, במעון פנימייתי;
- (2) שירותים בסידור יומי, לרבות שהותו של אדם עם אוטיזם בנופשו, קייטנה, מועדונית, מפעל מוגן, מרכז יום לתעסוקה;
- (3) שירותי הסעה לשירותים בסידור יומי;
- (4) שירותי מטפח אישי;
- (5) שירותי תעסוקה לרבות השמה וליווי שיקומי;
- (6) שירותי ייעוץ והדרכה לבני משפחתו של האדם עם אוטיזם;
- (7) קבוצות שיקומיות טיפוליות לאדם עם אוטיזם שאינו מקבל שירותי דיור;
- (8) תוכנית מעבר ממערכת החינוך למערכת הרווחה והשירותים החברתיים.

מוגש על ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים

ה' באב התשע"ה
21 ביולי 2015

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/840 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 04.05.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 22.05.2014 ומספרה הוא 1614(חק/840).

1614(חק/840). טיוטת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ד-2014

יו"ר ועדת השרים פותחת.

שר הרווחה והשירותים החברתיים מציג את טיוטת החוק.

בדיון משתתפים: השרים ציפי לבני, מאיר כהן, גדעון סער, יעל גרמן וה"ח אורית קורן ומנחם וגשל.

מניין קולות:

מחליטים:

- א. לאשר את טיוטת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשע"ד-2014 המצורפת (דפים 7-17).
- ב. בטרם תפורסם הצעת החוק ברשומות, יתבצע תיאום נוסח בהסכמה עם שרת המשפטים, שר האוצר, שר הרווחה והשירותים החברתיים, שרת הבריאות, שר החינוך ולעניין סעיף 12 בטיוטה – עם שר הפנים.
- ג. יתווסף נציג למשרד הכלכלה בהרכב המועצה הארצית.
- ד. נושאים שלגביהם לא תתקבל הסכמה כאמור בסעיף ב' לעיל – יוחזרו לדיון ולהכרעתה של ועדת השרים לענייני חקיקה.

הערה:

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע:

חוק הביטוח הלאומי (תיקון סעיף 2א), התשע"ה-2015

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בהם:

מוצע לתקן את סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – החוק), ולהוסיף לרשימת האשרות אשר המחזיק בהן לא נחשב כתושב לעניין החוק, שתי אוכלוסיות כדלקמן:

- משקיעים ועובדים מומחים חיוניים מטעמים שהם אזרחי ארה"ב, לרבות בני משפחותיהם, נושאי אשרה ו/או רישיון ישיבה זמניים בישראל.
- "רישיון זמני" כאמור בסעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל).

באמצעות התיקון, לא ייראו כתושבי ישראל הזכאים לגמלאות הביטוח הלאומי ולזכויות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, את מי מאוכלוסיית המשקיעים והעובדים המומחים מטעמים לרבות בני משפחותיהם, שהם אזרחי ארה"ב, נושאי אשרה ו/או רישיון ישיבה זמניים בישראל.

בנוסף, באמצעות התיקון, לא יוכל מי מאוכלוסיית המסתננים שנכנסו לישראל שלא כדין להעלות טענה לפיה ביסס מעמד של תושב בישראל - הן לעניין חוק הביטוח הלאומי הן לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי - מכיוון שסוג הרישיון שניתן לו לא הוחרג כאמור מגדר אשרות ורישיונות הישיבה המנויים בפסקאות המשנה של סעיף 2א לחוק.

סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 (להלן – **חוק הביטוח הלאומי**) קובע מי לא ייחשב כתושב, לפי סוג האשרה שקיבל. הסעיף האמור מתייחס, בין היתר למי ששוהה בישראל שלא כדין, ולמי שנכנס באשרה שעניינה עבודה (ולא מתוך כוונה להישאר שהות של קבע). הסעיף האמור חל גם לעניין הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – **חוק ביטוח בריאות ממלכתי**).

על מנת שיכנס לתוקפו הסדר אמריקני בדבר מתן אשרות מסוג E-2 לאזרחים ישראלים בארה"ב ומאחר שכניסתו לתוקף של ההסדר מותנית בכך שיחול בישראל הסדר דומה לגבי אזרחי ארה"ב, התקבלה ביום 30.3.2014, החלטת ממשלה מספר 1528, לפיה הונחה שר הרווחה והשירותים החברתיים להפיץ תזכיר חוק לתיקון סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי כך שנושאי אשרה ו/או רישיון ישיבה זמניים בישראל של משקיעים ועובדים מומחים חיוניים מטעמים שהם אזרחי ארה"ב, לרבות בני משפחותיהם, לא ייראו כתושבי ישראל לעניין גמלאות הביטוח הלאומי ולעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, וזאת בתוך 60 יום מיום כניסתו לתוקף של תיקון בתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974, כאמור לעיל. המשך הליכי החקיקה בעניין זה יעוכבו עד לפרסום תיקון התקנות.

סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952 (להלן – **חוק הכניסה לישראל**) קובע כי שר הפנים רשאי להעניק "רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רישיון ישיבה וניתן עליו צו הרחקה – עד ליציאתו מישראל או הרחקתו ממנה". סוג אשרה זה לא נכלל ברשימת האשרות המנויה בסעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי (הואיל וביסוס תושבות מחייב ממילא שהות ממושכת בישראל, אין צורך בחזקה שבחוק הביטוח הלאומי לעניין זה).

שר הפנים ומי שהוסמך לכך על ידו עושה שימוש בסמכות הנתונה לו לגבי מסתננים שנכנסו לישראל שלא כדין, הושמו במשמורת לפי חוק הכניסה לישראל או במעצר לפי החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 ושוחררו ממשמורת על פי דין, וזאת עד שניתן יהא לממש את הרחקתם אל מחוץ לישראל. הרחקתם של מסתננים כאמור בתקופת הביניים למדינת מוצאם או למדינת אזרחותם מתעכבת בשל שורה של טעמים. במהלך שחרורם ניתן למסתננים כאמור רישיון זמני לישיבת ביקור לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל. על פי הערכות, מדובר באוכלוסייה המונה למעלה מ-62,000 איש.

יובהר, כי אין המדובר במי שזכאי להיות מוכר כ"פליט" ממדינתו, בהתאם לדין הבינלאומי, שכן אלו מקבלים אשרה לישיבת ארעי בישראל.

למען הסר ספק, כדי למנוע אפשרות להעלאת טענה לפיה ביסס מי מהמסתננים כאמור מעמד של תושב בישראל, הן לעניין חוק הביטוח הלאומי והן לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי מכיוון שסוג הרישיון שניתן לו לא הוחרג כאמור מגדר אשרות ורישיונות הישיבה המנויים בפסקאות המשנה של סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי, מוצע לתקן את הוראות סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי ולהוסיף בו את הרישיון הזמני כמפורט לעיל.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

סעיף 2א לחוק יתוקן.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

אין השפעה

ה. השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי של המוסד:

אין השפעה

ו. עמדת משרדי הממשלה השונים לתזכיר החוק

תזכיר חוק המתייחס להוספת סעיף קטן (ב)(6) בלבד, פורסם כבר בפברואר 2013, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה [חקיקה] סמכה ידיה על הצעת החוק; משרד ראש הממשלה והמחלקה לקשרי חוץ במשרד המשפטים העירו מספר הערות שהוטמעו בדברי ההסבר. לתזכיר שפורסם ס-18.9.2014, לא התקבלו כל הערות.

תיקון סעיף קטן (ב)(3) פורסם במסגרת תזכיר החוק ביום 18.9.2014, התיקון התווסף בעקבות החלטת ממשלה מספר 1528, שהתקבלה ביום 30.3.2014. לא התקבלו כל הערות.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס'...)(תיקון סעיף 2א), התשע"ה – 2015

1. בסעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995¹:

א. בסעיף קטן (ב)(3) בסופו יבוא

"או אשרה ורישיון לפי תקנה 5א בתקנות הכניסה"

ב. אחרי סעיף קטן (ב)(5) יבוא

"(6) מי שבידו רישיון כאמור בסעיף 2א(א)(5) בחוק הכניסה לישראל"²

ג. בסעיף קטן (ג) במקום "(ב)(3) עד (5)" יבוא "(ב)(3) עד (6)"

2. תחילתו של חוק זה ב-1 בחודש שלאחר פרסומו (להלן – יום התחילה) והוא יחול על גמלאות תחילה ותחולה המשתלמות מיום התחילה ואילך.

¹ ס"ח התשנ"ה, בעמ' 207.

² ס"ח התשי"ב, בעמ' 354.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 (להלן – **חוק הביטוח הלאומי**) קובע מי לא ייחשב תושב, לעניין חוק הביטוח הלאומי, לפי סוג האשרה שקיבל. הסעיף האמור מתייחס, בין היתר למי ששוהה בישראל שלא כדין, ולמי שנכנס באשרה שעניינה עבודה (ולא מתוך כוונה להישאר שהות של קבע). הסעיף האמור חל גם לעניין הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד – 1994 (להלן – **חוק ביטוח בריאות ממלכתי**).

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהוסיף לרשימת האשרות אשר המחזיק בהן לא נחשב תושב לעניין חוק הביטוח הלאומי, שתי אוכלוסיות נוספות:

1. משקיעים ועובדים מומחים חיוניים מטעמים שהם אזרחי ארצות הברית, לרבות בני משפחותיהם, נושאי אשרה או רישיון ישיבה זמניים בישראל.
2. בעלי "רישיון זמני" כאמור בסעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל).
הכל כפי שיפורט להלן:

מוצע לקבוע, בהתאם להחלטת ממשלה, מספר 1528, מיום 30.3.2014, כ"ח אדר ב' התשע"ד, שנושאי אשרה או רישיון ישיבה זמניים בישראל של משקיעים ועובדים מומחים חיוניים מטעמים, שהם אזרחי ארצות הברית, לרבות בני משפחותיהם, לא ייראו כתושבי ישראל לעניין גמלאות הביטוח הלאומי ולעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, וזאת בתוך 60 יום מיום כניסתו לתוקף של תיקון בתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974, כאמור לעיל. המשך הליכי החקיקה בעניין זה יעוכבו עד לפרסום תיקון התקנות (התקנות פורסמו ביום 28.8.2014).

סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, קובע כי שר הפנים רשאי להעניק "רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רישיון ישיבה וניתן עליו צו הרחקה – עד ליציאתו מישראל או הרחקתו ממנה". רישיון זה, בשל אופיו הזמני, לא נכלל ברשימת האשרות המנויה בסעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי; ביסוס תושבות מחייב שהות ממושכת בישראל, ולכן לא היה צורך בחוקה שבחוק הביטוח הלאומי לעניין זה. בפועל, שר הפנים עושה שימוש בסמכות האמורה להענקת רישיון לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל גם במקרים שבהם ברור כי השהות בישראל תהיה ממושכת ביותר. כך למשך, במקרה של מסתננים שנכנסו לישראל שלא כדין ונכלאו, אך לא ניתן להשיבם לארצות מוצאם מסיבות שונות (למשל אם מדובר במסתננים ממדינות אויב). יובהר, כי אין המדובר במי שזכאי להיות מוכר כ"פליט" ממדינתו, בהתאם לדין הבינלאומי, שכן אלו מקבלים אשרה לישיבת ארעי בישראל. לפי הערכת רשות האוכלוסין וההגירה מדובר באוכלוסיה המונה כיום למעלה מ-45,700 אנשים.

למען הסדר ספק, כדי למנוע אפשרות להעלאת טענה שלפיה ביסס מי מהמשקיעים והעובדים המומחים החיוניים מטעמים שהם אזרחי ארצות הברית, לרבות בני משפחותיהם ומי מהמסתננים כאמור, ביסס מעמד של תושב בישראל, הן לעניין חוק הביטוח הלאומי והן לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, יש לתקן את הוראות סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי, ולהוסיף בו את האשרות האמורות.

מוגש על ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים

ו' באב התשע"ה
22 ביולי 2015

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 1528 של הממשלה מיום 30.03.2014.

1528. קביעת הסדר למתן רישיונות ישיבה זמניים בישראל למשקיעים ולעובדים מומחים חיוניים מטעמם שהם אזרחי ארה"ב, לרבות לבני משפחותיהם

מ ח ל י ט י ם, על מנת שייכנס לתוקפו ההסדר האמריקני בדבר מתן אשרות מסוג E-2 לאזרחים ישראלים בארה"ב ומאחר שכניסתו לתוקף של ההסדר מותנית בכך שיחול בישראל הסדר דומה לגבי אזרחי ארה"ב, לקבוע כדלקמן:

1. לאשר את המלצות הצוות הבין-משרדי שהוקם ברשות האוכלוסין וההגירה שחברים בו נציגי משרדי החוץ, המשפטים, הכלכלה והאוצר ומצורפות כחלק בלתי נפרד מהחלטה זאת (להלן: ההמלצות) לפיהן יש לבצע תיקוני חקיקה והסדרים מנהליים נדרשים, על מנת לאפשר למשקיעים אזרחי ארה"ב (להלן: משקיעים) ועובדים מטעמם שהם מנהלים בכירים או עובדים מומחים שיש להם ידע חיוני וייחודי ברמה גבוהה, כולם אזרחי ארה"ב (לעיל ולהלן: עובדים מומחים חיוניים מטעם המשקיע) לשהות ולעבוד זמנית בישראל לצורך ניהול ופיתוח של יוזמה עסקית שבה בוצעה השקעת הון משמעותית על ידי המשקיע (להלן: היוזמה העסקית). הכל בתנאים דומים להסדר למתן אשרות משקיע לאזרחים ישראלים אשר נקבע בחקיקת ארצות הברית, המצורף כנספח להמלצות ואשר ייכנס לתוקף רק לאחר קביעת הסדר דומה בישראל עבור משקיעים אזרחי ארה"ב.

2. בהתאם להמלצות, לבצע תיקוני חקיקה והסדרים מנהליים נדרשים כמפורט להלן, על מנת לאפשר לבני זוג של משקיעים ועובדים מומחים חיוניים מטעם המשקיע, ששהותם ועבודתם בישראל הותרה בהתאם להסדרים לפי סעיף 1, לשהות ולעבוד בישראל גם בעבודה אשר אינה בקשר ליוזמה העסקית, וכן להתיר שהות ילדיהם שהם עד גיל 21 כולל, גם אם אינם אזרחי ארה"ב.

3. לקבוע כי אשרות ורישיונות ישיבה יינתנו למשקיעים, ולעובדים

מזכירות הממשלה

מומחים חיוניים מטעם המשקיע ולבני משפחותיהם בהתאם להחלטה זו בתנאי שמנהל רשות האוכלוסין וההגירה או מי שהוא הסמיך לצורך כך, קבע, לאחר קבלת המלצת ועדה מיעצת בינמשרדית שתקום, כי התקיימו תנאי הסף המצטברים להלן וכן תנאים נוספים שפורטו בהמלצות.

א. המשקיע השקיע הון משמעותי ביוזמה עסקית אמיתית ופעילה בישראל (במובחן מהשקעת הון קטנה יחסית בעסק שולי לצורך מחיה בלבד) העשויה ליצור צמיחה כלכלית במשק ומקומות תעסוקה, ותורמת לקידום יעדי המדיניות הכלכלית של המדינה. על ההשקעה להיות בחברה שהתאגדה בישראל והשליטה על עסקיה וניהולה מופעלים בישראל.

ב. המשקיע מבקש לשהות בישראל לצורך פיתוח או ניהול היוזמה העסקית בלבד.

ג. העובדים המומחים החיוניים מטעם המשקיע מבקשים לשהות בישראל לצורך עבודה במסגרת היוזמה העסקית בלבד, ולהם תפקיד ניהולי בכיר, תפקיד פיקוח או יכולת מיוחדת המייחדים את שירותיהם כהכרחיים לפעילותה היעילה.

ד. המשקיע ו/או העובדים המומחים החיוניים מטעמו ובני משפחותיהם אשר מבקשים אשרה מתכוונים לצאת מישראל בסיום תקופת שהותם החוקית על פי רישיון הישיבה שינתן להם, ואין למשקיע או לעובדים המומחים החיוניים מטעמו או לבני משפחותיהם כוונה להשתקע בישראל.

ה. אין מניעה אחרת ביחס למשקיע, העובדים המומחים החיוניים מטעם המשקיע או בני משפחותיהם לכניסה, שהייה או עבודה בישראל, בהתאם לחקיקת מדינת ישראל או לנהלים הרגילים של רשות האוכלוסין וההגירה.

4. ככל שמדינה נוספת עימה ישראל קשורה בהסכם אזור סחר חופשי או הסכם הגנה על השקעות תפנה בבקשה להחלת הסדר דומה ותתחייב כי תעניק תנאים דומים למשקיעים אזרחי מדינת ישראל, שייקבעו בהסדר מיוחד בנושא אשרות למשקיעים, תבחן הממשלה החלת הסדר דומה כלפי משקיעים אזרחי מדינה זו ותקבע את תנאי החלת ההסדר בהחלטת ממשלה.

5. על מנת לבצע את ההחלטה דלעיל ובכפוף להוראות לפי החלטה זו וההמלצות, לפעול כלהלן:

א. שר הפנים יפעל, תוך קיום היועצויות וקבלת הסכמת שרים וכן

מזכירות הממשלה

אישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, הכל בהתאם להוראות החוק, כלהלן:

1) יתקן את תקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974, על מנת לקבוע סוגי אשרות ורישיונות ביקור מיוחדים עבור משקיעים. עובדים מומחים חיוניים מטעמם ובני זוגם העומדים בתנאים שייקבעו לעניין זה, וזאת בתוך 60 יום מיום קבלת החלטה זו.

2) יתקין תקנות לפי סעיף 2(ג) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) לצורך קביעת פטור מצורך בהיתר לפי סעיף 1(ג) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים), להעסקת משקיעים ובני זוגם, ועובדים מומחים חיוניים מטעמם ובני זוגם כאמור, העומדים בתנאים שייקבעו לעניין זה, וזאת בתוך 60 יום מיום קבלת החלטה זו.

ב. להנחות את שר האוצר להביא לתיקונו של פרק יי לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003, כך שמשקיעים, עובדים מומחים חיוניים מטעמם ובני זוגם, העומדים בתנאי החלטה זו ולפיכך זכאים לאשרות ורישיונות ביקור בתוקף כאמור בסעיף 5(א)(1) לעיל, יוחרגו מהגדרת "עובד זר" וכך לא יוחל עליהם ההיטל הקבוע בפרק זה על העסקתם, וזאת בתוך 90 יום מיום כניסת תיקוני החקיקה לתוקף.

ג. להנחות את שר הכלכלה, מכוח סמכותו לפי סעיף 6 לחוק עובדים זרים, בהיוועצות עם שר הפנים, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע בתקנות פטורים מחובות לפי סעיפים 1ג, 1ה ו-1 לחוק עובדים זרים, למעסיקים של משקיעים, עובדים מומחים חיוניים מטעם משקיע או בני משפחותיהם בעלי אשרה ורישיון ביקור בתוקף כמפורט בסעיף 3(ג) דלעיל, וכן לקבוע פטור כאמור מהחובות לפי סעיף 1ד לחוק האמור, בתנאי שהעובד מבוטח בביטוח רפואי בהיקף דומה לביטוח לפי צו עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (סל שירותי בריאות לעובד), התשס"א-2001, וזאת בתוך 60 יום מיום קבלת אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

ד. להנחות את שרי הפנים, האוצר והכלכלה להאציל את סמכותם

מזכירות הממשלה

לפי סעיף 3א' (ג'1) לחוק הכניסה לישראל, כל שר לנציג מטעמו
שיהא חבר בוועדה לפי סעיף 6.1 להמלצות.

ה. להנחות את שר הרווחה והשירותים החברתיים להפיץ תזכיר
חוק לתיקון סעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב],
התשנ"ה-1995, כך שנושאי אשרה ו/או רישיון ישיבה מהסוגים
המנויים בהחלטה זו לא ייראו כתושבי ישראל לעניין גמלאות
הביטוח הלאומי ולעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, וזאת
בתוך 60 יום מיום כניסתו לתוקף של תיקון בתקנות הכניסה
לישראל, תשל"ד-1974, כאמור לעיל.

ו. להנחות את מנהל רשות האוכלוסין וההגירה כלהלן:

1. עם השלמת החקיקה הנדרשת כמפורט לעיל, לפרסם נוהל
המסדיר את אופן הגשת בקשות לאשרות ולרישיונות ביקור
למשקיעים, לעובדים מומחים חיוניים מטעמים ולבני
משפחותיהם לפי החלטה זו, וכן המפרט את אופן הטיפול
בבקשות אלו ובכלל זה הקריטריונים למתן אשרות ורישיונות
כאמור. הנוהל יקבע הסדר לבחינת האשרות אשר יהיה דומה
ככל הניתן להסדר למתן אשרת E2 בארה"ב על מנת לעמוד
בתנאי הטיפול הדומה שבחקיקה האמריקנית, אך בהתחשב
בצרכים הכלכליים, המשפטיים והתפעוליים הקיימים
בישראל. הנוהל ינוסח בשיתוף פעולה עם משרד האוצר
ומשרד הכלכלה.

2. למנות צוות בינמשרדי אשר בראשו יעמוד נציג רשות
האוכלוסין וההגירה ואשר יכלול את נציגי משרדי החוץ,
האוצר והכלכלה ויבחן את הבקשות שתוגשנה בהתאם לנוהל
האמור, וימליץ למנהל הרשות או למי שהוא הסמך לצורך
כך על מתן אשרות ורישיונות לפיו.

ז. להנחות את שר החוץ:

1. להודיע באגרת רשמית לשגרירות ארה"ב בישראל על תוכן
החלטה זו
2. לקראת הכניסה לתוקף של הנוהל לפי סעיף ו(1) דלעיל,
לפעול לקידום הסדרת הכניסה לתוקף של החקיקה של
ארה"ב בנושא מתן אשרות E2 למשקיעים ישראלים,
לעובדים מומחים חיוניים מטעמים ולבני משפחותיהם על
בסיס הדדי לאחר קיום הסדר דומה למשקיעים אזרחי

מזכירות הממשלה

ארה"ב בישראל.

3. להודיע לשר הפנים, לשר הכלכלה ולשר האוצר על מועד כניסתו לתוקף של ההסדר הדומה.

לקבוע כי ההסדרים לפי החלטה זו ובכלל זה תיקוני החקיקה ייכנסו לתוקף על בסיס הדדי עם ההסדרים של ארה"ב בעת קבלת הודעת שר החוץ כאמור.

החלת דין רציפות על הצעת חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי (תיקון מס' 6) (סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ה-2014 (ה"ח הכנסת מס' 595 מיום 9.12.2014)

בהתאם לסעיף 2 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, ועדת הכלכלה של הכנסת מבקשת להודיע במליאת הכנסת על רצונה להחיל דין רציפות על הצעת החוק הנ"ל (מצ"ב).

הצעת החוק נדונה בוועדת השרים לענייני חקיקה של הממשלה הקודמת (מצ"ב ההחלטה).

ועדת השרים לענייני חקיקה מתבקשת לקבוע את עמדתה בעניין בקשתה של ועדת הכלכלה של הכנסת.

כ"ג בסיון התשע"ה
10 ביוני 2015

הצעת חוק זכויות הדייר בדיוור הציבורי (תיקון מס' 6) (סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ה-2014*

1. תיקון סעיף 1
- בחוק זכויות הדייר בדיוור הציבורי, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בהגדרה "דייר ממשיך", בסופה יבוא "לעניין זה, "זכאי" – כהגדרתו בסעיף 3;
- (2) במקום ההגדרה "זכאי" יבוא:
- "זכאי" – מי שהוגדר זכאי לדירה ציבורית על פי הכללים;
2. תיקון סעיף 3
- בסעיף 3(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לעניין סעיף זה, "זכאי" – מי שמתגורר בדירה ציבורית חמש שנים לפחות ואין בבעלותו, או בבעלות קרובו, דירה או מקרקעין אחרים;
3. תיקון סעיף 4
- אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:
4. "זכאות לסיוע בתשלום שכר דירה
4. זכאי יקבל סיוע בתשלום שכר דירה עד ליום תחילת מגוריו בדירה ציבורית, בסכומים או בשיעורים שיקבע השר לפי סעיף 4(ב); אולם מסכום הסיוע שזכאי יקבל ינוכו דמי השכירות שהיה משלם כדמי שכירות בדירה ציבורית אילו היה מתגורר בדירה כאמור;
4. בסעיף 6 לחוק העיקרי, במקום "זכאי" שבסעיף 1 יבוא "שבסעיף 1 ו"זכאי" שבסעיף 3;
5. בסעיף 8 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) השר יקבע סכומים או שיעורים לסיוע בתשלום שכר דירה כאמור בסעיף 4; קביעה באמור תהיה בהתאם לקבוצות הזבאות ואזורי הזבאות בדיוור הציבורי, ותתבסס על סכומי שכר דירה בשוק החופשי"

ד ב ר ו ה ס ב ר

להערכת משרד האוצר, בהנחה שיש כ-2,750 זבאים הממתינים לדירה ציבורית ומקבלים סיוע בשכר דירה, וקבלת החוק תגדיל את הסיוע לזבאים בסך 1,000 שקלים חדשים לחודש, העלות התקציבית של הצעת החוק תהיה כ-33 מיליון שקלים חדשים לשנה; בהנחה שהגדלת הסיוע לזבאים האמורים תהיה בסך 1,500 שקלים חדשים – העלות התקציבית של הצעת החוק תהיה כ-50 מיליון שקלים חדשים לשנה. הסיבה להנחות השונות היא שלא נקבעה בנוסח הצעת החוק תקרה לסיוע בתשלום שכר דירה.

ביוון שהממשלה נתנה את הסבמתה להצעת החוק, ההצעה אינה הצעת חוק חקציבית בהגדרתה בסעיף 33 לחוקיסוד: משק המדינה.

מוצע לעגן בחקיקה את נוהלי משרד הבינוי שלפיהם מי שקיבל תעודת זבאות לדיוור ציבורי זכאי לסיוע בשכר דירה בתקופת ההמתנה למגורים בדירה הציבורית.

מוצע לקבוע ששר הבינוי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע את סכומי הסיוע בשכר הדירה או את שיעוריהם, בהתחשב בסכומי שכר דירה בשוק החופשי ותוך הבחנה בין קבוצות ואזורי זבאות שונים.

עוד מוצע לקבוע שמסבום שכר הדירה שיונתן לזכאי ינוכה סכום שכר הדירה שהיה עליו לשלם אילו היתה מוקצית לו בפועל דירה ציבורית.

בעת הבנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן ועדת הכלכלה של הכנסת את האפשרות להחיל את הצעת החוק גם על מי שזכאי לדיוור ציבורי מהמשרד לקליטת העלייה.

יוזמת: חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס

* הצעת חוק מס' 2117/19/פ (מספר פנימי: 545814); הועברה לוועדה ביום כ"ה בתמוז התשע"ד (23 ביולי 2014).
1 ס"ח התשנ"ח, עמ' 278; התשע"ב, עמ' 155.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/1090 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 20.07.2014 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 07.08.2014 ומספרה הוא 1939(חק/1090).

1939(חק/1090). הצעת חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי (תיקון - סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ד-2014 של חה"כ אורלי לוי אבקסיס (פ/2117)

השר גדעון סער פותח.

בדיון משתתפים: השרים גדעון סער, אורי אריאל ומר אריאל יוצר.

(6 קולות בעד ; 3 קולות נגד ; 1 קול נמנע)

מ ח ל י ט י ס , בהתאם לסעיף 66 בתקנון לעבודת הממשלה – לתמוך בהצעת חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי (תיקון – סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ד-2014 של ח"כ אורלי לוי אבקסיס (פ/2117).

שר האוצר הגיש ערר ביום 21.7.2014 והסירו ביום 23.7.2014

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/122 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 05.07.2015.

חק/122. החלת דין רציפות על הצעת חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי (תיקון מס' 6) (סיוע ריאלי בשכר דירה), התשע"ה-2014 (ה"ח הכנסת מס' 595 מיום 9.12.2014)

יו"ר ועדת השרים פותחת.

בדיון משתתפים: השרים איילת שקד, זאב אלקין, יריב לוין והגב' ליאת חנקין.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה ב-3 שבועות.

הערה

טיטת חוק

מס' תיק דוקסטר 803-10-2015-000014

(א) שם החוק המוצע

חוק העונשין (תיקון מס'...) (ריצוי עונשי מאסר במצטבר) התשע"ה-2015

(ב) מטרת החוק המוצע והצורך בו

חוק העונשין, התשל"ז-1977¹ (להלן: "החוק") קובע שבהיעדר הוראה אחרת של בית המשפט, עונשי מאסר שהוטלו על נאשם במסגרת הליכים שונים, ירוצו בחופף ולא במצטבר. מוצע לשנות הסדר זה ולקבוע כי העונשים ירוצו במצטבר, בזה אחרי זה, אלא אם הורה בית המשפט על חפיפה מלאה או חלקית של העונשים. לשינוי המוצע שני טעמים.

ברירת מחדל של צבירת עונשים משקפת באופן ראוי יותר את עקרון ההלימה (גמול), הוא העקרון המנחה בענישה הקבוע בסימן א'1 בחוק ואשר עמד בבסיס תיקון 113 לחוק בעניין הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. הפחתה בעונש המאסר רק משום שהושת על נדון עונש מאסר בהליך אחר אינה עולה בקנה אחד עם עקרון ההלימה, לפיו יש ליתן את המשקל הראוי לכל אחת מהעבירות בגינן נשפט הנאשם.

(ג) עיקרי החוק המוצע

1. תיקון חוק העונשין

סעיף 45(ב) לחוק העונשין קובע כי בהיעדר הוראה אחרת של בית המשפט, עונשי מאסר שהוטלו על נאשם במסגרת הליכים שונים, ירוצו בחופף ולא במצטבר (בזה אחר זה), כך שלמעשה הנאשם ירצה עונש מאסר אחד של התקופה הארוכה ביותר. כך בלשון הסעיף עצמו:

"מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר."

מוצע לתקן סעיף זה ולהפוך את ברירת המחדל כך שיקבע שבהיעדר הוראה אחרת של בית המשפט, ירוצו העונשים בזה אחר זה, במצטבר ולא בחופף.

בנוסף מוצע לתקן את נוסחו של סעיף 58, תיקון הנדרש כתוצאה מתיקון סעיף 45(ב).

2. תיקון עקיף לחוק השיפוט הצבאי

סעיף 43(ב) בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 הוא הסעיף המקביל לסעיף 45(ב) לחוק העונשין. סעיף זה קובע כי מי שנידון למאסר או למחבוש בשני הליכים שונים, ירצה את העונשים בחופף, בהיעדר הוראה

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

אחרת של בית המשפט. מוצע לבצע תיקון עקיף לסעיף זה ולקבוע כי העונשים ירוצו במצטבר, בהיעדר הוראה אחרת. זאת בדומה לתיקון המוצע לסעיף 45(ב) לחוק העונשין, ומטעמים דומים.

(ד) השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

בחוק העונשין, התשל"ז-1977 יתוקנו סעיפים 45 ו-58.
בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 יתוקן סעיף 43.

(ה) השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקן המשרד וההיבט המנהלי

אין השפעה.

(ז) הערות שהתקבלו לתזכיר

תזכיר החוק לא כלל את התיקון העקיף לחוק השיפוט הצבאי. לתזכיר התקבלו הערות מטעם הפרקליטות הצבאית, אשר ביקשה לקדם את התיקון האמור על בסיס העמדה כי אין מקום להבחין בין ההסדרים שבחוק השיפוט הצבאי ובין ההסדרים שבחוק העונשין. הערה זו התקבלה והתזכיר שונה בהתאם.

(ז) נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק העונשין (תיקון מס'...)(ריצוי עונשי מאסר במצטבר), התשע"ה-2015

תיקון סעיף 45 1. בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 45 –

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "הצטברות מאסרים";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את עונשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר", יבוא "ישא את תקופות המאסר בזו אחר זו, אלא אם כן הורה בית המשפט שדן אותו באחרונה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות".

תיקון סעיף 58 2. בסעיף 58 לחוק העיקרי, המילים "על אף האמור בסעיף 45" – יימחקו.

3. בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955,² בסעיף 34 –
הצבאי

² ס"יח התשט"ו, עמ' 171.

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "בשל עבירה אחרת, תקופת העונש השנייה תתחיל מיד ובמקביל לראשונה, ואם נמצאה עודפת על הראשונה ישא לאחריה ביתרה; והוא, כשבית הדין שהטיל את העונש השני לא הורה הוראה אחרת בענין זה" יבוא "ישא את תקופות המאסר או המחבוש בזו אחר זו, אלא אם כן הוראה בית הדין שדן אותו באחרונה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות".

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "כאחד" יבוא "בחופף".

דברי הסבר

סעיף 1

סעיף 45(ב) לחוק העונשין, התשלי"ז-1977 (להלן: "החוק") קובע שככלל, בהיעדר הוראה אחרת של בית המשפט, עונשי מאסר שהוטלו על נאשם במסגרת הליכים נפרדים ושונים ירוצו בחופף ולא במצטבר. מוצע לתקן את סעיף 45(ב) כך שאם הוטל עונש מאסר במסגרת הליך פלילי ראשון בזמן, ולאחר מכן, בהליך פלילי נפרד, מאוחר בזמן, הוטל עונש מאסר נוסף – ברירת המחדל תהיה שהעונשים ירוצו אחד לאחר השני, קרי: במצטבר. יחד עם זאת הסעיף מקנה לבית משפט שיקול דעת להורות אחרת. הטעם לתיקון זה הוא טעם מהותי. ביולי 2012 נכנס לתוקף תיקון מס' 113 לחוק העונשין שענינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. תיקון זה קבע כי העיקרון המנחה בענישה הוא עיקרון ההלימה, לפיו על העונש להלוט את חומרת המעשה ומידת האשם של הנאשם.

ברירת מחדל של צבירת עונשי מאסר, בעיקר בין עונשי מאסר שנגזרו בשני הליכים נפרדים, משקפת באופן ראוי יותר את עקרון ההלימה. באופן כזה נותנת הענישה ביטוי גמולי נפרד ומובחן לכל אחד מהמעשים בהם הורשע הנאשם בהליכים השונים.

יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט מזוז בע"פ 7907/14 עומרי ואזנה נ' מדינת ישראל: "עקרון ההלימה, שנקבע כאמור כעקרון המנחה בענישה, מחייב כי לכל מעשה עבירה בגינו הורשע הנאשם יינתן ביטוי הולם בקביעת עונשו, בעיקר כאשר מדובר באירועים נפרדים. במקרים כאלה, חפיפת עונשים אינה מתיישבת לכאורה עם עקרון ההלימה, ובעיקר ככל שמדובר בחפיפה מלאה של עונשים".

יש לציין כי זהו תיקון משלים לתיקון שכבר בוצע בסעיף 45 (במסגרת תיקון 113). בתיקון הקודם בוטל סעיף 45(א) לחוק בו היתה קבועה ברירת מחדל של חפיפת עונשים שהוטלו על הנאשם באותו הליך. גם הטעם לתיקון זה היה כי ברירת המחדל של ההצטברות מבטאת את עיקרון ההלימה. דברים אלה נכונים מכח קל וחומר לגבי התיקון המוצע – כאשר העונשים נקבעים בשני הליכים שונים לגבי עבירות נפרדות. עוד יצויין כי הסדר דומה, שבו ברירת המחדל בענישה היא של ריצוי עונשים במצטבר, קיים בסעיף 42(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], לפיו "הוטלה פסילה על מי שנדון לפסילה במשפט קודם אשר תקופתה טרם נסתיימה, תהיה הפסילה שהוטלה כאמור מצטברת לקודמתה ותקופתה תחל בתום הפסילה הקודמת".

סעיף 2

מוצע לתקן גם את סעיף 58 לחוק ולמחוק ממנו את המילים "על אף האמור בסעיף 45". לשונו של סעיף 58 היא: "מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט

שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות".
נוסחו הקיים של סעיף 58 מניח, כהנחת בסיס, כי ברירת המחדל בסעיף 45 היא של חפיפת עונשים ולא הצטברות, כפי שמוצע בתיקון. מאחר וגם בסעיף 45 יקבע כי ברירת המחדל היא של הצטברות עונשים אין צורך בהבהרה המנויה כיום בסעיף.

סעיף 3

סעיף 43(ב) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 הוא הסעיף המקביל לסעיף 45(ב) לחוק העונשין. סעיף זה קובע כי מי שנידון למאסר או למחבוש בשני הליכים שונים, ירצה את העונשים בחופף, בהיעדר הוראה אחרת של בית המשפט. מוצע לבצע תיקון עקיף לסעיף זה ולקבוע כי העונשים ירצו במצטבר, בהיעדר הוראה אחרת, בדומה לתיקון המוצע לסעיף 45(ב) לחוק העונשין, ומטעמים דומים.

מוגש על ידי שרת המשפטים

כ"ט בתמוז התשע"ה
08 ביולי 2015

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/178 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 12.07.2015.

חק/178. טיוטת חוק העונשין (תיקון מס') (ריצוי עונשי מאסר במצטבר), התשע"ה-
2015

יו"ר ועדת השרים פותחת.

בדיון משתתפים: השרים איילת שקד, יריב לוין והגב' לילך וגנר.

מנין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה) (תיקון- דחיית תחילה), התשע"ה – 2015

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה – 2014 (להלן – החוק), נחקק בשלהי כהונתה של הכנסת הקודמת (פורסם ביום 17.12.14). בכל הנוגע לבתי הדין הרבניים ובתי המשפט לענייני משפחה, בהם כבר היו קיימות יחידות במועד פרסומו של החוק, כניסתו לתוקף של החוק אמורה היתה להיות תשעה חודשים מיום פרסומו (ב- 17.9.15).

לנוכח תקופת הבחירות שחלה בסמוך לאחר חקיקתו של החוק והעובדה שמאז חקיקת החוק לא אושר תקציב מדינה חדש, ובשל דחיית המועד לאישור תקציב המדינה אף צפוי כי במועד כניסתו של החוק לתוקף עדיין לא יהיה תקציב מאושר, לא ניתן יהיה להפעיל את החוק בערכאות השיפוטיות בהן הוא אמור להיכנס לתוקף.

הארכת המועד בעשרה חודשים נועדה לאפשר את ההיערכות התקציבית והמינהלית הנדרשת לצורך יישומו של החוק, לרבות ניהול מכרזים לאיוש התקנים המשלימים הנדרשים ביחידות הסיוע שליד הערכאות השיפוטיות.

עיקרי החוק המוצע

יתוקן סעיף 7 לחוק, כך שמועד תחילתו של החוק ביחס לערכאות השיפוטיות בהן הוא היה אמור להיכנס לתוקפו ב- 17.9.15 תידחה בעשרה חודשים.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

סעיף 7 לחוק יתוקן כאמור.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

אין, למעט ההשפעות הנובעות מהשינוי במועד כניסתו של החוק לתוקף.

ה. נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק המוצע:

חוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה) (תיקון- דחיית תחילה), התשע"ה – 2015

תחילה
1. בסעיף 7 לחוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה – 2014¹, במקום "תשעה חודשים" יבוא "שנה ושבעה חודשים".

מוגש על ידי שרת המשפטים

ו' באב התשע"ה
22 ביולי 2015

---

¹ ס"ח התשע"ה, עמ' 116.

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק שחרור על תנאי ממאסר (תיקונים שונים), התשע"ה - 2015

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בהצעת החוק נכללו תיקונים במספר נושאים שונים. בחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן – "החוק"):

1. קביעה כי, ככלל, החלטת ועדת השחרורים לפי חוק זה תפורסם, למעט שמו ומספר זהותו של האסיר וכן הסמכת ועדת השחרורים להורות על איסור פרסום בקשר לדיונים המתקיימים בה (לרבות איסור פרסום החלטתה) בדומה להסדר הקיים כיום בסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, ובחיקוקים נוספים. כוחו של איסור פרסום זה יהא יפה כלפי כולי עלמא. עוד תוסמך ועדת השחרורים, להורות על פרסום שמו של האסיר, בניגוד לכלל האמור, ועל החלטה בעניין זה נקבע מנגנון של ערעור לבית המשפט המחוזי.
2. דחיית המועד לדיון בוועדת השחרורים המיוחדת, לגבי המלצה בדבר קציבת עונשו של אסיר עולם, משבע שנים לאחר תחילת ריצוי המאסר, לתשע שנים.
3. הארכת תקופת הקציבה המינימלית עליה רשאית ועדת השחרורים המיוחדת להמליץ לפני נשיא המדינה, לגבי אסיר עולם שנידון לשני מאסרי עולם מצטברים או יותר, מ – 30 שנים ל – 40 שנים, עם אפשרות להמלצה פחותה מזו במקרים חריגים.
4. הסמכת שר המשפטים לקבוע בתקנות תקופת פגרה בבתי המשפט, בדומה למודל המקובל בבתי המשפט, בהתאם לסעיף 83(א)(1) לחוק בתי המשפט.

ג. עיקרי החוק המוצע

עיקר 1:

ועדת השחרורים היא ועדה מעין-שיפוטית, הפועלת מכוח הוראות החוק. הוועדה דנה בבקשתם של אסירים להשתחרר מריצוי יתרת מאסרם בחלוף שני שלישים מתקופת המאסר שנגזרה עליהם. כיום, החלטות ועדות השחרורים מתפרסמות באתר הנהלת בתי המשפט, וכן לעתים מתבקש מידע לגבי דיוני הוועדה והחלטותיה בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998.

החלטות ועדות השחרורים עשויות לעתים לכלול מידע רגיש מאד הן בנוגע לאסיר, והן בנוגע לנפגע העבירה או אחרים – כגון בני משפחה וכיו"ב. בין שיקולי ועדת השחרורים, בהחלטתה, נכללים שיקולים הנוגעים למצבו הנפשי של האסיר, הליכים טיפוליים שעבר, נתונים רפואיים, ועוד, וכן בתיקים רבים נכללת גם עמדת נפגע העבירה וגורמים רלוונטיים נוספים.

בבג"צ 3402/02 **פרנק אורי ואח' נ' משרד המשפטים ואח'**, בו נדון נושא פרסום החלטות ועדות השחרורים, הוחלט כי החלטות ועדות השחרורים יפורסמו, ואולם יושב ראש הוועדה ישאל את האסיר לגבי עמדתו בעניין פרסום שמו במסגרת החלטת הוועדה, ותחלטה שתיתן ועדת השחרורים,

תשקף את רצונו של האסיר. ראשית, מוצע לעגן בחוק את הקביעה העקרונית בדבר פרסום החלטות ועדות השחרורים בהתאם לנוהג שהתקבל בפסיקה האמורה. ואולם מוצע לקבוע כי ככלל, שמו של האסיר ומספר זהותו לא יפורסמו. זאת – על מנת לאפשר הגנה על פרטיותו של האסיר בהקשר להחלטות אלה, אשר כוללות מידע בעל אופי אישי ביותר, כפי שתואר לעיל. יחד עם זאת, מוצע להבהיר בפסקה (2) כי אי-פרסום שמו של האסיר במסגרת ההחלטה, אינו מונע את האפשרות לפרסם את עצם ההחלטה שניתנה לגביו – אם ישוחרר על-תנאי אם לאו, מידע אשר יש לציבור עניין בו. לפיכך, מי שבידו מידע לגבי עצם החלטת הוועדה בעניינו של האסיר – אינו מנוע מלפרסמו.

לצד הקביעה העקרונית בפסקאות (1) ו- (2), מוצע, בפסקה (3), להסמיך את ועדת השחרורים להורות על פרסום שמו של האסיר במסגרת ההחלטה. בניגוד לכלל האמור, אם סברה כי יש מקום לעשות כן. זאת – לאחר ששקלה את מכלול השיקולים המפורטים בפסקה (ג), ולאחר שנתנה הזדמנות לאסיר להשמיע את טענותיו בעניין.

הוראות סעיף קטן (א) המוצע אינן עוסקות בשמירה על פרטיותם של גורמים אחרים הקשורים בהליך, ובראשם נפגעי העבירה, אשר לעתים חשיפת החלטת ועדות השחרורים עשויה לגרום לפגיעה חמורה בפרטיותם. כדי לתת מענה לכך, בנסיבות שבהן ישנה הצדקה מיוחדת לשמירה על סודיות פרטי ההליך או החלטת הוועדה, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) את סמכות הוועדה ליתן צו איסור פרסום על עניינים הנוגעים לדיוני הוועדה. נוסח הסעיף דומה לנוסח סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984, העוסק באיסור פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, וכולל עילות הדומות לעילות המעוגנות בסעיף האמור, לצד עילה של שמירה על ביטחון המדינה. צו איסור פרסום, לפי הסעיף המוצע, תקף כלפי כולי עלמא, ומונע כל פרסום בעניינים הנכללים בצו.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי החלטת הוועדה לפרסם את שמו של האסיר במסגרת פרסום ההחלטה, לפי סעיף קטן (א)(3), או החלטתה בדבר איסור פרסום לפי סעיף קטן (ב), ניתנות לערעור בפני בית המשפט המחוזי כמפורט בסעיף. זאת, בדומה להסדר בסעיף 70 לחוק בתי המשפט בנושא איסור פרסום או התרתו. כמו כן, מוצע להסמיך את הוועדה או את בית המשפט הדן בערעור להורות על איסור ביצוע של ההחלטה עליה מוגש הערעור.

לפי סעיף 4 המוצע, הוראות סעיף זה יחולו על החלטות ועדות השחרורים שיינתנו החל ממועד כניסתו לתוקף של החוק, ואין בכך כדי לחייב את פרסום כל החלטותיה של ועדת השחרורים שניתנו קודם למועד זה.

עיקר 2:

סעיף 83 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984, מסמיך את שר המשפטים להסדיר ימי פגרה של בתי המשפט, ואלה אכן הוסדרו בתקנות בתי המשפט (פגרות), תשמ"ג - 1983. הוראות אלה אינן חלות לגבי דיוני ועדות השחרורים.

מוצע לקבוע גם בוועדות השחרורים תקופת פגרה, אשר תאפשר התארגנות של הוועדות, וכן תתחשב במועדי חופשות ובסדרי העבודה המקובלים בערכאות משפטיות בתקופה זו. משך הפגרה ייקבע בתקנות, וזאת – בשים לב למאפיינים המיוחדים של דיוני ועדות השחרורים, ולצורך להבטיח כי

אסירים לא ייפגעו כתוצאה מהפגרה, על ידי דחיית הדיונים באופן שיביא לקיצור תקופת השחרור על תנאי אם תאשר הוועדה את שחרורם כאמור

עיקר 3:

ועדת השחרורים המיוחדת, לפי חוק שחרור על תנאי ממאסר, מוסמכת לדון בעניינו של אסיר עולם, ולהמליץ לפני נשיא המדינה להקל בעונשו ולקצוב את תקופת המאסר. בהתאם להוראות סעיף 29 לחוק, הוועדה מוסמכת לקיים דיון בעניינו של אסיר בחלוף שבע שנים מהיום שהחל לשאת את מאסרו, ותקופת המאסר המינימלי שהיא רשאית להמליץ עליה היא 30 שנים. לגבי אסיר הנושא שני מאסרי עולם מצטברים או יותר – מוסמכת הוועדה לדון רק בחלוף 15 שנים מתחילת המאסר, אולם גם לגביו, תקופת המאסר המינימלי עומדת על 30 שנה.

בהצעת החוק מוצע לתקן את סעיף 29 הנזכר. בשני היבטים: ראשית, מוצע להאריך מעט את תקופת המאסר שיש לשאת בטרם תדון ועדת השחרורים המיוחדת באפשרות להמליץ על קציבת עונש המאסר. זאת, לאור העובדה שבפועל, תקופה של שבע שנים לאחר תחילת ריצוי המאסר – היא לעתים שנים מעטות בלבד לאחר שנגזר דינו של האסיר. זאת, משום שהליכים המסתיימים בעונש מאסר עולם, הם על פי רוב תיקים המתנהלים בעבירות רצח חמורות, אשר מתנהלים במשך זמן רב. בדרך כלל בתקופת ניהול ההליך נמצא הנאשם במעצר, אשר נחשב, בסופו של דבר, כחלק מתקופת מאסרו. יוצא מכך, שעד שמורשע הנאשם ונגזר דינו, חולפות לעתים מספר שנים, ולמעשה – זמן קצר למדי אחרי גזר הדין, כבר חולפת תקופת שבע השנים, שלאחריה רשאית ועדת השחרורים המיוחדת לדון בעניין קציבת עונשו של האסיר.

מצב דברים זה יוצר קשיים שונים. בראש ובראשונה – הדבר גורם לקושי רב בקרב נפגעי העבירה – בני המשפחה של קרבנות הרצח. ההתמודדות עם ההליך הפלילי כרוכה במחיר רגשי כבד, וסיומה בגזר דין של מאסר עולם עשוי להקל, במידה מסויימת, על הקושי של בני המשפחה. כאשר זמן קצר בלבד לאחר מכן עולה שוב לדיון משך המאסר שנגזר על האסיר, ונדונה האפשרות לקצרו, הרי שקשיי המשפחה מתעצמים שוב, והפצעים נפתחים מחדש.

יחד עם זאת, המציאות מלמדת כי גם מבחינת האסיר – על פי רוב נדרש פרק זמן ממושך יותר במאסר, בטרם מבשיל תהליך המאפשר לאסיר להתגייס לתהליך טיפולי, ולעבור שינוי משמעותי אשר יצדיק אולי, לדעת ועדת השחרורים המיוחדת, גיבוש המלצה לגבי קציבת מאסרו. כך שפרק זמן של שבע שנים – מצד אחד מכביד מאד על נפגעי העבירה, ומאידך – בדרך כלל איננו מספיק כדי לאפשר בשלות מספיקה של האסיר, אשר תאפשר לוועדה להמליץ על קציבת עונשו. נראה כי הארכת פרק הזמן לתקופה של תשע שנים תיצור איזון טוב יותר בין השיקולים השונים בנושא זה, מבלי לפגוע במוטיבציה של האסיר לעבור תהליך טיפולי אשר עשוי להועיל לו בבוא היום, בדיוני וועדת השחרורים המיוחדת.

עיקר 4:

בנוסח החוק הנוכחי, כפי שצויין לעיל, נקבע בסעיף 29 כי תקופת הקציבה המינימלית עליה מוסמכת ועדת השחרורים המיוחדת להמליץ, היא 30 שנים. ההבדל בין מי שנגזר עליו עונש מאסר עולם אחד, ומי שנגזרו עליו מספר עונשי מאסר עולם מצטברים, מתבטא בכך שלגבי השני – מוסמכת ועדת השחרורים המיוחדת לדון בעניינו רק בחלוף 15 שנים מתחילת ריצוי עונש המאסר, ולא שבע שנים, כמו אסיר עולם אחר. אולם בפועל, שני האסירים הללו עשויים לרצות תקופת מאסר זהה, בהתאם להמלצת וועדת השחרורים המיוחדת והחלטת נשיא המדינה. קביעת תקופת קציבה זהה לאסירים

השונים, למעשה אינה מבטאת את הפער המשמעותי בעונשים שנגזרו עליהם בידי בית המשפט, וממילא – אינה מבטאת גם את דרגת החומרה השונה של העבירות בהן הורשעו. אמנם, ועדת השחרורים המיוחדת מוסמכת כמובן לשקול את מכלול הנסיבות, ובכלל זה את מספר עונשי מאסר העולם שנגזרו על האסיר, ובהתאם לכך היא עשויה להמליץ על קציבת עונשו של אסיר מסויים לפרק זמן ממושך יותר, בהתאם לחומרת מעשיו ולגזר דינו, אולם אין לכך כל ביטוי בחקיקה, ולמעשה, מנגנון ההמלצה על קציבת עונש, כפי שהוא מעוגן בחקיקה – יוצר הסדר שווה בין אסירים שונים, גם כאשר ישנו פער משמעותי בין גזרי הדין שגזר עליהם בית המשפט. לפיכך, מוצע לקבוע כי תקופת הקציבה המינימלית שעליה מוסמכת ועדת השחרורים המיוחדת להמליץ, כאשר מדובר באסיר שנידון לשני מאסרי עולם מצטברים או יותר. תעמוד על 40 שנים, באופן שייתן ביטוי לכך שמדובר במספר הרשעות נפרדות, ובגזרי דין נבדלים. לצד זאת, מוצע לקבוע כי במקרים חריגים ומסיבות מיוחדות שיירשמו, רשאית הוועדה להמליץ על תקופת קציבה קצרה יותר, שלא תפחת מ- 30 שנים. זאת, אם בשל נסיבותיו המיוחדות של מקרה מסויים או של אסיר מסויים, סברה הוועדה כי יש מקום להסתפק בתקופת קציבה קצרה יותר מ- 40 שנים.

יצויין כי תיקון זה עולה בקנה אחד עם תיקון מס' 14 לחוק שחרור על תנאי ממאסר מהעת האחרונה, בו הוסף סעיף 30ב לחוק, הקובע כי אסיר עולם אשר הורשע ברצח, ואשר בית המשפט קבע לגביו כי מדובר ברצח בנסיבות חריגות בחומרתן, ועדת השחרורים תוכל להמליץ על קציבת עונשו רק לאחר חלוף 15 שנים מתחילת מאסרו, ותקופת הקציבה המינימלית עליה תמליץ לא תפחת מ- 40 שנים.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

יוסף סעיף 18א לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א – 2001, ויתוקנו בו סעיפים 29 ו- 45.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

אין השפעה

1. **הופץ תזכיר חוק** ביום 30 ביולי, 2014. התקבלו הערות ספורות לתזכיר החוק.

2. נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק מוצע:

טיוטת חוק מטעם משרד המשפטים:

הצעת חוק שחרור על תנאי ממאסר (תיקונים שונים) (תיקון מס'...) (התשע"ה - 2015

בחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001² (להלן – החוק) -

² ס"ח התשס"א, עמ' 410.

18א. (א) (1) החלטת ועדת השחרורים לשחרר אסיר על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת מאסרו, או החלטתה שלא לשחררו על-תנאי כאמור, תפורסם ;

(2) פרסום החלטת ועדת השחרורים לפי פסקה (1) יהיה ללא ציון שמו ומספר זהותו של האסיר, ואולם אין באמור כדי למנוע את פרסום עובדת שחרורו על-תנאי או אי שחרור על-תנאי של האסיר ;

(3) על אף האמור בפסקה (2), הוועדה רשאית להורות כי יפורסם שמו של האסיר, אם סברה כי יש לעשות כן, לאחר ששקלה את השיקולים המפורטים בסעיף קטן (ג), ולאחר שנתנה לאסיר הזדמנות להשמיע את טענותיו לעניין זה.

(ב) הוועדה רשאית, ביוזמתה או ביוזמת הצדדים, לאסור כל פרסום בקשר לדיוניה, ובכלל זה לאסור על פרסום החלטתה, כולה או חלקה, לאחר ששקלה את השיקולים המפורטים בסעיף קטן (ג).

(ג) לצורך החלטתה לפי סעיפים קטנים (א)(3) או (ב), תשקול הוועדה, לפי העניין את כל אלה :

(1) העניין הציבורי שיש בפרסום ;

(2) הצורך להגן על ביטחון המדינה ;

(3) הצורך להגן על ביטחונו של אסיר, של נפגע העבירה או של אדם אחר ששמו הוזכר בדיון, או הצורך למנוע פגיעה חמורה בפרטיותו של אחד מאלה.

(ד) החלטת הוועדה בעניין פרסום שם האסיר לפי סעיף קטן (א)(2) או החלטתה לפי סעיף קטן (ב) ניתנת לערעור בתוך שבעה ימים לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מושבה של הוועדה, והוא ידון בערעור בפני דן יחיד ; הוועדה או בית המשפט המחוזי הדן בערעור רשאים להורות על עיכוב ביצועה של החלטה המתירה את פרסום שם האסיר או פרט אחר בקשר לדיוניה, לפרק זמן ובתנאים שייקבעו ;

(1) בסעיף קטן (א), במקום "שבע שנים" יבוא "תשע שנים" ;

(2) האמור בסעיף קטן (ב) יסומן (1), ובו - במקום "לא תפחת מ - 30 שנים" יבוא "לא תפחת מ - 40 שנים" ;

(3) אחרי סעיף קטן (ב)1) כנוסחו בפיסקה (2) יבוא :

"(2) על אף האמור בפיסקה (1), רשאית ועדת שחרורים מיוחדת, במקרים חריגים ומסיבות מיוחדות שיירשמו, להמליץ לפני נשיא המדינה על תקופת קציבה שתפחת מ-40 שנים, ובלבד שתקופת הקציבה שתומלץ על ידה לא תפחת מ- 30 שנים.

3. בסעיף 45, אחרי "להתקין תקנות לביצועו" יבוא "לרבות לעניין קביעת ימי הישיבות והפגרות של ועדות השחרורים וועדות השחרורים המיוחדות, והטיפול בעניינים בימי פגרה".

4. הוראות סעיפים 1 ו-2 יחולו על החלטות ועדות שחרורים מיום כניסתו לתוקף של החוק ואילך.

תיקון סעיף 45

תחילה

מוגש על ידי שרת המשפטים

ו' באב התשע"ה
22 ביולי 2015

החלת דין רציפות על הצעת חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות (תיקון מס' 2),
התשע"ד-2014 (ה"ח הממשלה מס' 839 מיום 3.2.2014)

הצעת להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, להודיע לכנסת על רצון הממשלה להחיל דין רציפות על הצעת חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014 (ה"ח הממשלה מס' 839 מיום 3.2.2014).

דברי הסבר

הצעת החוק אושרה על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בהחלטת ממשלה מס' 1023(חק/440) מיום 11.12.2013 (מצ"ב), ואושרה בקריאה ראשונה על ידי הכנסת ה-19 בישיבתה ביום 11.2.2014. על-מנת להמשיך לקדם את הליכי החקיקה בכנסת ה-20, יש להחיל על הצעת החוק דין רציפות בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993. מצ"ב נוסח הצעת החוק כפי שפורסמה בחוברת ה"ח הממשלה מס' 839 מיום 3.2.2014.

מוגש על ידי שרת המשפטים

ו' באב התשע"ה
22 ביולי 2015

**הצעת חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות
(תיקון מס' 2), התשע"ד-2014**

1. הוספת כותרת פרק א'
בחוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות, התשס"ה-2005 (להלן – החוק העיקרי), לפני סעיף 1 יבוא:

"פרק א': הגדרות"

2. בסעיף 1 לחוק העיקרי –

(1) לפני ההגדרה "בעלים של מקום" יבוא:

"הממונה על החקירה" – השוטר שמונה להיות האחראי על החקירה, ואם לא מונה אחראי כאמור – השוטר בעל הדרגה הבכירה ביותר החוקר את העבירה;

"אתר אינטרנט" – אתר אינטרנט שיש לציבור אפשרות כניסה או גישה אליו, אף אם הכניסה אי הגישה דורשים שימוש בקוד או בסיסמה, בין בתשלום ובין בלא תשלום. בין אם השרת שהוא מאוחסן בו נמצא בישראל ובין אם הוא נמצא מחוץ לישראל¹;

ד ב ר י ה ס ב ר

בין השאר, להימורים בלתי חוקיים, לחומרים פדופיליים ולרכישת סמים מסוכנים. ומינות גבוהה זו חושפת לסכנה את הציבור, ובכלל זה ציבור הזקוק להגנה כגון קטינים, מהמרים, מבוררים או מי שנקלעו לקשיים בלכליים. העובדה שפעמים רבות השרתים של אתרי האינטרנט, אתרים והבעלים שלהם נמצאים מחוץ לישראל ומחוץ ליכולות האכיפה הפליליות של משטרת ישראל, מביאה לכך שניתוק היכולת לצרף את תוצרי העבירה ולעשות בהם שימוש, היא הדרך היחידה כמעט להביא לצמצום תופעות עברייניות אלה.

לגבי אתרי הימורים, בעבר סברה משטרת ישראל על דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, כי הגבלת גישה לאתר אפשרית מכוח סעיף 229 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין). עם זאת, היועץ המשפטי לממשלה קבע כי יש לקדם תיקון חוק שיבהיר ויסדיר מפורשות את דיוקן סמכות זו. לאחרונה הכריע בית המשפט העליון בסוגייה זו וקבע כי סעיף 229 לחוק העונשין אינו מאפשר להורות לספק גישה לחסום גישה לאתר אינטרנט, וכי הסוגייה מונחת לפתחו של המחוקק (נע"מ 3782/12 מפקד מחוז תל אביב – יפו במשטרת ישראל ואח' נ' איגוד האינטרנט הישראלי ואח' (פורסם נבו), מתן הסמכות להגביל את הגישה לאתרי הימורים שבאינטרנט, תיעשה מקום שקיימת אינדיקציה לכך שהאתר קשור לארגון פשיעה.

סעיף 2 להגדרה "אתר אינטרנט" – לאור אופייה הגלובלי של רשת האינטרנט, מוצעת הגדרה מרחיבה לאתר אינטרנט אשר אינה מתחשבת במיקומו הגאוגרפי של השרת שבו מאוחסן האתר, או במידת נגישותו של האתר לציבור הרחב. הגדרה זו קובעת הסדר

כללי חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות, התשס"ה-2005 (להלן – החוק או חוק הגבלת שימוש במקום), מסמיק כיום הן את המשטרה והן את בית המשפט להורות על הגבלת השימוש במקום המשמש לזנות, לסרסרות לזנות או לסחר בבני אדם. הניסיון המעשי בהפעלת החוק וכן הצורך בהתאמת אמצעי האכיפה לעבירות נוספות, לרבות לתופעות פשיעה חמורות ביותר המרשתת (האינטרנט), הם העומדים בבסיס הצעת חוק זו.

מוצע להסדיר מחדש ובאופן בהיר את הסמכות להורות על הגבלת השימוש במקומות המשמשים לביצוע עבירות. כך, במקום הליכים מקבילים, מינהלי ושיפוטי, שהיחס ביניהם אינו ברור, ייקבע הליך אחד ברור שתחילתו במתן צו לפי החלטת קצין משטרה בכיר ומוסמך ל-30 ימים והמשכו בהארכה על ידי בית המשפט. בנוסף, מוצע להוסיף עבירות לרשימה הקיימת כיום, במטרה לאגד תחת מסגרת חוקית אחת, ככל האפשר, את נושא הסמכות המשטרתית כלפי מקומות שבהם מבוצעו עבירות שחומרתן או אופיין מחייבים מענה מינהלי מהיר אף לפני נקיטת הליכים פליליים. כמו כן מוצעים תיקונים נדרשים נוספים, למשל בחיוב סדרי הדין, להבטחת הליך הוגן ויעיל.

בשנים האחרונות הל גידול ניכר בשימוש ברשת האינטרנט. השימוש ברשת האינטרנט מאפשר קשורה נוחה וזולה וזרימה מידע נגיש וחופשי. במקביל להתרחבות השימוש באינטרנט ככלי יעיל ומרכזי בהתנהלות היומיומית, התרחב גם השימוש בו לשם ביצוע פעולות שליליות ובלתי חוקיות. אתרים רבים, שפעמים רבות ממוקמים מחוץ לישראל, מציעים גישה זמינה וקלה ביותר

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 426; התשס"ז, עמ' 6.

(2) אחרי ההגדרה "בעלים של מקום" יבוא:

"חוק מאבק בארגוני פשיעה" – חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003;²
"חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-
1996;³

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;⁴

"ספק גישה לאינטרנט" – בהגדרתו בסעיף 4ט(א) לחוק התקשורת (בזק ושידורים),
התשמ"ב-1982;⁵

"ספק שירות איתור אינטרנטי" – מי שמספק באמצעות האינטרנט שירות שמהותו
מתן אפשרות לאתר באופן אלקטרוני מידע המצוי ברשת האינטרנט;

"פקודת הסמים המסוכנים" – פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-
1973;⁶

"צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט" – צו שהוצא לפי סעיף 4ב;;

(3) ההגדרות "עבירה", "צו הגבלה מינהלי" ו"צו הגבלה שיפוטי" – יימחקו;

(4) במקום ההגדרה "צו הגבלת שימוש" יבוא:

"צו הגבלת שימוש במקום" – צו שהוצא לפי סעיף 3;

"קצין משטרה מוסמך" – מפקד מחוז או מפקד יחידה ארצית במשטרת ישראל
שהוא כדרגת תת-ניצב ומעלה;.

3. אחרי סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ב': הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות".

4. סעיף 2 לחוק העיקרי – בטל.

הוספת כותרת
פרק ב'

ביטול סעיף 2

ד ב ר ו ה ס ב ר

צו להגבלת שימוש במקום: מסלול הכרוך באישור בית המשפט (לפי סעיף 2 לחוק), ומסלול המאפשר למפקד מחוז במשטרת ישראל להוציא צו מינהלי (לפי סעיף 3 לחוק).

מוצע לבטל את סעיף 2 לחוק ולהחליף את סעיף 3, כך שבמקום שני הליכים מקבילים כאמור, החוק יאפשר מסלול אחד שתחילתו בצו שבסמכות של קצין משטרה בביר אשר מוגבל בזמן לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, והארכתו אך בסמכות בית המשפט. הוצאת צו ראשון על ידי בית המשפט תאפשר במקרה שבו מוגש כתב אישום ובמקביל לו מבקש תובע צו הגבלת שימוש במקום עד תום ההליכים או עד החלטה אחרת של בית המשפט.

יצוין כי המודל הדו-שלבי וסוג ההליך כמתואר לעיל, דומה לזה של הסמכות לחפוס חפץ הקשור בעבירה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בחקיקה הקיימת ובתזכיר חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – המצאה, חיפוש, כניסה ותפיסה), התשע"א-2011.

דומה לזה הקיים ביחס למקומות פיזיים, בכך שאינה דורשת כי האתר יהיה זמין לכלל האוכלוסייה.

להגדרה "ספק גישה לאינטרנט" – מוצע להפנות להגדרת המושג כיום בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982: "מי שקיבל רישיון לפי חוק זה או מי שפועל מבוח היתר כללי לפיו הנותן שירות גישה לאינטרנט, לרבות בעל רישיון כללי למתן שירותי רדיו טלפון נייד ובעל רישיון רדיו טלפון נייר ברשת אחרת, הנותנים שירות כאמור באמצעות ציוד קצה נייד".

להגדרה "ספק שירות איתור אינטרנטי" – ההגדרה המוצעת בוללת שני סוגי שירותים אינטרנטיים: מנועי חיפוש המאפשרים לאתר מידע ברשת האינטרנט ופורטלים באינטרנט המהווים מדריכי אתרים בנושאים שונים.

סעיפים 3, 4. חוק הגבלת שימוש במקום, כנוסחו הנוכחי,
5, 11 ו-13. כולל שני מסלולים מקבילים להוצאת

² ס"ח התשס"ג, עמ' 502.

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

⁶ דיני מרינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

3. (א) היה לקצין משטרה מוסמך יסוד סביר להניח כי מקום משמש לביצוע עבירה המנויה בתוספת וכי יש יסוד סביר לחשש שהמקום ימשיך לשמש לביצוע עבירה כאמור אם לא יוגבל השימוש במקום באופן מייד, רשאי הוא ליתן צו להגבלת השימוש במקום, לתקופה שיקבע בצו, והוא רשאי להאריכה לתקופות נוספות ובלבד שסך כל התקופות לא יעלה על 30 ימים.

"צו הגבלת שימוש במקום

ד ב ר י ה ס ב ר

להלן נוסח סעיפים 2 ו-3 לחוק הגבלת שימוש במקום שמוצע לבטל ולהחליף באמור:
"צו שיפוטי להגבלת שימוש במקום

2. (א) (1) בית משפט השלום, רשאי לבקשת תובע, ליתן צו להגבלת שימוש במקום, בהליך אזרחי, אם שוכנע כי קיים יסוד סביר לחשש שהמקום ימשמש לביצוע עבירה, אם לא יינתן צו הגבלת שימוש.
(2) בבואו ליתן צו הגבלת שיפוטי ישקול בית המשפט, בין השאר, ביצוע עבירות קודמות במקום, את ידיעת בעל המקום או המחזיק או על ביצוע עבירה במקום או על הכוונה לבצע עבירה במקום ואת מידת הפגיעה שיגרמו להם הצו.
(ב) הודעה על בקשה למתן צו הגבלת שיפוטי תוצג במקום שאליו מתייחסת הבקשה ותומצא לבעלים של המקום ולמחזיק במקום, אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות הענין; בית המשפט לא ייתן צו כאמור אלא לאחר שנתן להם, אם הם ידועים, הזדמנות להשמיע את טענותיהם.
(ג) עותק של צו הגבלת שיפוטי יוצג במקום שעליו הוא חל ויומצא לבעלים של המקום ולמחזיק במקום, אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות הענין.

(ד) צו הגבלת שיפוטי יעמוד בתוקפו לתקופה שתיקבע בו ואשר לא תעלה על 90 ימים, אלא אם כן בוטל בתקופת תוקפו בידי בית משפט; בית המשפט רשאי להאריך את תוקפו של צו הגבלת שיפוטי לתקופות נוספות שלא יעלו כל אחת על 90 ימים.

(ה) (1) בית משפט שנתן צו הגבלת שיפוטי רשאי לשנות את תנאי הצו או לבטלו לבקשת תובע או מי שרואה את עצמו נפגע מהצו ואשר לא הזמן להשמיע את טענותיו.

(2) בית המשפט רשאי לדון מחדש בצו הגבלת שיפוטי שנתן אם ראה כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו.

(ו) תובע או מי שרואה את עצמו נפגע מצו הגבלת שיפוטי רשאי לערער על התלפת בית המשפט לבית משפט מחוזי בדרך שמערערים על החלטה בענין

אזרחי והערעור יידון לפני שופט יחיד.
(ז) הוראות חוק זה לענין צו הגבלת שיפוטי יחולו גם לענין הארכה של צו הגבלת שיפוטי.

צו מינהלי להגבלת שימוש במקום

3. (א) (1) היה למפקד מחוז במשטרת ישראל תשרי סביר כי מקום משמש לביצוע עבירה וכי יש יסוד סביר לחשש שהמקום ימשיך לשמש לביצוע עבירה אם לא יוגבל השימוש במקום באופן מייד, רשאי הוא ליתן צו להגבלת השימוש במקום, לתקופה שיקבע בצו, והוא רשאי להאריכה לתקופות נוספות ובלבד שסך כל התקופות לא יעלה על 30 ימים.

(2) עותק של הצו יוצג במקום שעליו הוא חל ויומצא לבעלים של המקום ולמחזיק במקום, אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות הענין.

(ב) הרואה את עצמו נפגע מצו הגבלת מינהלי רשאי לעתור לביטולו או לשינוי תנאים בו לבית משפט השלום; בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לשנות בו תנאים או לאשרו; על החלטת בית משפט השלום ניתן לערער לבית משפט מחוזי כאמור בסעיף 2(ו).

לסעיפים 3, 3א ו-6א המוצעים ולתוספת המוצעת

מוצע להרחיב את הסמכות למתן צו הגבלת שימוש במקום כך שהאפשר הגבלת שימוש במקומות המשמשים לביצוע עבירות נוספות, כגון: מקומות הלימודים בלתי חוקיים, ייצור או אחזקת סמים, הפצתם של תומרים מסכנים, מסחר בחלקי רכב גנובים, או מכירת עותקים מפרי זכויות יוצרים. לגבי תלק מהמקומות האמורים יש כיום סמכות סגירה מכוח סעיפי חוק שונים, שמוצע בעת לאגדם תחת סמכות משטרתית ברורה ואחידה, ולגבי חלק מאותם מקומות אין כיום סמכות משטרתית שכזו אף שקיים בכך צורך לפי מה שנלמד מפעילות האכיפה בשטח (סעיף 3(א) והתוספת המוצעים). את רשימת העבירות שבתוספת יהיה ניתן לתקן או לעדכן בצו של שר המשפטים, באישור ועדת התוקה חוק ומשפט של הכנסת (סעיף 6א המוצע).

עוד מוצע לעגן בחוק את זכותו של מי שנפגע מהצו להביא את טיעוניו לפני הגורם בעל הסמכות למתן הצו.

(ב) עותק של הצו כאמור בסעיף קטן (א) יוצג במקום שעליו הוא חל ויומצא לבעלים של המקום ולמחזיק במקום אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות העניין.

(ג) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי מי שרואה עצמו נפגע מהצו לפנות לקצין משטרה מוסמך בבקשה לטעון בפניו את טענותיו בעניין; שימוע כאמור יתקיים בהקדם האפשרי.

(א) בית משפט רשאי על פי בקשה בכתב של הממונה על החקירה או של תובע, לצוות על הארכת תוקפו של צו הגבלת שימוש במקום, כתנאים שיקבע, לתקופה נוספת שלא תעלה על 60 ימים. אם שוכנע בי הגבלת השימוש במקום חיונית למניעת המשך ביצוע העבירה שבשלה הוצא הצו, ורשאי הוא לחזור ולצוות באמור מזמן לזמן.

(ב) הוגש כתב אישום בעבירה המנויה בתוספת, רשאי בית המשפט הדין בעבירה, לבקשת תובע –

(1) אם ניתן בקשר לעבירה צו הגבלת שימוש במקום – לצוות על הארכת תוקפו של הצו עד תום ההליכים או עד למועד מוקדם יותר שיקבע;

(2) אם לא ניתן בקשר לעבירה צו הגבלת שימוש במקום – לצוות על הגבלת השימוש במקום עד תום ההליכים או עד למועד מוקדם יותר שיקבע.

(ג) הוגשה בקשה להארכת תוקפו של צו הגבלת שימוש במקום לפי סעיף קטן (א) או (ב)(1), יתקיים הדיון בבקשת ההארכה בהקדם האפשרי, והצו המקורי יישאר בתוקפו לתקופה נוספת של 30 ימים מתום התקופה שעליה הורה הקצין המוסמך אלא אם בן קבע בית המשפט אחרת.

צו הגבלת שימוש במקום יקבע תנאים, הגבלות או איסורים על השימוש במקום, לרבות סגירת המקום לתקופה הנקובה בצו, והבול במידה שלא תעלה על הנדרש בנסיבות העניין כדי למנוע המשך ביצוע עבירה במקום.

מתן צו הגבלת שימוש במקום או הארכת תוקפו בידי בית המשפט

3.א.

תוכנו של צו הגבלת שימוש במקום

4.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 4 המוצע

סעיף 4 לחוק קובע כיום כדלקמן:

”תוכנו של צו הגבלת שימוש

4. צו הגבלת שימוש יקבע תנאים, הגבלות או איסורים על השימוש במקום הנקוב בצו ולתקופה הנקובה בצו, לרבות בדרך של סגירת המקום והכל במידה שלא תעלה על הנדרש בנסיבות העניין כדי למנוע ביצוע עבירה במקום.”

מוצע להחליף את סעיף 4 האמור ולהתאים את נוסחו לאיחודם של המסלולים המקבילים של הוצאת צו הגבלת שימוש במקום, כאמור לעיל, להליך דו-שלבי.

עם זאת, קיומו של שימוע מוקדם בהקשר של מקומות פזויים שבהם מתבצעות עבירות עלול לסכל את החקירה שכלל תיקיים במקביל ולעתים באופן סמוי. לפיכך, מוצע לקבוע כי שימוע ייערך בהקדם האפשרי לאחר מתן הצו (סעיף 3(ג) המוצע).

בשל החשש מפני סיכול החקירה לאחר תפוגת הצו, נקבע כי דיון בבקשת הארכה של צו הגבלת שימוש במקום ייערך בהקדם האפשרי והצו המקורי יישאר בתוקפו 30 ימים נוספים או עד להחלטה אחרת של בית המשפט, לפי המוקדם מבין המועדים (סעיף 3א(ג) המוצע).

"פרק ג': הגבלת גישה לאתר אינטרנט לשם מניעת

ביצוע עבירות

- הגדרות .א4. בפרק זה, "עבירה" – כל אחת מאלה:
- (1) עבירה לפי סעיף 214(ב) לחוק העונשין;
- (2) עבירה לפי סעיף 225 לחוק העונשין;
- (3) עבירה לפי סעיפים 13 או 14 לפקודת הסמים המסוכנים.
- צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט .ב4. (א) שוכנע קצין משטרה מוסמך כי אתר אינטרנט משמש לביצוע עבירה וכי יש יסוד סביר לחשש שאתר האינטרנט ימשיך לשמש לביצוע העבירה אם לא תוגבל הגישה אליו, רשאי הוא לתת צו המורה לספק גישה לאינטרנט להגביל את הגישה לאותו אתר אינטרנט לתקופה שלא תעלה על 30 ימים.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יינתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט –
- (1) לגבי אתר אינטרנט המשמש לביצוע עבירה כאמור בפסקה (2) להגדרה "עבירה", אלא אם כן היה לקצין המשטרה המוסמך יסוד סביר להניח כי פעילות האתר קשורה לפעילותו של ארגון פשיעה בהגדרתו בחוק מאבק בארגוני פשיעה;
- (2) לגבי אתר אינטרנט המשמש לביצוע עבירה כאמור בפסקה (3) להגדרה "עבירה", אם נעברת באתר עבירה כאמור רק לעניין החומרים המנויים בפרטים 1 ו-2 בסימן א' לחלק א' בתוספת הראשונה לפקודה.
- (ג) צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט יכול שיינתן גם אם אתר האינטרנט משמש לפעילות חוקית נוסף על כך שהוא משמש לביצוע עבירה (להלן – אתר מעורב), ובלבד שהצו יורה, ככל האפשר, כי הגבלת הגישה תהיה רק לגבי החלק של אתר האינטרנט המשמש לביצוע העבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ברומה לצו הגבלת שימוש במקום פיס, מוצע גם לעניין האינטרנט הליך דו-שלבי, אשר ראשיתו בצו מוגבל בזמן מאת קצין משטרה מוסמך ובכירה והארכתו רק בסמכות שיפוטית, עם זאת, בשונה מהמקומות הפיסיים, בהקשר של אתרי אינטרנט מוצע להסמיך את בית המשפט לאחר הארכה ראשונה, להפוך את הצו לקביע. סמכות זו נובעת מההבדל המהותי בין מקרקעין לאתרי אינטרנט, הן לעניין האפשרות לשנות את סוג הפעילות המתבצעת בתוך אותו אתר מסוים והן לעניין מידת הפגיעה של סגירת מקרקעין או בית עסק לעומת חסימת גישה לאתר אינטרנט (סעיפים 4ב(א) ו-14 המוצעים).

מוצע להבהיר בחוק כי הסמכות קיימת גם במקרים שבהם לצד הפעילות הבלתי חוקית מתקיימת באתר גם

סעיף 6 מוצע להוסיף לחוק את פרק ג' שעניינו הסמכות להורות לספק גישה לאינטרנט, ובמקרים מסוימים גם לספק שירות איתור אינטרנט, על הגבלת גישה לאתר אינטרנט לשם מניעת ביצוע עבירות (סעיף 4ב המוצע).

מוצע כי צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט יינתן אם מבוזעות באותו אתר עבירות פליליות של ארגון או עריכה של הימורים בלתי חוקיים הקשורים לפעילותו של ארגון פשיעה, פרסום תועבה המציג קטינים (פרופיליה) (הגדרת "עבירה" בסעיף 44 המוצע), או מכירת סמים מסוכנים להוציא סמים קלים (פריטים 1 ו-2 בסימן א' לחלק א' בתוספת הראשונה לפקודת הסמים המסוכנים – קנבוס ושרף של קנבוס).

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), אם התקיימו הנסיבות המאפשרות מתן צו כאמור באותו סעיף קטן בקשר לאתר מעורב, וקצין המשטרה המוסמך סבר שניתן באמצעות ספק שירות איתור אינטרנטי להגביל את הגישה באופן ממוקד רק לגבי החלק של אתר האינטרנט המשמש לביצוע העבירה, רשאי הוא להורות לספק שירות איתור אינטרנטי להגביל את הגישה כאמור.

(ה) צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט יכולול את פרטי אתר האינטרנט שיש להגביל את הגישה אליו, את אופן הגבלת הגישה ואת תקופת ההגבלה, והכול במידה שלא תעלה על הנדרש בנסיבות העניין.

(ו) לא יינתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט אלא לאחר שנמסרה הודעה לספק הגישה לאינטרנט או לספק שירות האיתור האינטרנטי, לפי העניין, ולבעלים או למפעיל של אתר האינטרנט אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה, ולפיה יש יסוד סביר לחשר כי באתר האינטרנט מבוצעת עבירה והגבלת הגישה לאתר האינטרנט מתבקשת לצורך מניעת המשך ביצוע העבירה, וניתנה להם הודמנות סבירה לטעון את טענותיהם.

(ז) משטרת ישראל תפרסם הודעה, שתוכנה ייקבע בידי השר בהסכמת השר לביטחון הפנים, בדבר מתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט או כדבר החלטת בית משפט לפי סעיף 4ג, באתר האינטרנט של משטרת ישראל וכן בשני עיתונים יומיים; הפרסום בעיתונים ייעשה לפחות בעיתון יומי אחד בעל תפוצה רחבה בשפה העברית, ובעיתון יומי או עיתון המתפרסם מדי שבוע לפחות, בעל תפוצה רחבה היוצא לאור בישראל בשפה הערבית.

(א) בית משפט רשאי, על פי בקשה של הממונה על החקירה או תובע, לצוות על הארכת תוקפו של צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט, בתנאים שיקבע, לתקופה נוספת שלא תעלה על 60 ימים, אם שוכנע כי הגבלת הגישה לאתר האינטרנט חיונית למניעת המשך ביצוע העבירה באתר, ורשאי הוא לחזור ולצוות כאמור מזמן לזמן.

מתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט או הארכת תוקפו בידי בית המשפט

ד ב ר ו ה ס ב ר

החוק המוצע מעגן את זכותם של ספק גישה לאינטרנט או ספק שירות איתור אינטרנטי, וכן של בעלים או מפעיל של אתר אינטרנט אם ניתן לאתרם בשקידה סבירה, לשימוע לפני הוצאת הצו (סעיף 4ב(ו) המוצע).

עוד מוצע כי המשטרה תפרסם את דבר מתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט או התלטת בית משפט להאריך צו כאמור או להוציא צו כאמור עד תום ההליכים. מוצע כי תוכן מדויק של הפרסום ייקבע בתקנות, שכן יש מקום לשקול אילו פרטים ניתן לכלול, כך שמחד גיסא תהיה שקיפות לפעולה המשטרתית, ומאידך גיסא לא יפורסם

פעילות חוקית. אתרים אלה נקראים בחוק המוצע "אתרים מעורבים". הסמכות המרכזית בעניין חסימת הגישה לאתרים מופנית לבעלי רישיון של ספק גישה לאינטרנט לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982. נכון להיום הטכנולוגיה אינה מאפשרת בדרך זו חסימת גישה לדפים מסוימים מתוך האתר, אלא רק לאתר כולו. כדי לתת מענה מדויק יותר לתכנים בלתי חוקיים בתוך אתר מעורב, מוצע כי במקרים המתאימים הסמכות יכול שתהיה מופנית גם לספקי שירותי איתור אינטרנטי, היינו בעיקר מנועי חיפוש או אתרי אינדקס (סעיף 4ב(ג) ו(ד) המוצע).

(ב) האריך בית המשפט את תוקפו של צו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להפוך את הצו לצו קבוע, ובלבד ששוכנע כי הדבר חיוני למניעת המשך ביצוע העבירה באתר.
 (ג) הוגש כתב אישום בעבירה, רשאי בית המשפט הדין בה, לבקשת תובע –

- (1) אם ניתן בקשר לעבירה צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט – לצוות על הארכת תוקפו של הצו עד תום ההליכים או עד למועד מוקדם יותר שיקבע;
 (2) אם לא ניתן בקשר לעבירה צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט – לצוות על ספק גישה לאינטרנט או על ספק שירות איתור אינטרנטי להגביל את הגישה לאתר או לחלק האתר המשמש לביצוע העבירה, לפי העניין, עד תום ההליכים או עד למועד מוקדם יותר שיקבע.
 (ד) הוגשה בקשה להארכת תוקפו של צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט לפי סעיף קטן (א), (ב) או (ג)(1), יתקיים הדיון בבקשת ההארכה בהקדם האפשרי, והצו המקורי יישאר בתוקפו לתקופה נוספת של 30 ימים מתום התקופה שעליה הורה הקצין המוסמך אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.”

7. לפני סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
 הוספת כותרת
 פרק ד'

“פרק ד’: הוראות כלליות.”

8. בסעיף 5 לחוק העיקרי –

- (1) בבוטרת השוליים, המילים “הגבלת שימוש” – יימחקו;
 (2) האמור בו יסומן “(א)”, ובו, אחרי “הגבלת שימוש” יבוא “במקום”;
 (3) בסופו יבוא:

“(ב) ניתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט, יהיו נתונות לשוטר הסמכויות לפי סעיף קטן (א), לגבי משרדי ספק הגישה לאינטרנט או ספק שירות האיתור האינטרנטי, לפי העניין.”

9. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
 הוספת סעיפים
 5א עד 5ד

ערעור על צו 5א. (א) הרואה את עצמו נפגע מצו הגבלת שימוש במקום או מצו הגבלת גישה לאתר אינטרנט רשאי לערער עליו לבית המשפט, שיהיה מוסמך לבטלו או לשנות תנאים בו.
 (ב) על דיון בערעור לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 5ג.

ד ב ר י ה ס ב ר

האיתור האינטרנטי, לצורך הבטחת קיומו של צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט.

סעיפים מוצע לייחד פרק להוראות של סדרי דין והוראות 7 ו-9 כלליות נוספות הנוגעות ליישום התוק.

מוצע לקבוע סעיף סדרי דין אחיד לעניין הדיונים בבית המשפט בבקשות לפי החוק, אף שההליך בבית המשפט סובב סביב ביצוע של עבירות פליליות, ויש להניח שידונו בבקשות אלה שופטים מהתחום הפלילי, ולעתים

מידע, כגון כתובת האתר שנחסם, שיאפשר למשתמשי האינטרנט לעקוף את החסימה בדרכים טכנולוגיות שונות (סעיף 5ב4(ז) המוצע).

סעיף 8 נוכח הרחבת האפשרויות של מתן צווי הגבלת השימוש לפי חוק זה גם לגבי מקום וגם לגבי אתר אינטרנט, מוצע להרחיב את הסמכות הנתונה לשוטר לפי סעיף 5 לתוק, להיכנס למקום שלגביו ניתן הצו ולהפעיל סמכויות שתכליתן לוודא את קיומו של הצו, כך שיתולו גם לגבי בניסה למשרדי ספק הגישה לאינטרנט או ספק שירות

ב.5. לעניין בקשה להארכת תוקפו של צו הגבלת שימוש במקום או בקשה למתן צו הגבלת שימוש במקום לפי סעיף 3א, ולעניין בקשה להארכת תוקפו של צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט או בקשה למתן צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט לפי סעיף 24 (בסעיף זה – הבקשה), יחולו הוראות אלה:

(1) הבקשה תוגש בכתב ותיתמך בהצהרה של קצין משטרה מוסמך;

(2) המשיב בבקשה יהיה –

(א) לעניין צו הגבלת שימוש במקום – הבעלים של המקום שלגביו מוגשת הבקשה או המחזיק בו;

(ב) לעניין צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט – ספק הגישה לאינטרנט או ספק שירות האיתור האינטרנטי שכלפיו ניתן הצו, וכן הבעלים או המפעיל של אתר האינטרנט;

(3) הדיון בבקשה יתקיים במעמד המשיב אם ניתן לאתרו בשקידה סבירה;

(4) לשם החלטתו בבקשה רשאי השופט להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט;

(5) הדיון בבקשה יתועד בפרוטוקול בלי שיהיה בתיעוד כדי לגלות חומר חסוי כמשמעותו בסעיף 5א(א), והפרוטוקול יימסר לצדדים.

ג.5. (א) בדיון בבקשה כאמור בסעיף 5ב, רשאי הממונה על החקירה או תובע, לפי העניין, לבקש לפרט או להציג לפני בית המשפט בלבד עובדות או מידע שעליהם הוא מבסס את טענותיו (בסעיף זה – חומר חסוי); בקשה כאמור תוגש בכתב בצירוף נימוקים.

(ב) בית המשפט רשאי להיענות לבקשה באמור בסעיף קטן (א) ולהסתמך על החומר החסוי, אם מצא כי גילוינו בנוכחות המשיב עלול לפגוע בחקירה או באינטרס ציבורי חשוב אחר; החומר החסוי יסומן, יוחזר למבקש לאחר העיון והדבר יירשם בפרוטוקול.

דברי הסבר

בבקשה כאמור מתקיים גם הליך בעניין בקשת המשטרה לעצור חשוד באותן עבירות במעצר ימים לעורכי חקירה, מוצע כי יחולו לעניין הגשת חומר חסוי הוראות סעיף 15(ג), (ד) ו(ה) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים), שבו דרך המלך היא הצגת ראיות לפני השופט בלבד, כדי למנוע שיבוש המשך החקירה (סעיף 5א המוצע).

עוד מוצע להעניק זכות לכל מי שרואה את עצמו נפגע מצו שהוציא קצין משטרה מוסמך לפי החוק, לערער על החלטת הקצין לבית משפט (סעיף 5א המוצע), וכן זכות

אף שופטים הרנים בהליך הפלילי המלא בשל אותן עבירות. הרי שמדובר בהליך מיוחד ובעל סממנים מינהליים, כגון דרך הגשת הבקשה לבית המשפט, האפשרות לבקש להציג ראיות חסויות וסמכות בית המשפט להכריע על בסיס ראיות מינהליות ובלא הרישת נטל הוכחה פלילי (סעיף 5ב המוצע).

מוצע לאפשר למשטרה לבקש להציג לפני בית המשפט מידע חסוי שלא יועבר למשיב בבקשה להארכת תוקפו של צו הגבלת שימוש במקום או של צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט, ואולם במקרים שבהם כמקביל לדיון

(ג) בית המשפט יודיע למבקש ולמשיב על החלטתו בבקשה לפי סעיף קטן (א), ורשאי הוא לקבוע שנימוקי ההחלטה, כולם או מקצתם, יהיו חסויים.

(ד) החליט בית המשפט שלא להיעתר לבקשה בדבר אייגילוי של החומר החסוי לפי סעיף קטן (א), רשאי המבקש להודיע כי הוא חוזר בו מהגשת החומר החסוי, ומשעשה כן לא יועמד החומר לעיון המשיב והשופט יתעלם ממנו לצורך החלטותיו.

(ה) אם במועד הדיון בבקשה לפי סעיף קטן (א), היה תלוי ועומד גם הליך לפי סימן ג' בפרק ב' לחוק המעצרים בענייניו של חשוד בעבירה שבקשר אליה הוגשה הבקשה, לא יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד) ויחולו על הדיון בבקשה הוראות סעיף 15(ג), (ד) ו-(ה) לחוק המעצרים.

(ו) החליט בית המשפט שלא להיעתר לבקשה בדבר אייגילוי של החומר החסוי לפי סעיף קטן (א), רשאי תובע לערער על החלטת בית המשפט בעניין זה בתוך 15 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית משפט שלערוור אשר ידון בערעור בשופט אחד.

(ז) הודיע תובע לבית המשפט שהחליט כאמור בסעיף קטן (ו) כי הוא שוקל להגיש ערעור כאמור באותו סעיף קטן, לא יעביר בית המשפט את החומר החסוי למשיב עד להכרעה בערעור.

(ח) בדיון בערעור לפי סעיף קטן (ו) רשאי בית המשפט לעיין בחומר החסוי ולקבל פרטים נוספים מהתובע בלי לגלותם למשיב.

75. ערעור על החלטת בית משפט הממונה על החקירה, תובע, בעלים של מקום, מחזיק בו, ספק גישה לאינטרנט, ספק שירות איתור אינטרנט, בעלים או מפעיל של אתר אינטרנט, רשאים לערער על החלטת בית משפט לפי פרקים ב' או ג' או לפי סעיף 5א בתוך 30 ימים ממועד מתן ההחלטה, לפני בית משפט שלערוור אשר ידון בערעור בשופט אחד.

75. סמכות שיפוט. הוראות סעיפים 2 ו-3 לחוק המעצרים, לענין הסמכות המקומית והעניינית של בתי המשפט, יחולו גם בכל עניין שחוק זה דן בו, אלא אם כן נקבע מפורשות אחרת.

10. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

6. "הפרה של צו המפר הוראות צו לפי חוק זה, דינו – מאסר שנתיים."

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 10. סעיף 6 לחוק קובע כיום כי "המשתמש במקום או המרשה לאחר להשתמש במקום בניגוד לצו הגבלת שימוש, דינו – מאסר שנתיים". מוצע להחליף את הסעיף האמור ולקבוע במקומו עבירה פלילית שעניינה הפרת צו שניתן לפי הוראות חוק זה, וזאת כדי להתאים את העבירה גם לנסיכות שבחן נרתן צו להגבלת גישה לאתר אינטרנט.

לצדדים לערער על החלטת בית המשפט לפני ערכאה הערעור (סעיף 75 המוצע).

לבסוף מוצע לקבוע כי הסמכות המקומית והעניינית בעניינים שחוק הגבלת שימוש במקום דן בהם, תהיה נתונה לבית המשפט המוסמך לדון לפי סעיפים 2 ו-3 לחוק המעצרים (סעיף 75 המוצע).

11. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:⁷
 "שינוי התוספת 6א. השר רשאי, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת."
 תיקון סעיף 7
12. בסעיף 7 לחוק העיקרי –
 (1) בפסקה (1) במקום "צו הגבלת שימוש לפי סעיפים 2 ו-3" יבוא "צו הגבלת שימוש במקום או צו הגבלת גישה לאתר אינטרנט";
 (2) במקום פסקאות (2) ו-(3) יבוא:
 "(2) המצאת הודעה על הגשת בקשה או ערעור לפי חוק זה;
 (3) סדרי הדיון בבקשה או בערעור לפי חוק זה."
 תוספת תוספת
13. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת"

(סעיפים 3 ו-3א)

- (1) עבירות לפי סעיפים 199, 202, 204, 205, 225, 227, 228, 377א, 413ט, 413 או 413יא לחוק העונשין;
 (2) עבירה לפי סעיף 2 לחוק מאבק בארגוני פשיעה;
 (3) עבירה לפי סעיפים 61 ו-62 לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007;⁷
 (4) עבירה לפי סעיף 60א או (ב) לפקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972;⁸
 (5) עבירה לפי סעיפים 7, 9 או 10 לפקודת הסמים המסוכנים;
 (6) עבירה לפי סעיפים 7 או 8 לחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013;⁹
 (7) עבירה לפי סעיף 25א לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989,¹⁰ בנסיבות שבהן נשקפת סכנה ממשית מהעיסוק בעבודת גז בלא רישיון.
 14. בחוק העונשין, ההשל"ז-1977, סעיף 229 – בטל.
 תיקון חוק העונשין

ד ב ר י ה ס ב ר

- (1) של מקום משחקים אסורים או מקום לעריכת הגרלות או הימורים;
 (2) של מקום המשמש לעריכת משחקים בקלפים, במכונות משחק וכיוצא באלה, אף אם משחקים אלה אינם בגרר משחק אסור ואף אם ניתן למקום רישיון לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, אם הוא סבור שהמשך קיומו עלול לפגוע בשלום הציבור או בטובת תושבי הסביבה או להביא לעבריינות, לרבות לעריכת משחק אסור.
 (ב) (בוטל).
 (ג) (בוטל).
 סעיף 12 מוצע לתקן את ההוראות הנוגעות לסמכות התקנת התקנות של שר המשפטים לפי החוק, ולהתאימן לתיקונים המוצעים בהצעת החוק.
 סעיף 14 לאור הסדרת סמכות סגירת מקומות המשמשים לארגון או לעריכת של הימורים במסגרת הצעת החוק, מוצע לבטל את ההסמכה המקבילה הקבועה בסעיף 229 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. יובהר כי גם לפי החוק המוצע, העובדה שלמקום מסוים ניתן רישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, אינה מחסנת אותו מפני הפעלת הסמכות שעניינה כאמור מניעת ביצוע עבירות מהעבירות המנויות בתוספת המוצעת.
 להלן נוסח סעיף 229 לחוק העונשין שמוצע לבטלו:
 "סגירת מקומות
 229. (א) מפקד משטרת מחוז במשטרת ישראל רשאי להורות על סגירתו –

⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 34.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 26, עמ' 511.

⁹ ס"ח התשע"ג, עמ' 221.

¹⁰ ס"ח התשמ"ט, עמ' 108.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/440 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 24.11.2013 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 11.12.2013 ומספרה הוא 1023(חק/440).

1023(חק/440). טיוטת חוק הגבלת שימוש במקום למניעת ביצוע עבירות (תיקון מס' 2) (הגבלת גישה לאתר אינטרנט ותיקונים שונים), התשע"ד-2013

יושבת ראש ועדת השרים פותחת.

בדיון משתתפים: השרים ציפי לבני, יצחק אהרונוביץ, יאיר שמיר ויעל גרמן ומר יואל הדר.

מניין קולות

מ ח ל י ט י ם, לאשר את טיוטת חוק הגבלת שימוש במקום למניעת ביצוע עבירות (תיקון מס' 2) (הגבלת גישה לאתר אינטרנט ותיקונים שונים), התשע"ד-2013, המצורפת (דפים...).

הערה